

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA PRÁVNICKÁ

DIPLOMOVÁ PRÁCE

**Ochrana soukromí veřejně činných osob ve
světle judikatury ESLP**

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta právnická
Akademický rok: 2012/2013

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Sandra TOMANOVÁ**
Osobní číslo: **R09M0649P**
Studijní program: **M6805 Právo a právní věda**
Studijní obor: **Právo**
Název tématu: **Ochrana soukromí veřejně činných osob ve světle judikatury
ESLP**
Zadávající katedra: **Katedra ústavního a evropského práva**

Zásady pro vypracování:

ÚVOD

1. HISTORICKÝ VÝVOJ PRÁVA NA SOUKROMÍ

- 1.1 Historický vývoj a kodifikace práva na soukromí v českých zemích
- 1.2 Mezinárodní kodifikace práva na soukromí
- 1.3 Dnešní kodifikace práva na soukromí ve vybraných zemích EU

2. DEFINICE SOUKROMÍ

- 2.1 Právo na soukromí a pojem soukromí z pohledu práva, znaky práva na soukromí
- 2.2 Pasivní a aktivní oblast práva soukromého života

3. VEŘEJNĚ ČINNÁ OSOBA A PRÁVO NA SOUKROMÍ

- 3.1 Pojem veřejná / prominentní osoba
- 3.2 Zásadní rozhodnutí v oblasti práva na soukromí - případ Von Hannover v. Germany
- 3.3 Související judikatura ESLP

3.3.1 Politici

- Krone Verlag v. Österreich (2004)
- Craxi v. Italy (17.7.2003)
- Von Hannover v. Germany

3.3.2 Celebrity

- Campbell v MGN Ltd [2004]
- Axel Springer AG proti Německu
- Mosley v. United Kingdom

3.3.3 Shrnutí pohledu ESLP na veřejnou osobu

3.4 Související česká judikatura

3.4.1 Hurda, Zeman

3.4.2 veřejné osoby - otázka publikace posmrtných fotografií

4. PŘÍKLADY KOLIZE PRÁVA NA SOUKROMÍ S JINÝMI PRÁVY

4.1 Se svobodou projevu (čl. 8 a 10 Úmluvy)

- Éditions Plon proti Francii, News Verlags proti Rakousku, Tammer proti Norsku

4.2 S právem na informace

- II. ÚS 171/12

5. SHRNUTÍ - ANALÝZA JUDIKATURY - ÚVAHY DE LEGE FERENDA

5.1 Kde je ospravedlnitelná hranice veřejného zájmu? Jedná se o otázku přání či práva lidí vědět o soukromí veřejných osob?

5.2 Možné následky nechtěné veřejné publicity - lze být veřejnou osobou proti své vůli?

5.3 Otázka Stalkingu

ZÁVĚR

SUMMARY

LITERATURA A POUŽITÉ ZDROJE

PŘÍLOHA

Rozsah grafických prací:
Rozsah pracovní zprávy: **103**
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**
Seznam odborné literatury: **viz příloha**

Vedoucí diplomové práce: **JUDr. Monika Forejtová, Ph.D.**
Katedra ústavního a evropského práva

Datum zadání diplomové práce: **17. září 2012**
Termín odevzdání diplomové práce: **31. března 2013**

Doc. JUDr. Jan Pauly, CSc.
děkan

V Plzni dne 20. září 2012

JUDr. Monika Forejtová, Ph.D.
vedoucí katedry

Příloha zadání diplomové práce

Seznam odborné literatury:

- BLAHO P.; ŠVECOVÁ A. (eds.) Právo v evropské perspektivě I. díl. Právnická fakulta Trnavské univerzity v Trnavě, 2011, ISBN 978-80-8082-460-0
- PLECITY V. Problematika ochrany osob a majetku z pohledu soukromého a veřejného práva. Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, Plzeň, 2010, ISBN 978-80-7380-247-9
- KNAP K.; ŠVESTKA J.; JEHLIČKA O.; PAVLÍK P.; PLECITÝ V. Ochrana osobnosti podle občanského práva. 4. podstatně přepracované a doplněné vydání. Linde Praha, 2004, ISBN. 80-7201-484-6
- KLÍMA K.; Ústavní právo, 4.rozšířené vydání. Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, Plzeň, 2010. ISBN 978-80-7380-261-5
- MATES P. Ochrana soukromí ve správním právu. 2. aktualizované a podstatně přepracované vydání. Linde Praha, 2006, ISBN 80-7201-589-3
- BARTOŇ M. Svoboda projevu: principy, garance, meze. Praha:Leges, 2010, 384 s., ISBN - 978-80-87212-42-4
- DOLEŽÍLEK J. Přehled judikatury ve věcech ochrany osobnosti. ASPI Praha, 2002, ISBN 80-86395-38-3
- Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod ve znění protokolů č. 11 a 14, s protokoly č. 1, 4, 6, 7, 12 a 13
- Listina základních práv EU
- Všeobecná deklarace Lidských Práv
- Zákon č. 40/1964 Sb. Občanský zákoník

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma Ochrana soukromí veřejně činných osob ve světle judikatury Evropského soudu pro lidská práva zpracovala samostatně. Veškeré prameny a zdroje informací, které jsem použila k sepsání této práce, byly citovány v poznámkách pod čarou a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů a literatury.

V Plzni, 15. května 2013

.....

Sandra Tomanová

Poděkování:

Ráda bych na tomto místě nejprve poděkovala vedoucí mé diplomové práce JUDr. Monice Forejtové, Ph.D. za její přátelský, milý a trpělivý přístup v průběhu vzniku této práce, stejně tak za její hodnotné rady a odborné připomínky, které mi poskytla.

V neposlední řadě děkuji také svým rodičům, kteří mi vytvořili skvělé podmínky jak při psaní této práce, tak i po celou dobu mého dosavadního studia, stejně tak jako za jejich cenné rady.

OBSAH

1. ÚVOD.....	10
2. HISTORICKÝ VÝVOJ PRÁVA NA SOUKROMÍ	13
2.1 Historický vývoj a kodifikace práva na soukromí v českých zemích.....	15
2.2 Mezinárodní kodifikace práva na soukromí	18
2.3 Dnešní kodifikace práva na soukromí ve vybraných zemích EU	22
3. DEFINICE SOUKROMÍ	25
3.1 Právo na soukromí a pojem soukromí z pohledu práva, znaky práva na soukromí.....	26
3.2 Pasivní a aktivní oblast práva soukromého života.....	29
4. VEŘEJNĚ ČINNÁ OSOBA A PRÁVO NA SOUKROMÍ	32
4.1 Pojem veřejná osoba	32
4.2 Zásadní rozhodnutí v oblasti práva na soukromí - případ Von Hannover v. Germany – No.1	39
4.2.1 Ke skutkovému stavu	39
4.2.2 Řízení před německými soudy	41
4.2.3 Řízení před ESLP a jeho rozhodnutí.....	46
4.3 Související judikatura ESLP	52
4.3.1 Politici	52
4.3.1.1 Krone Verlag v. Austria.....	53
4.3.1.2 Craxi v. Italy	55
4.3.1.3 Von Hannover v. Germany – No.2.....	60
4.3.2 Celebrity.....	63
4.3.2.1 Axel Springer AG v. Germany	64
4.3.2.2 Campbell v. MGN Ltd.....	67
4.3.2.3 Max Mosley v. the United Kingdom.....	70
4.3.3 Shrnutí pohledu ESLP na veřejnou osobu	72

5. PŘÍKLADY KOLIZE PRÁVA NA SOUKROMÍ S PRÁVEM NA SVOBODU PROJEVU	75
5.1 Éditions Plon v. France, News Verlags v. Austria, Tammer v. Estonia	75
5.2 II. ÚS 171/12.....	81
6. SHRUTÍ – ANALÝZA JUDIKATURY – ÚVAHY DE LEGE FERENDA	85
6.1 Kde je ospravedlnitelná hranice veřejného zájmu? Jedná se o otázku přání či práva lidí vědět o soukromí veřejných osob?	85
6.2 Možné následky nechtěné veřejné publicity – lze být veřejnou osobou proti své vůli?	90
6.3 Otázka stalkingu.....	93
7. ZÁVĚR	97
8. RESUMÉ	100
9. LITERATURA A POUŽITÉ ZDROJE	103
10. SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	114

1. ÚVOD

„Everyone has three lives: public, private, and secret“.

„Každý má tři životy: veřejný, soukromý a tajný“.

Gabriel García Márquez¹

Jak řekl Gabriel García Márquez, všichni máme tři životy – soukromý, veřejný a tajný, otázkou však zůstává, jak moc se je rozhodneme sdílet s druhými ať již dobrovolně či proti naší vůli. A právě tyto různé životy, ve vztahu k veřejné osobě, a jejich sdílení s veřejností jsou tématem mé diplomové práce.

Každý člověk, bez rozdílu barvy své pleti, víry, povolání či věku je hoden základních lidských práv, která mu jsou garantována v mnoha mezinárodních úmluvách. Jedním s nejdůležitějších těchto základních práv je i právo, které je imanentní každému z nás – právo na soukromí. Toto právo je neodmyslitelnou součástí života každého jedince, avšak je také právem, které má značně plovoucí hranice a z tohoto důvodu neexistuje ani jeho obecná definice. A právě tato zřejmá neohraničenost může způsobit kolizi s jinými právy, a jak podotýká Ústavní soud ČR ve svém nálezu sp.zn. IV.ÚS 154/97 ze dne 09.02.1998 „*bude vždy věcí nezávislých soudů, aby s přihlédnutím k okolnostem každého jednotlivého případu pečlivě zvážily, zda jednomu právu nebyla nedůvodně dána přednost před právem druhým.*“

V této práci jsem se pokusila o nastínění problematiky ochrany soukromí ve vztahu k veřejně činným a veřejně známým osobám. Tyto osoby byly odedávna a vždy budou předmětem zájmu společnosti, buď z důvodu toho, že je to lid, který je do jejich funkce volí, nebo z důvodu toho, že jim vyjadřuje své sympatie. Nicméně tato volba, popř. i sympatie, je vykoupena zvýšeným zájmem o jejich osobu. Média,² prostřednictvím kterých dochází ke sdělení základních informací a myšlenek, jsou v dnešní moderní společnosti nepopíratelně jedním z jejích základních pilířů. Avšak i pro média musí existovat jisté mantinely, prostřednictvím kterých veřejné osoby

---

¹ MARTIN, G. *Gabriel García Márquez: a life*. New York: Bloomsbury, 2008, xxiii, pp. 205

² Jiráková s Köpplová uvádějí, že „*Pojem média rozhodně patří mezi nejpoužívanější pojmy společnosti. Sociologové, psychologové, novináři i politici o médiích mluví a píšou často a v nejrůznějších souvislostech a významech. Mají tím na mysli především tisk, rozhlas, televizi, popř. média založená na digitálním zpracování a přenosu dat, která nesou označení „nová“.* Význam pojmu média je však širší.“ in: JIRÁK, J., KÖPPOVÁ, B. *Média a společnost*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2007, s. 15-16

mají jistý pocit právní jistoty. Média se nesmí stát oním „psem utrženým ze řetězu“ a osoba veřejného zájmu nesmí mít pocit, že bojuje proti větrným mlýnům.

Cílem této práce je proto ukázat, že veřejná osoba má stejné postavení ve vztahu ke svému právu na soukromí jako „obyčejný jedinec“ a že její boj s médii není nikdy předem prohraný. Proto i těžiště této práce spatřuji v analýze případů, zabývajících se překročením určité hranice práva na soukromí osob veřejného zájmu, řešených především před Evropským soudním dvorem pro lidská práva (dále jen ESLP), avšak uvádím i rozhodnutí českých a jiných zahraničních soudů. Možnou zajímavostí je, že nejstarší soudní spor na danou tematiku uvedený v této práci je již z roku 1858 a nejnovější z roku 2013.

Pro zpracování tohoto tématu jsem zvolila metody analýzy, komparace, ale i deskripce. Struktura této je rozdělena do pěti samostatných kapitol, které jsou dále členěny na podkapitoly, popř. jejich příslušné oddíly.

První kapitola je věnována historickému vývoji práva na soukromí. Tato kapitola obsahuje stručný nástin vývoje práva na soukromí v českých zemích, na poli mezinárodních úmluv a obsahuje také komparaci vyjádření práva na soukromí v jednotlivých evropských státech.

Druhá kapitola se zabývá pojmem samotného soukromí a jeho definicí, včetně stručného nástinu všech oblastí, kde se právo na soukromí může projevit.

Třetí kapitola, dle mého názoru nejstěžejnější, se zabývá objasněním pojmu veřejné osoby a především analýzou soudních sporů řešených ESLP, z nichž nejdůležitější ve vztahu k osobám veřejného zájmu je jistě soudní spor *von Hannover v. Germany (No.1)*. V této kapitole dále uvádím další soudní spory řešené ESLP ve vztahu k osobám veřejného zájmu, které dělím, pro větší přehlednost, na politiky a celebrity. Závěrem této kapitoly shrnuji pohled ESLP na veřejnou osobu.

Ve čtvrté kapitole jsem se snažila poukázat na kolizi dvou základních lidských práv, a to práva na soukromí a práva na svobodu projevu. Analýzou judikatury ESLP a Ústavního soudu ČR jsem se pokusila osvětlit přístup těchto soudů při řešení konfliktu těchto dvou práv, opět ve vztahu k veřejným osobám.

V závěrečné kapitole uvádím problémy, a někdy i poměrně kontroverzní témata, se kterými jsem se v průběhu zpracování této práce setkala. Jednalo se například o otázku nechtěné publicity, stalking či velmi kontroverzní téma zveřejňování posmrtných fotografií.

Závěrem bych ráda poznamenala, že většina sporů řešených ESLP ohledně osob veřejného zájmu se zpravidla netýkala pouze porušení článku 8 Úmluvy, ale v naprosté většině se stížnosti odvolávaly na porušení více článků Úmluvy.

Veškeré obsahové změny, oproti schválenému zadání této práce, byly provedeny po konzultaci s vedoucí práce. V této práci jsem se zaměřila především na bohatou judikaturu ESLP. Judikaturu českých soudů ve vztahu k dané problematice uvádím také, nicméně pouze okrajově.

Veškeré zdroje v cizím jazyce, použité v této práci, byly volným překladem autorky této práce.

2. HISTORICKÝ VÝVOJ PRÁVA NA SOUKROMÍ

Soukromí je pojmem odnepaměti spjatým s lidskou existencí. Zmínky o něm je možno najít již v biblických textech, kde onen pověstný fíkový list sloužil Adamovi a Evě k ochraně před nahotou.³ Dílčí prvky soukromí lze spatřovat i ve staré řecké a římské právní kultuře. Jak uvádí Plecítý, „v římské kultuře je to tzv. *Zákon XII tabulí, který sice právo na soukromí neznal, ale upravoval tzv. injurii – ublížení na cti. Jednalo se o rozličné chování, kterým se někomu projevovala neúcta. Praetorovým ediktem byla vedle různých trestů dána z urážlivého jednání osobě, které bylo na cti ublíženo, žaloba actio iniuriarum intra annum utilem na zaplacení pokuty. Jiné hodnoty osobnosti, a tedy ani právo na soukromí, nebyly v římském právu chráněny*“.⁴

Ačkoli si pojem soukromí zákonodárci osvojili již před několika staletími, byl až do konce 19. století užíván v podobě adjektiva.⁵

Za první jitřenku pojmu soukromí by mohla být považována první speciální studie v USA na toto téma, byť původní myšlenka byla jiná, právníků Samuela D. Warrena a Louise D. Brandeise, pozdějšího soudce Nejvyššího soudu USA, nazvaná „*The Right to privacy*“ (Právo na soukromí)⁶ v Harvard Law Review z roku 1890.⁷ Článek byl reakcí na rozvoj fotografické technologie a novinového průmyslu, kterou novináři začali hojně zneužívat, a docházelo k publikaci fotografií (momentek) a prohlášení osob bez jejich souhlasu, což zmínění právníci považovali za zásah do práva na soukromí, resp. do práva být ponechán o samotě (*right to be let alone*). V článku si kladli otázku, zda stávající právní úprava poskytuje určitý princip, na základě kterého se jednotlivec může dovolávat ochrany svého práva, a pokud ano, jaký je rozsah a obsah této ochrany.

---

³ Genesis, 3,7 – „*Oběma se otevřely oči: poznali, že jsou nazí. Spletli tedy fíkové listy a přepásali se jimi*“

⁴ PLECITÝ, V. *Problematika ochrany osob a majetku z pohledu soukromého a veřejného práva*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2010, s. 17

⁵ MATES, P. *Ochrana soukromí ve správním právu: 2. aktualizované a podstatně přepracované vydání*. Praha : Linde, 2006., s. 9

⁶ Tento pojem „*right to privacy* – právo na soukromí“ se používal již dříve. Za pravděpodobného autora by mohl být považován klasik amerického ústavního práva T. Cooley.

⁷ Brandeis, L. D., Warren, S. D.: *The Right to Privacy*, [online], in: Harvard Law Review, Vol. IV, No.5, 15. December 1890, [cit. 04.02.2013], dostupné z: <http://faculty.uml.edu/sgallagher/Brandeisprivacy.htm>

Byť se jednalo teprve o rok 1890, kdy se na tuto problematiku začalo více upozorňovat, i díky výše zmíněnému článku, je zajímavé, že právo na soukromí nebylo až do r. 1965 v americké ústavě ani jejích dodatcích nikterak reflektováno. Skutečný průlom do ústavního systému USA tak nastal až ve zmiňovaném roce 1965, kdy Nejvyšší soud USA (dále jen NS USA) rozhodoval ve sporu *Grieswold v. Connecticut*.⁸ V tomto sporu NS USA poprvé konstatoval, na základě Třetího dodatku, že Ústava USA chrání právo manželů na soukromí. Jako další následoval významný případ z roku 1973, *Roe v. Wade*,⁹ kde Nejvyšší soud přiznal ústavní ochranu právu ženy na přerušeni těhotenství (právo na potrat) jako jejímu soukromému rozhodnutí za asistence lékaře.

Kresák uvádí, že „pro objektivnost je třeba dodat, že obsah práva na soukromí, nikoli samo právo, se samostatně rodil a formuloval i v právních systémech evropských států“.¹⁰ A tak například Francie v roce 1858 zakázala publikaci jakýchkoli soukromých skutečností¹¹ či v roce 1868 uzákonila zákon o tisku (Loi relative à la presse), kde se zakazovala publikace informací ze soukromého života pod hrozbou přísných pokut, a to až 500 franků.¹² Mates k tomuto uvádí, že „práva tvořící obsah soukromí tak byla negativně vymezena veřejnoprávními normami, zejména práva trestního a správního, které zapovídaly zasahovat do určitých práv a porušení těchto zákazů postihovaly“.¹³

Vývoj právní úpravy ochrany soukromí byl poměrně složitý a dle mého názoru stále není dokončen, avšak lze shrnout do několika stádií: 1) období před první formulací práva na soukromí v odborné literatuře (do r. 1890), 2) od roku 1890 – konec 2. světové války, 3) od konce 2. světové války po současnost. Především po druhé světové válce došlo k výraznému obratu v pojmání základních práv a jejich

---

⁸ *Grieswold v. Connecticut*, 381 U.S. 479, 85 S. Ct. 1678, 14 L. Ed. 2d 510 (1965), [online], [cit. 04.02.2013], dostupné z: <http://caselaw.lp.findlaw.com/scripts/getcase.pl?court=us&vol=381&invol=479>

⁹ *Roe v. Wade*, 410 U.S. 113, 93 S. Ct. 705, 35 L. Ed. 2d 147 (1973), [online], [cit. 04.02.2013], dostupné z: http://www.law.cornell.edu/supct/html/historics/USSC_CR_0410_0113_ZS.html

¹⁰ KRESÁK, P. *Ústavná ochrana práva na súkromie a jej význam pre zachovanie povinnosti mlčanlivosti v právnických profesiách*. Ars Notaria. [online]. roč. 2008. č. 1. s. 11, [cit. 04.02.2013], dostupné z: http://www.notar.sk/ars/01_2008.pdf

¹¹ *Případ Rachel*, rozhodnutí ze 16. června 1858, Tribunal de Première Instance de la Seine, 1858 D.P. III 62 (Fr.). Viz. subkapitola 6.1 této práce.

¹² Jeanne M. Hauch: *Protecting Private Facts in France: The Warren and Brandeis Tort Is Alive and Well and Flourishing in Paris*, [online], in: Tulane Law Review, Vol. 68, No. 5, May 1994, pp. 1236 [cit. 04.02.2013], dostupné z:

http://heinonline.org/HOL/Page?handle=hein.journals/tulr68&div=5&collection=journals&set_as_cursor=4&men_tab=srchresults&terms=Jeanne|M.|Hauch&type=matchall#1243

¹³ MATES, P. *Ochrana soukromí ve správním právu: 2. aktualizované a podstatně přepracované vydání*. Praha : Linde, 2006., s. 9

ochrany. Mezi práva přirozená se tak v tzv. čtvrté generaci zařadilo i právo na soukromí jako jedno ze základních práv, jehož úkolem je chránit osobnost před vyvíjející se společností.¹⁴

Nutno pouze pro upřesnění dodat, že v Evropě se pojem právo na soukromí užíval zřídka, spíše se v právních textech užívalo pojmu „soukromý život a rodinný život“.

2.1 Historický vývoj a kodifikace práva na soukromí v českých zemích

S postupným vývojem liberalizující se společnosti začala garance práv tvořící soukromí sehrávat důležitější roli. Avšak jednalo se jen o tato dílčí práva, nikoli soukromí, jakožto specifické a samostatné právo. V souvislosti s tím se i na našem území, které bylo součástí habsburské monarchie, začala prosazovat zásada, dle které orgány veřejné moci mohly do jednotlivých práv občanů zasahovat jen na základě zákona a v jeho mezích. Dokladem toho byly např. zákon o ochraně svobody osobní (č. 87/1862 ř.z.) a zákon na ochranu svobody domovní (č. 88/1862 ř.z.), které vymezovaly podmínky, za kterých mohla být tato práva zásahem státního orgánu omezena. Oba tyto zákony byly integrální součástí tzv. únorové ústavy z r. 1861 (označované též Schmerlingova ústava, dle hlavního tvůrce). Následovala tzv. prosincová ústava z roku 1867, jejíž součástí byl zákon č. 142/1867 ř.z., *o všeobecných právech státních občanů v královstvích a zemích zastoupených v říšské radě*, na jehož základě bylo koncipováno i právo na osobní svobodu, domovní právo a listovní tajemství (články 8-10). K tomuto Mates uvádí,¹⁵ že „*Prosincová ústava byla v tomto směru vzorem pro úpravu svobody osobní, nedotknutelnosti obydlí a tajemství listovního v § 107, § 112 a 116 československé ústavy z roku 1920*“.¹⁶

---

¹⁴ MATES, P. *Ochrana soukromí ve správním právu*: 2. aktualizované a podstatně přepracované vydání. Praha : Linde, 2006., s. 11

¹⁵ MATES, P. *Ochrana soukromí ve správním právu*: 2. aktualizované a podstatně přepracované vydání. Praha : Linde, 2006., s. 9-10

¹⁶ Na základě ústavní listiny, byl pak přijat zákon č. 293/1920 Sb. z. a nař., na ochranu osobní svobody, domovního a listovního tajemství.

Naše právní praxe i teorie byla ovlivněna také Všeobecným občanským zákoníkem z roku 1888 (tzv. ABGB). Tento na svou dobu moderní zákoník vycházející z přirozenoprávní teorie o vrozených právech každého občana sice právo na soukromí a prvky jeho ochrany neupravoval, avšak lze se domnívat, že ochrana byla poskytována jeho jednotlivým složkám. Tak je tomu např. u ochrany jména (§ 43 ABGB) a nepřímo, prostřednictvím institutu náhrady škody, byla chráněna čest a osobní svoboda (§ 1329, 1330 ABGB).¹⁷

Díličí úprava byla také v Občanském zákoníku z roku 1950 (zákon č. 141/1950 Sb.), který obsahoval v § 22 pouze ochranu jména. Jiná osobnostní práva v tomto zákoníku nebyla obsažena, což neodpovídalo tehdejšímu stupni vývoje společnosti ani technickému pokroku v možnostech projevů osobní povahy, a i proto zde vznikala větší prostor možnosti zásahu do sféry ochrany osobnosti.¹⁸

Změnu přinesl nový občanský zákoník z roku 1964 (dále jen OZ),¹⁹ který obsahoval marginální rubriku s názvem „Ochrana osobnosti“, kde byla v § 11 – 17 prvně zakotvena osobnostní práva člověka. Avšak v demonstračním výčtu § 11, vymezujícím hlavní osobnostní práva, nebylo právo na soukromí výslovně uvedeno. Avšak Mates uvádí, že „v literatuře z 60. let byla nicméně existence tohoto práva dovozována, a to s odkazem na všeobecnou klauzuli ochrany osobnosti, a bylo poukazováno na nezbytnost jeho zajištění jakožto předpokladu rozvoje člověka a možnosti jeho sociálního uplatnění“.²⁰ V návaznosti na to Cvekl a Lokajíček uvádějí, že totalitní režim nikterak ochraně soukromí nepřál, protože autoritativní a strnulý režim, který panoval, nedovoloval lidem svobodně se projevit, což mělo za následek, že lidé se více stáhli do svého domova. Soukromí se tak stalo oázou, kde lidé mohli bez obav rozvíjet „neformální styky, upřímné a otevřené výměny stanovisek, názorů a pocitů, osobního přátelství, emocionalitu malých skupin. [...] byli šťastní, že uprostřed bídy a pouště ve veřejných záležitostech našli alespoň ostrůvky, na nichž by mohli zachránit hodnoty jinde tak bezohledně potlačované“.²¹

---

¹⁷ PLECITÝ, Vladimír. *Problematika ochrany osob a majetku z pohledu soukromého a veřejného práva*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2010, s. 17-18

¹⁸ PLECITÝ, Vladimír. *Problematika ochrany osob a majetku z pohledu soukromého a veřejného práva*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2010, s. 18

¹⁹ Zákon č. 40/1964, *Občanský zákoník*, ve znění pozdějších předpisů

²⁰ MATES, P. *Ochrana soukromí ve správním právu: 2. aktualizované a podstatně přepracované vydání*. Praha : Linde, 2006., s. 35

²¹ CVEKL, J., LOKAJÍČEK, V. : *Iluze soukromí v moderní společnosti*, 1. vyd., Praha : Naše vojsko, 1969, s. 15-16

V souvislosti s rodícím se demokratickým státem byla práva na soukromí a soukromý život výslovně zakotvena v Listině základních práv a svobod (dále jen LZPS).²² Ochrana soukromí je zde uvedena ve dvou člancích, přičemž článku 7 odstavci 1 je přičítáno postavení lex generalis a článek 10 odstavec 2 naopak plní funkci lex specialis. Znění je následovné:

Článek 7 odstavec 1:

Nedotknutelnost osoby a jejího soukromí je zaručena a omezena může být jen v případech stanovených zákonem.

Článek 10 odstavec 2

Každý má právo na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromého a osobního života.

Výše zmíněné články LZPS představují výslovné zakotvení soukromí v našem právním řádu. V návaznosti na to bylo také soukromí výslovně zařazeno mezi osobnostní práva každého člověka, a to zákonem č. 509/1991 Sb.²³ Nově zde byl upraven § 11, který uvádí, že:

Fyzická osoba má právo na ochranu své osobnosti, zejména života a zdraví, občanské cti a lidské důstojnosti, jakož i soukromí, svého jména a projevu osobní povahy.

Nový občanský zákoník,²⁴ který vstoupí v účinnost od 1. ledna 2014, obsahuje již jinou marginální rubriku, tentokrát s názvem „Osobnost člověka“, kde se v § 81 odstavci 2 uvádí, že:

Ochrany požívají zejména život a důstojnost člověka, jeho zdraví a právo žít v příznivém životním prostředí, jeho vážnost, čest, soukromí a jeho projevy osobní povahy.

---

²² Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., *Listina základních práv a svobod*, ve znění pozdějších předpisů, čl. 7, 10

²³ Zákon č. 509/1991 Sb., kterým se měnil, doplňoval a upravoval občanský zákoník z roku 1964, §11

²⁴ Zákon č. 89/2012 Sb., *Občanský zákoník*, § 81 a § 86

Vše je dále rozvedeno v § 86, kde je uvedeno:

Nikdo nesmí zasáhnout do soukromí jiného, nemá-li k tomu zákonný důvod. Zejména nelze bez svolení člověka narušit jeho soukromé prostory, sledovat jeho soukromý život nebo pořizovat o tom zvukový nebo obrazový záznam, využívat takové či jiné záznamy pořízené o soukromém životě člověka třetí osobou, nebo takové záznamy o jeho soukromém životě šířit. Ve stejném rozsahu jsou chráněny i soukromé písemnosti osobní povahy.

Z celé této rubriky je znát zcela zřetelný vývoj společnosti ve vnímání osobnostních práv jedince, která nabývají v dnešní moderní době zcela jistě na síle, jakož i potřeba je garantovat a adekvátním způsobem chránit.

Významnou roli v garanci práva na ochranu soukromí a dalších osobnostních práv na našem území i po celé Evropě sehrály také mezinárodní dokumenty, o kterých bude pojednáno níže. V evropském právním spektru je soukromí chráněno na ústavní, mezinárodní i zákonné úrovni.

2.2 Mezinárodní kodifikace práva na soukromí

Reflexe mezinárodněprávní úpravy práva na soukromí a lidských práv jako takových byla především důsledkem druhé světové války. Po tomto období se celkový stav ve společnosti proměňoval a společnost cílila větší nutnost vymezení určité garance základních práv a svobod, které budou chráněny zákonem, a zároveň nutnost vybudování přátelských vztahů s okolními národy. Z tohoto důvodu vzniklo mnoho mezinárodních smluv, paktů i úmluv. Ty nejvýznamnější, upravující právo na soukromí, bych ráda uvedla níže.

Víra v základní lidská práva, v důstojnost a hodnotu lidské osobnosti, v lepší životní podmínky ve větší svobodě i v právo na soukromí vedla k vydání významného mezinárodního dokumentu. Valné shromáždění OSN dne 10. prosince

1948 přijalo a vyhlásilo Všeobecnou deklaraci lidských práv,²⁵ která ve svém článku 12 prohlašuje:

*Nikdo nesmí být vystaven svévolnému zasahování do soukromého života, do rodiny, domova nebo korespondence, ani útokům na svou čest a pověst. Každý má právo na zákonnou ochranu proti takovým zásahům nebo útokům.*²⁶

Ačkoli tento dokument není právně závazný, jeho obsah měl zcela jistě významný vliv na formování mezinárodního práva veřejného. K výše zmíněnému Seidl-Hohenveldern dodává, že „*této Deklaraci je třeba připisovat význam potud, pokud popisuje široký rámec, uvnitř kterého se orgány OSN smí zabývat otázkami lidských práv, aniž by se vystavovaly výtce, že se vměšují do vnitřních záležitostí dotčeného státu*“.²⁷

Mezi další významné mezinárodní dokumenty odrážející právo na soukromí bychom mohli nepochybně zařadit, již právně relevantní, Evropskou úmluvu o ochraně lidských práv a základních svobod²⁸ (dále jen Úmluva) podepsanou v Římě 4. listopadu 1950. Její ustanovení, tak jako řada jiných ústavních norem o lidských právech, jsou formulovaná velmi obecně. Jejich obsah a výklad je tudíž získáván především z dynamické judikatury Evropského soudního dvora pro lidská práva (dále jen ESLP). Soud tak ve své judikatuře např. podal definici „zásahu“ do soukromého a rodinného života podle článku 8, o čemž bude pojednáno v následující kapitole 3. Právo na respektování soukromého života je v Úmluvě formulováno v článku 8, v následujících odstavcích:

1. Každý má právo na respektování svého soukromého a rodinného života, obydlí a korespondence.

---

²⁵ Všeobecná deklarace lidských práv (*The Universal declaration of human rights*), ze dne 10. prosince 1948, [online], článek (article) 12, [cit. 08.02.2013], dostupné z:

<http://www.un.org/en/documents/udhr/index.shtml>

²⁶ MRÁZEK, J. *Dokumenty ke studiu mezinárodního práva*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2004, s. 125

²⁷ SEIDL-HOHENVELDERN, I. *Mezinárodní právo veřejné*. 1. vyd. Praha: CODEX Bohemia, 1999, reed. 2001, s. 287

²⁸ *Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod*, ve znění protokolů č. 11 a 14, s protokoly č. 1, 4, 6, 7, 12 a 13, ze dne 4. 11.1950, (The European Convention on Human Rights), [online], článek (article) 8, [cit. 08.02.2013], dostupné z : http://www.echr.coe.int/NR/rdonlyres/D5CC24A7-DC13-4318-B457-5C9014916D7A/0/Convention_ENG.pdf

2. *Státní orgán nemůže do výkonu tohoto práva zasahovat kromě případů, kdy je to v souladu se zákonem a nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, veřejné bezpečnosti, hospodářského blahobytu země, ochrany pořádku a předcházení zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných.*²⁹

Z dikce článku 8 odstavce 1 jasně vyplývá, že právo na soukromí je zde pojímáno extenzivně, a to jako čtyři oblasti života jednotlivce: soukromý život, rodinný život, obydlí, korespondence.³⁰ Všechny tyto dílčí složky, jak jsou vyjádřeny v odstavci prvním, byly a jsou dále rozvíjeny a konkretizovány, a to stále více extenzivněji, judikaturou Evropského soudního dvora pro lidská práva. Současně odstavec 2, určuje rámeček povoleného zásahu ze strany státního orgánu do těchto práv, a to pouze v případech, kdy je dána nejen výslovná zákonná licence, ale i nutnost veřejného zájmu či změny ve společnosti.

Ráda bych upozornila, že v tomto článku Úmluvy se vyskytuje výraz „respektování“ práva, zatímco ve Všeobecné deklaraci byla použita formulace „zasahování do soukromého života“. To zdali je určité právo respektováno či nikoli, se musí v každém jednotlivém případě posoudit dle existence, či neexistence spravedlivé rovnováhy mezi zájmem jednotlivce či skupiny jednotlivců a zájmem společnosti.³¹

S tím dozajista souvisí i situace v jednotlivých státech, kde by měla být vnitřní legislativa upravena tak, aby stát mohl poskytovat ochranu proti svévolným zásahům do práv uvedených v článku 8 Úmluvy.³²

Dalším významným dokumentem je jistě Mezinárodní pakt o občanských a politických právech.³³ Tato mezinárodní smlouva byla přijata v prosinci 1966

---

²⁹ HUBÁLKOVÁ, Eva. *Evropská úmluva o lidských právech a Česká republika: Judikatura a řízení před soudem pro lidská práva*. Praha: Linde Praha, a.s., 2003, s. 201

³⁰ HUBÁLKOVÁ, Eva. *Evropská úmluva o lidských právech a Česká republika: Judikatura a řízení před soudem pro lidská práva*. Praha: Linde Praha, a.s., 2003, s. 201

³¹ *Rees v. the United Kingdom*, rozsudek ESLP, ze dne 17. října 1986, stížnost č. 9532/81, bod 35, kde se uvádí: „*Nicméně Soudu by nebránilo se odchýlit od své předchozí judikatury, pokud by byl přesvědčen, že k tomu existují kogentní důvody. Tato odchylka od předchozí judikatury by např. mohla být nezbytná k tomu, aby výklad Úmluvy odrážel změny ve společnosti a byl v souladu se současnými podmínkami....*”

³² Tato problematika je například rozsudcích ESLP - *Glass v. the United Kingdom*, ze dne 9. března 2004, stížnost č. 61827/00 či *Eriksson v. Sweden*, ze dne 22. června 1989, stížnost č. 11373/85.

³³ Mezinárodní pakt o občanských a politických právech (*International Covenant on Civil and Political Rights*), ze dne 19. prosince 1966, [online], článek (article) 17, [cit. 08.02.2013], dostupné z: <http://treaties.un.org/doc/Publication/UNTS/Volume%20999/volume-999-I-14668-English.pdf>

Valným shromážděním OSN v New Yorku s účinností od března 1976.³⁴ K paktu byly následně přijaty dva opční protokoly. Na základě prvního je Výbor pro lidská práva příslušný k přijímání a posuzování stížností jednotlivců, kteří tvrdí, že byla porušena jejich lidská práva, a na základě druhého z roku 1989 je zakázán trest smrti ve všech smluvních státech. Právo na soukromí je v tomto paktu vtěleno do článku 17, odstavců 1 a 2 následovně:

1. *Nikdo nesmí být vystaven svévolnému zasahování do soukromého života, do rodiny, domova nebo korespondence ani útokům na svou čest a pověst.*
2. *Každý má právo na zákonnou ochranu proti takovým zásahům nebo útokům.*³⁵

Seidl-Hohenveldern tvrdí, že z hlediska ochrany jednotlivých práv je tomuto paktu v praxi přiznáván poněkud menší význam než Úmluvě, což může být způsobeno především procedurálním postupem Výboru pro lidská práva, ke kterému se může jednotlivec, domáhající se porušeného práva, obrátit až po vyčerpání veškerého vnitrostátního postupu a který posléze vyzve stát k zaujetí stanoviska a následně shrne a uveřejní svá šetření ve výroční zprávě.³⁶

V neposlední řadě mezi dokumenty upravující právo na soukromý život patří i Listina základních práv EU,³⁷ někdy též nazývaná Charta základních práv, která upřesňuje základní práva občanů Evropské unie. Jedná se o dokument, který již v roce 2000 byl připojen ke Smlouvě z Nice, nicméně pouze jako nezávazná politická deklarace. Právně závaznou se tato deklarace stala až v roce 2009, kdy spolu s Lisabonskou smlouvou vstoupila v platnost a stala se tak součástí primárního práva. Právo na soukromí je zde upraveno v článku 7 následovně:

Každý má právo na respektování svého soukromého a rodinného života, obydlí a komunikace.

---

³⁴ Je na místě podotknout, že časový posun mezi okamžikem přijetí úmluvy a okamžikem jejího vstupu v platnost je dán rozdílem uložení první a poslední, třicáté páté, ratifikační listiny

³⁵ MRÁZEK, J. *Dokumenty ke studiu mezinárodního práva*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2004, s. 130

³⁶ SEIDL-HOHENVELDERN, I. *Mezinárodní právo veřejné*. 1. vyd. Praha: CODEX Bohemia, 1999, reed. 2001, s. 287

³⁷ *Listina základních práv EU*, ze dne 9. prosince 2009, článek 7, [online], [cit. 08.02.2013], dostupné z : <http://eur-lex.europa.eu/cs/treaties/dat/32007X1214/htm/C2007303CS.01000101.htm>

Ráda bych shrnula, že tyto výše jmenované dokumenty byly jistě zdrojem inspirace při formování práva na soukromí, stejně tak jako ostatních osobnostních práv, v řadě poválečných ústav evropských zemí.

2.3 Dnešní kodifikace práva na soukromí ve vybraných zemích EU

Právo na soukromí je v mnoha evropských zemích hojně promítnuto v předpisech jejich nejvyšší právní síly, v jejich ústavách. Spornou otázkou však zůstává, jak velký je tomuto právu v dnešní moderní době vyspělých technologií přikládán význam. Jistě většina zemí má právo na soukromí a další osobnostní práva zakotvena přímo ve své ústavě, ale je to právo takové, jak jej většina zemí pojímá, stejné, nebo má význam pouze takový, jaký je mu místní autoritou přiřknut?

V následujícím textu bych ráda uvedla výběr některých zemí Evropské unie, které mají právo na soukromí výslovně zakotveno ve svých právních dokumentech. Výběr jednotlivých zemí, dle geografického členění Evropy na severní, jižní, východní a západní Evropu, je čistě náhodný.

Jako první bych ráda uvedla Slovenskou republiku, která je nám zcela jistě po mnoha stránkách nejbližší. Po rozpadu Federativní republiky ČSFR nově vzniklý Slovenský stát, jak tvrdí Orosz, „prostřednictvím článku 152 odstavce 1 Ústavy Slovenské republiky převzal Listinu základních práv a svobod do právního pořádku Slovenské republiky jak z hlediska formálního (tj. z hlediska právní síly – byla uvedena jako ústavní zákon Federálního shromáždění ČSFR), tak i z materiálního (úprava základních práv a svobod, jako tradiční součásti ústavní materie) a je možné ji považovat za integrální součást ústavního systému Slovenské republiky“.³⁸ Slovenská úprava práva na soukromí je tedy shodná s naší právní úpravou vyjádřenou v článku 7 odstavci 1 a článku 10 odstavci 2 LZPS. Dále je právo na soukromí vyjádřeno v článku 16 Ústavy Slovenské republiky, kde je člověku

---

³⁸ OROSZ, L.: *Listina základních práv a slobód ako súčasť ústavného systému Slovenskej republiky* in: JIRÁSEK, J. (ed.): *Listina a současnost*. Sborník příspěvků sekce ústavního práva přednesených na mezinárodní vědecké konferenci Olomoucké právnické dny 2010. Olomouc 2010, s. 151 – 166

garantována nedotknutelnost osoby a jejího soukromí, přičemž tato práva mohou být omezena jen v zákonem stanovených případech.³⁹

V Polské republice⁴⁰ ústava z roku 1997 v článku 47 výslovně chrání právo na soukromý a rodinný život, stejně tak jako další dílčí práva, jako je čest, dobrá pověst i právo rozhodovat o osobním životě.

Ústava Rumunské republiky⁴¹ garantuje právo na soukromý a rodinný život v článku 26, kde je mimo jiné v odstavci 1 výslovně stanoveno, že orgány veřejné moci jsou povinny respektovat a chránit intimní, rodinný a soukromý život. V odstavci 2 se pak uvádí, že každá fyzická osoba může svobodně jednat dle vlastního uvážení, avšak pouze pokud tím nenaruší svobodu druhých, veřejný pořádek či morálku.

Maďarsko má právo na soukromí upraveno ve své ústavě⁴² v článku 6 odstavci 1, kde je deklarováno, že každý má právo na soukromý a rodinný život, obydlí, vztahy a dobrou pověst.

Ústava Řecké republiky⁴³ z roku 1975 prohlašuje v článku 9 soukromý a rodinný život za nedotknutelný.

Španělská ústava⁴⁴ garantuje v článku 18 každému právo na čest, osobní a rodinné soukromí a právo na vlastní výraz své osobnosti.

Ústava Belgického království⁴⁵ dává ve svém článku 22 všem právo na ochranu soukromého a rodinného života, přičemž zásah do těchto práv je možný jen na základě zákona.

---

³⁹ Ústava Slovenské republiky, vyhlášená pod č. 460/1992 Zb., ve znění pozdějších předpisů, čl. 16, [online], [cit. 10.02.2013], dostupné z: http://www.concourt.sk/sk/Informacie/RESOURCE/460_1992.pdf

⁴⁰ Ústava Polské republiky [online], ze dne 2. dubna 1997, ve znění pozdějších předpisů, [cit. 10.02.2013], dostupné z: <http://www.sejm.gov.pl/prawo/konst/angielski/kon1.htm>

⁴¹ Ústava Rumunské republiky, ze dne 21. srpna 1965, ve znění pozdějších předpisů, [online], [cit. 10.02.2013], dostupné z: <http://www.cdep.ro/pls/dic/site.page?id=339&par1=2&idl=2>

⁴² Ústava Maďarské republiky, ze dne 20. srpna 1949, ve znění pozdějších předpisů, [online], [cit. 10.02.2013], dostupné z:

<http://www.kormany.hu/download/4/c3/30000/THE%20FUNDAMENTAL%20LAW%20OF%20HUNGARY.pdf>

⁴³ Ústava Řecké republiky, ze dne 9. června 1975, ve znění pozdějších předpisů, [online], [cit. 10.02.2013], dostupné z: <http://www.hri.org/docs/syntagma/artcl25.html#A9>

⁴⁴ Ústava Španělského království, ze dne 29. prosince 1975, ve znění pozdějších předpisů, [online], [cit. 10.02.2013], dostupné z:

http://www.congreso.es/portal/page/portal/Congreso/Congreso/Hist_Normas/Norm/const_espa_texto_ingles_0.pdf

⁴⁵ Ústava Belgického království, ze dne 17. února 1994, ve znění pozdějších předpisů, [online], [cit. 10.02.2013], dostupné z:

http://www.dekamer.be/kvvcr/pdf_sections/publications/constitution/grondwetEN.pdf

Litevská ústava⁴⁶ upravuje právo na soukromí v kapitole VIII, v článku 96, kde stojí, že každý má právo na nedotknutelnost svého soukromého života, obydlí a korespondence.

Ústava Finské republiky⁴⁷ ve své kapitole II, § 10 uvádí, že každý má právo na soukromý život, čest a posvátnost domova jsou zaručeny.

Ve všech těchto náhodně vybraných státech je obsahově úprava práva na soukromí vcelku totožná, za což podle mého názoru může jistě inspirace mnoha mezinárodními smlouvami, zmíněnými v předchozí kapitole, obsahujícími obecnou úpravu soukromí. Zcela jistě je tomu tak i u naší právní úpravy. Také si můžeme všimnout, že některé země mají právo na soukromí upraveno jako samostatné právo a jiné země mají kromě práva na soukromí upravena i jednotlivá dílčí práva, což mimo jiné souvisí dle Matesova názoru s tím, že „*právě ve státech, které za sebou mají totalitní minulost, je zcela přirozené, že ústavní garance těchto práv zde bude upravena zvláště podrobně*“.⁴⁸

Zajímavostí při pročítání jednotlivých ústav pro mě bylo, že mnoho dříve totalitních zemí, jako Rumunsko (které bylo silně totalitní) či Maďarsko, má, dle mého názoru poměrně kvalitně zpracována osobnostní práva, ale i jiná ústavně garantovaná práva, navzdory tomu, že tyto ústavy vznikaly v době, kdy některým těmto právům nebylo ze strany státní moci přáno. Většina ustanovení je zde dozajista inspirována mezinárodními dokumenty, někdy i zcela převzata, ovšem otázkou zde zůstává, jak tato práva byla ve své době a ve svém důsledku dodržována, či zda to byly jen jakési „Potěmkinovy vesnice“, vypadající na oko krásně, ale zakrývající skutečnost zcela odlišnou.

---

⁴⁶ Ústava Litevské republiky, ze dne 6. listopadu 1992, ve znění pozdějších předpisů, [online], [cit. 10.02.2013], dostupné z : <http://www.saeima.lv/en/legislation/constitution>

⁴⁷ Ústav Finské republiky, ze dne 11. června 1999, ve znění pozdějších předpisů, [online], [cit. 10.02.2013], dostupné z : <http://www.finlex.fi/fi/laki/kaannokset/1999/en19990731.pdf>

⁴⁸ MATES, P. *Ochrana soukromí ve správním právu*: 2. aktualizované a podstatně přepracované vydání. Praha : Linde, 2006., s. 13

3. DEFINICE SOUKROMÍ

V minulé kapitole jsem se pokusila o nastínění vývoje práva na soukromí a jeho definici v mezinárodních i národních dokumentech, ale co vlastně to zmiňované „soukromí či soukromý život“ je? Pokud bychom si každý z nás položili tuto otázku, jak by asi zněla odpověď? Jsem si zcela jista, že odpovědi by se různily, nikoli diametrálně, ale každý své soukromí vnímá subjektivně jinak ať již z důvodu věku, inteligence, víry či kultury. Jednotná odpověď a přesná definice dle mého názoru neexistuje.

Je zřejmé, že představa o soukromí a jeho chápání se v průběhu historie měnila a vyvíjela. Zcela jistě byla jiná představa o soukromí v době, kdy v USA v roce 1890 vyšel článek právníků Samuela D. Warrena a Louise D. Brandeise, kteří vymezili pojem právo na soukromí jako právo jednotlivce být ponechán o samotě - „*right to be let alone*“,⁴⁹ v porovnání s dnešní érou, kdy moderní svět čelí neustálým hrozbám rozvíjejícího se multimediálního gigantu – sociální sítě, která otevírá zcela nové obzory pro jeho porušování. Zcela výstižná je zde reakce dlouholetého předsedy Nejvyššího soudu USA, Earla Warrena, který prohlásil: „*Úžasné pokroky na poli elektronické komunikace představují čím dál větší hrozbu pro soukromí každého jednotlivce*“.⁵⁰ A byl to právě jeden ze zakladatelů sociální sítě Facebook, Mark Zuckerberg, který prohlásil: „*Éra soukromí je u konce*“.⁵¹ Ale je tomu skutečně tak, opravdu éra soukromí již minula? Dozajista bych mohla s Markem Zuckerbergem souhlasit, avšak pouze za předpokladu, že celá lidská populace by žila virtuálním životem na sociálních sítích.

Ve vědomí lidí je „*soukromí*“ spojováno s něčím, „do čeho nikomu nic není“, ale při určení toho, co je veřejné a co soukromé, je velmi tenká hranice, která je proměnlivá s postupem doby. Tuto nepatrnou hranici každý vnímá jinak, někdo od sebe soukromí a veřejný život striktně odděluje, u jiného se obojí prolíná.⁵²

⁴⁹ FILIP, J. *Úvodní poznámky k problematice práva na soukromí*, in: *Právo na soukromí*. 1. vyd. Editor Vojtěch Šimíček. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2011, s.12

⁵⁰ Citát Earla Warrena, [online], [cit. 20.3.2013], dostupné z: www.quoteid.com/Earl_Warren.html

⁵¹ Interview Marka Zuckerberga o Facebooku a soukromí v magazínu TechCrunch, [online], [cit. 20.03.2013], dostupné z: http://readwrite.com/2010/01/09/facebook_zuckerberg_says_the_age_of_privacy_is_ov

⁵² MOKREJŠ, A. *Veřejnost: skutečnost - iluze - fikce*. Vyd. 1. Praha: Triton, 2005, s.66

Soukromí je jakýmsi chameleonem, ke kterému nikdy nebyla přijata všeobecná definice, se kterou by se mohli všichni lidé ztotožnit. V literatuře se však můžeme setkat s jeho obecnou charakteristikou, nikoli však definicí, jak ji např. uvádí Slovník spisovného jazyka českého, kde je pojem soukromí charakterizován jako „*místo, prostředí, způsob života neurčený pro veřejnost, ústraní*“.⁵³ Knap ve své knize popisuje soukromí fyzické osoby jako „*vnitřní sféru života fyzické osoby, která je vytvořena skutečnostmi jejího soukromého života a jež je nezbytná pro její seberealizaci a další rozvoj*“.⁵⁴ Jiný pohled přináší například Plecítý, když uvádí, že „*soukromí je určitá vymezená složka fyzického světa a duševního života člověka (obsahu jeho vědomí a způsobu života) realizující se optimálně v určitém pro subjekt vhodném prostředí*“.⁵⁵

Trefně vše shrnuje K. Klíma, když konstatuje, že soukromí „*lze chápat ve dvojm slova smyslu. V užším jako ochranu subjektivně vytvářené představy o soukromém životě člověka, v širším slova smyslu může spočívat i v ochraně širšího okolí bezprostředně navazujícího na životní potřeby a zájmy dané osoby a především spjaté s rodinou, přáteli apod.*“⁵⁶

Právě ona možnost izolovat se od ostatních (jak fyzická, tak i psychická), stejně tak jako možnost rozhodovat o sobě samém a sdílet své Já s jinými lidmi je, dle mého názoru, jednou ze základních potřeb každého člověka, která mu nemůže být svévolně odebrána.

3.1 Právo na soukromí a pojem soukromí z pohledu práva, znaky práva na soukromí

Je to právě elasticnost, neohraňčenost a do jisté míry i vágnost pojmu soukromí, které jsou největším problémem pro zákonodárce, filozofa či sociologa.

---

⁵³ Slovník spisovného jazyka českého, [online], [cit. 20.3.2013], dostupný z: <http://data.avcr.cz/sd/novinky/hlavni-stranka/110615-slovník-spisovneho-jazyka-ceskeho-na-webu-UJC.html>

⁵⁴ KNAP, Karel. *Ochrana osobnosti podle občanského práva*. 4. podstatně přeprac. a dopl. vyd. Praha: Linde, 2004, s. 130

⁵⁵ PLECÍTÝ, Vladimír. *Problematika ochrany osob a majetku z pohledu soukromého a veřejného práva*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2010, s. 8

⁵⁶ KLÍMA K. *Ústavní právo*. 3. rozšířené vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2006, s. 284

Jak je tedy např. možné, aby zákonodárce právně uchopil něco, co je v zásadě neuchopitelné z důvodu své dynamičnosti?

Mates uvádí, že „žádná mezinárodní smlouva, ústava či běžné zákony kteréhokoli státu nedefinují pojem soukromí a to ani v obecné podobě. O přesné, taxativní vymezení soukromí se nepokusila ani judikatura soudů at' národních či mezinárodních institucí, jakkoli je její význam v této otázce zásadní, a stejně zde rezignovala i odborná literatura“.⁵⁷

Evropský soud pro lidská práva (dále jen ESLP), jehož judikatura je pro vymezení soukromí nezbytná, judikoval v případě *Niemietz v. Germany*, že „by bylo až příliš restriktivní omezit pojem soukromého života pouze na „vnitřní kruh“, v němž jednotlivec může dle libosti žít svůj osobní život a zcela přitom pominout vazby s vnějším světem. Ochrana soukromí tedy musí nutně zahrnovat též určitou míru práv navazovat a rozvíjet vztahy s ostatními lidmi“.⁵⁸

V tomto precedenčním případě ESLP zdůraznil, že nehodlá podat vyčerpávající definici soukromí ani jejích složek, a zaujal stanovisko, ve kterém bere soukromí jakožto dynamickou kategorii, jejíž vývoj může být nadále obohacován o další složky vzhledem k člověku, jehož život je ovlivňován dobou, společností i prostředím, ve kterém žije.⁵⁹ Nemožnost vyčerpávajícím způsobem definovat pojem soukromí deklaroval ESLP také ve věci *Peck v. the United Kingdom*.⁶⁰ A tak judikatura ESLP zahrnuje mezi záležitosti soukromého života kromě ochrany obydlí, listovního tajemství či shromažďování osobních údajů také nedotknutelnost tělesné a duševní integrity, ochranu před neoprávněným pronikáním médií a jiné - jako například právo zletilých osob na svobodu sexuálního života – homosexuální styky,⁶¹ právo na sňatek homosexuálních osob,⁶² právo transsexuální osoby změnit pohlaví,⁶³ či problematiku sledování jedince⁶⁴ a další.

---

⁵⁷ MATES, P. *Ochrana soukromí ve správním právu*: 2. aktualizované a podstatně přepracované vydání. Praha : Linde, 2006., s. 14

⁵⁸ *Niemietz v. Germany*, rozsudek ESLP ze dne 16. prosince 1992. stížnost č. 13710/88, bod 29

⁵⁹ MATES, P. *Ochrana soukromí ve správním právu*: 2. aktualizované a podstatně přepracované vydání. Praha : Linde, 2006., s. 14

⁶⁰ *Peck v. the United Kingdom*, rozsudek ESLP ze dne 21. ledna 2003, stížnost č. 44647/98, bod 57

⁶¹ Např. *Dudgeon v. the United Kingdom*, rozsudek ESLP ze dne 22. října 1981, stížnost č. 7525/76 či *Sutherland v. the United Kingdom*, rozsudek ESLP, ze dne 27. března 2001, stížnost č. 25186/94

⁶² Např. *Schalk a Kopf v. Austria*, rozsudek ESLP, ze dne 24. června 2010, stížnost č. 30141/04

⁶³ Např. *Christine Goodwin v. the United Kingdom*, rozsudek ESLP, ze dne 11. července 2002, stížnost č. 28957/95 či *Van Kück v. Germany*, rozsudek ESLP, ze dne 12. června 2003, stížnost č. 35968/97

⁶⁴ Např. *Uzun v. Germany*, rozsudek ESLP, ze dne 2. září 2010, stížnost č. 35623/05

V judikatuře českého Ústavního soudu je právo na soukromí vnímáno jako dvousložkové, obsahující pozitivní a negativní složku. Definici těchto složek podává výstižně Knap: „*Právo fyzické osoby rozhodnout podle vlastního uvážení zda, popř. v jakém rozsahu a jakým způsobem mají být skutečnosti jejího osobního soukromí zpřístupněny jiným (pozitivní složka) a zároveň se bránit (vzepřít) proti neoprávněným zásahům do této sféry ze strany jiných osob s rovným právním postavením (negativní složka práva)*“.⁶⁵

O neoprávněný zásah, kterým může být soukromí osoby postiženo, se jedná například v případě pořizování fotografií či jiných záznamů jedince bez jeho souhlasu, při porušování listovního tajemství, odposlouchávání hovorů, špehování, při jednání s pacienty v nemocnicích či při neoprávněném pronikání do soukromých prostor, nýbrž i tehdy, jestliže jsou takto získané skutečnosti, ať již jsou pravdivé či nikoli, ze soukromého života jedince dále šířeny.

Je nicméně na zákonodárci, aby byl schopen poskytnout jedinci ochranu zákonem tak, aby byla chráněna osobnost člověka, i její rozvoj. Primárními prostředky ochrany osobnostní sféry jednotlivce tak jsou dle § 13 OZ: požadavek na upuštění od neoprávněného zásahu, požadavek na odstranění trvajících následků neoprávněného zásahu a požadavek na přiměřené zadostiučinění ve formě morální satisfakce. A jak uvádí § 15 OZ v případě smrti fyzické osoby přísluší právo na ochranu její osobnosti pozůstalým (manželu, partnerovi, dětem, popř. rodičům). Právo na soukromí vychází v našem právním řádu z § 11 OZ a článku 7 odstavce 1 a článku 10 odstavce 2 LZPS, jakož i z jiných mezinárodních dokumentů, kterými je Česká republika vázána. Nutno dodat, že soukromí je institutem, který prochází napříč celým právním řádem, a tudíž mu ochranu poskytuje právo občanské, trestní, správní, pracovní, finanční i předpisy jiných právních odvětví.⁶⁶

Právo na soukromí je základním občanským právem zakotveným v ústavním zákoně a zároveň je právem složeným z řady dílčích oprávnění a samostatných práv, která jako celek chrání intimní sféru člověka. Je to právo mající charakter jakéhosi „všeobjímajícího“ osobnostního práva, které však nemá ustálenou definici, avšak má

---

⁶⁵ KNAP, Karel. *Ochrana osobnosti podle občanského práva*. 4. podstatně přeprac. a dopl. vyd. Praha: Linde, 2004, s. 335

⁶⁶ MATES, P. *Ochrana soukromí ve správním právu*: 2. aktualizované a podstatně přepracované vydání. Praha : Linde, 2006., s. 8

několik charakteristických znaků. Především je to jeho nemajetkový charakter, protože se netýká přisvojování určité hodnoty. Právo na soukromí je především osobnostním právem každého jedince působícím erga omnes, které je omezitelné jedině na základě zákona a v jeho mezích. Exces z tohoto práva je možný, ale jen za předpokladu, že daný jedinec, kterého se právo na soukromí týká, určitou skutečnost ze svého soukromí zveřejní nebo z jeho chování vyplývá, že daná skutečnost přestává být soukromá.⁶⁷

3.2 Pasivní a aktivní oblast práva soukromého života

Právo na soukromí a nerušený soukromý život jedince by měly v každé liberálně smýšlející demokratické zemi požívat zvláštního respektu a ochrany. Ústavní soud se k právu na soukromý život vyjádřil ve svém nálezu sp. zn. Pl. ÚS 24/10 ze dne 22. března 2011, když konstatoval, že *„primární funkcí práva na respekt k soukromému životu je zajistit prostor pro rozvoj a seberealizaci individuální autonomní osobnosti. Vedle tradičního vymezení soukromí v jeho prostorové dimenzi (ochrana obydlí v širším slova smyslu) a v souvislosti s autonomní existencí a veřejnou mocí nerušenou tvorbou sociálních vztahů (v manželství, v rodině, ve společnosti), právo na respekt k soukromému životu zahrnuje i garanci sebeurčení ve smyslu zásadního rozhodování jednotlivce o sobě samém. Právo na soukromí garantuje rovněž právo jednotlivce rozhodnout podle vlastního uvážení zda, popř. v jakém rozsahu, jakým způsobem a za jakých okolností mají být skutečnosti a informace z jeho osobního soukromí zpřístupněny jiným subjektům.“*

Výše zmíněné uzavřel Ústavní soud ČR ve svém judikátu sp. zn. I. ÚS 1586/09 ze dne 6. března 2012, když shrnul, že aktivní oblastí soukromého života člověka je ona garance sebeurčení základního rozhodování o sobě samém, včetně možnosti realizace vlastních životních kroků. Ruku v ruce s touto aktivní oblastí pak jde ona imanentní sféra každého jedince, jako je lidská důstojnost, osobní čest, dobré jméno a v neposlední řadě i potřeba sociálního kontaktu a začlenění ve společnosti,

---

⁶⁷ PLECITY, Vladimír. *Problematika ochrany osob a majetku z pohledu soukromého a veřejného práva*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2010, s. 16

které vytvářejí pasivní oblast soukromého života. Dle Ústavního soudu ČR „*Soukromý život tak obsáhne nejen internum, nýbrž i externum, které se vztahuje k obchodním, pracovním nebo i sociálním aktivitám*“.

Toto externum dokládá i výše zmíněný případ *Niemietz v. Germany*, kde ESLP ve svém odůvodnění rozhodnutí mimo jiné konstatoval, že mezi soukromým životem a obydlím na straně jedné a prostory pro výkon zaměstnání na straně druhé nelze striktně odlišovat. V souhrnu tedy ESLP poukázal na to, že soukromý život nelze omezit na intimní okruh, kde každý může vést osobní život podle svého, a zcela z něj vyjmout svět, který je vně tohoto okruhu. Nejvyšší správní soud se v této souvislosti vyjádřil ve svém rozhodnutí č. j. 2 Afs 144/2004-110 ze dne 31. srpna 2005, když konstatoval, že „*neexistuje principiální důvod, proč z rozsahu pojmu soukromého života vylučovat všechny profesionální či obchodní aktivity. Většina lidí má maximum příležitostí k upevnění pout s vnějším světem právě ve svém zaměstnání. Vždy nelze oddělit to, co patří do profesionální oblasti, od toho, co do ní nepatří. Například fyzická osoba může u sebe doma vykonávat činnosti spojené se zaměstnáním nebo obchodem, a naopak ve své kanceláři či obchodních prostorech činnosti osobního rázu. Navíc by existovalo riziko nerovnosti v zacházení, pokud by ochrana podle článku 8 byla odpírána s odůvodněním, že napadané opatření se týká výlučně profesionálních aktivit. Ochrana by pak byla poskytována pouze jednotlivci, jehož profesionální a neprofesionální aktivity by byly propojeny natolik složitě, že by neexistoval způsob, jak je od sebe oddělit*“.

Ráda bych poznamenala, že soukromí je interpretačně pojmem velmi složitým a v této práci jej uvádím pouze ve vztahu k fyzické osobě. Právnícká osoba má právo na soukromí garantováno, a to v souladu s článkem 8 odst. 1 Úmluvy, kde je uvedeno: „*Každý má právo na respektování soukromého života a rodinného života, obydlí a korespondence*.“ Zásah do tohoto práva je možný jen z důvodů uvedených v článku 8 odst. 2 Úmluvy, a to v souladu se zákonem, za účelem dosažení legitimního cíle a při respektování požadavku proporcionality. Avšak toto vymezení, především právo na soukromý a rodinný život, je ve vztahu k právnícké osobě poměrně vágní.

Významná je zde proto judikatura ESLP, kdy například v případě *Société Colas Est v. France*⁶⁸ ESLP shledal, že „na základě dynamického výkladu Úmluvy je nutno za určitých okolností práva zaručená článkem 8 Úmluvy vykládat tak, že zahrnují právo na respektování sídla společnosti, jejich poboček či jiných prostor.“ ESLP zde tedy konstatuje, že stejně tak, jako je poskytována ochrana fyzickým osobám ve vztahu k jejich obydlí, má být poskytována ochrana soukromí i právnickým osobám ve vztahu k jejich sídlu.

---

⁶⁸ *Société Colas Est v. France*, rozsudek ESLP, ze dne 16. dubna 2002, stížnost č. 37971/97, bod 41

4. VEŘEJNĚ ČINNÁ OSOBA A PRÁVO NA SOUKROMÍ

Osoby, do jejichž osobnostního práva bylo zasaženo, lze rozdělit na osoby soukromé a veřejné, přičemž veřejné je možné dále specifikovat na osoby veřejně činné a veřejně známé, kde však hranice mezi oběma kategoriemi je značně neostrá.⁶⁹ Tuto kategorizaci lze spatřovat i ve známém případě *Gertz v. Robert Welch, Inc.*,⁷⁰ kde NS USA zmiňuje členění osob na veřejné činitele (*public officials*), osobnosti veřejného života (*public figures*) a v neposlední řadě osoby soukromé (*private individuals*).

Pro úplnost bych ráda uvedla, že ne všichni autoři se s tímto členěním ztotožňují. Například Bobek toto rozlišení na osoby soukromé a veřejné považuje za „nevhodný exportní artikl“ právě z USA (viz. níže *New York Times Co. v. Sullivan*), kde se veškerý život veřejných osob stává věcí veřejnou. Bobek tuto koncepci a příslušné nálezy Ústavního soudu ČR⁷¹ považuje za zcela nedotažené právě z důvodu nedefinování konkrétního odlišného standardu pro veřejné a soukromé osoby.⁷²

Pro snazší pochopení celé problematiky veřejně činných osob a ochrany jejich soukromí bych nejprve ráda v následující podkapitole vymezila samotný pojem veřejná osoba.

4.1 Pojem veřejná osoba

Pojem veřejná osoba, nebo také osoba veřejného zájmu je pojmem jistě zajímavým, ale co si pod ním představit? Snad policistu, hasiče, politika či kteréhokoli státního úředníka, možná také učitele či novináře, celebritu a další – ten výčet je dle mého názoru nesnadno ohraničitelný a je zde patrná neustálá dynamika.

---

⁶⁹ BARTOŇ, M.: *Svoboda projevu: principy, garance, meze*. Praha: Leges, 2010, s. 244

⁷⁰ *Gertz v. Robert Welch, Inc* 418 U.S.323, 94 S. Ct. 2997, 41 L. Ed. 2d 789 (1974), [online], [cit. 04.03.2013], dostupné z : http://www.bc.edu/bc_org/avp/cas/comm/free_speech/gertz.html

⁷¹ Např. nález ÚS ČR sp. zn. I. ÚS 367/03, ze dne 15. března 2005 (Rejžek v. Vondráčková)

⁷² BOBEK, M.: *Helena, kontakt na mafiány a nové obrysy svobody slova v judikatuře Ústavního soudu*, in: Soudní rozhledy, 2005, č.10, s. 362

Pokud bychom se podívali do literatury a hledali odpověď na tuto otázku, *kdo je osobou veřejného zájmu*, mohli bychom najít u mnohých autorů vícero pohledů, které se však v zásadě shodují. Jeden z pohledů přináší Kieran, který uvádí tři kategorie osob veřejného zájmu, a to:

- První kategorií jsou osoby politiků a businessmanů - obecně řečeno těch, kteří zaujímají pozici moci a vlivu ve společnosti. Zásahy do práva na soukromí jsou zde odůvodněny jejich samotným postavením, kdy veřejnost má právo vědět, zda jimi zvolený reprezentant hájí její zájmy správně a tak, jak má, či právě díky tomuto průniku se například ukáže, že právě tato osoba se zpronevěřila své funkci a nechala se podplatit. Vedle politiků a jiných vlivných osob se do této kategorie dají zařadit i státní úředníci, učitelé či lékaři.
- Druhou kategorií osob, které jsou nám neustále na očích, ač nejsou nadány žádnou mocí, jsou tzv. celebrity. Zde je jejich kariéra přímo závislá na tom, jak jsou známé, avšak stinnou stránkou je, že veřejnost považuje za zcela běžné znát informace ze soukromí těchto osob, ačkoli mnohdy takovéto informace nejsou právě očím veřejnosti určeny. Do této kategorie bychom mohli zařadit i osoby, které se staly známými na základě činů negativního charakteru – zločinci, účastníci soudních sporů, teroristé, sérioví vrazi a jiní. I u těchto osob je běžné, že společnost touží znát detaily z jejich soukromí – například, jaké bylo jejich dětství či biologická podmíněnost toho, co udělali.
- Třetí kategorií osob vystavených veřejnému zájmu jsou obyčejní lidé, kteří se stali objektem veřejného zájmu zcela náhodně – jsou například svědky nějaké kuriozity, či svědky tragédie (negativní i pozitivní publicita). Soukromí osob z této kategorie by mělo být obzvláště silně chráněno, protože nejsou zvyklí vystavovat se zájmu veřejnosti, s výjimkou případů, kdy informace o sobě samém sdílí zcela dobrovolně.⁷³

Svůj pohled přináší i Mates, který si klade otázku, jaké jsou důvody vyvolávající zájem na soukromí veřejně činných a veřejně známých osob. Shledává tři důvody, dle kterých se také odvíjejí tři kategorie osob veřejného zájmu. První

---

⁷³ KIERAN, Matthew. *Media ethics: a philosophical approach*. Westport, Conn.: Praeger, 1997, ix, s. 77-81

kategorií jsou osoby politiků a těch, kteří se o místo v politice ucházejí – právní důvod je zde zcela jednoduchý. Je to především právo občanů vědět, kdo vykonává veřejnou moc a kdo je zastupuje. Komerčními důvody se odlišuje druhá kategorie osob, které jsou činné v kultuře, podnikání či sportu. Třetí kategorií jsou pak osoby, které poutají zájem veřejnosti z důvodů, které jsou způsobeny čistě náhodně, a veřejnost na ně reaguje kladným (např. známí vědci) nebo negativním způsobem (např. pachatelé trestných činů).⁷⁴

Ráda bych podotkla, že vyčerpávající definici tohoto schématu nám bohužel neposkytne literatura ani judikatura, neboť pojmání jednotlivých skupin se neustále vyvíjí.

Pokud bychom přihlédli k jakémusi kategorickému členění veřejných osob na osoby veřejně činné a veřejně známé, je na místě osvětlit tyto jednotlivé pojmy. Osoby veřejně činné, jak již napovídá samo označení, mají do určité míry podíl na veřejné moci, a to z důvodu své volené či jmenované funkce, a je to právě veřejnost, které se zpravidla za tento svůj výkon „zodpovídají“, protože její mínění je často určitým neformálním sankčním mechanismem. Pod pojmem osoba veřejně činná si můžeme představit například politika, státní úředníky, představitele ozbrojených složek či soudce. Osoby veřejně známé jsou naopak osobami, které se nepodílejí na správě věcí veřejných, ale jsou známé díky jiným okolnostem, jako například tím, že se angažují v některých záležitostech veřejného zájmu, nebo že vynikají v určitých aktivitách či povolání. Jedná se například o herce, sportovce, lobbisty, vědce či osoby z podnikatelské sféry.⁷⁵ Hranice mezi oběma kategoriemi je však značně neostrá, což dokládá i nálezný Ústavního soudu ČR sp. zn. I. ÚS 367/03 ze dne 15. března 2005, z něhož je zřejmé, že soud nerozlišuje mezi osobami veřejně činnými a veřejně známými, když konstatuje, že „osoby veřejně činné, tedy politici, veřejní činitelé, mediální hvězdy aj., musí akceptovat větší míru veřejné kritiky než jiní občané“.

---

⁷⁴ MATES, P.: *ÚS k ochraně soukromí veřejně činných osob*, in: Právní zpravodaj, 2007, č. 12, s. 13

⁷⁵ BARTOŇ, M.: *Svoboda projevu: principy, garance, meze*. Praha: Leges, 2010, s. 244

Veřejně činná osoba jakož i veřejně známá osoba jsou objekty veřejného zájmu⁷⁶ a u obou těchto kategorií se předpokládá zvýšený zájem společnosti či snad jen zvědavost na detaily z jejich soukromého života, avšak do jaké míry jsou tyto osoby povinny strpět zásah do svých osobnostních práv, především soukromí? Odpovědí by nám mohl být výrok amerického státníka Thomase Jeffersona, který prohlásil: „*Když se politik uchází o veřejnou důvěru, měl by sám sebe chápat jako veřejný majetek*“.⁷⁷ Dle mého názoru to ale automaticky neznamená, že taková osoba je povinna snést v zásadě úplně všechno a nemá právo na žádnou obranu ve vztahu k ochraně svého soukromí.

Každá osoba by měla mít ve vztahu ke svému soukromí naprosté informační sebeurčení, stejně tak jako i právo na informační exhibicionismus své osoby. I přesto zde dle mého názoru platí obecný konsenzus, že soukromá sféra veřejné osoby je oproti běžnému občanovi ztlačena. Je to právě veřejnost, která má zájem vědět podrobnosti ze života takovéto osoby veřejného života, v čemž jí napomáhají média dychtící po senzaci či ona osoba samotná. Bogusczak tvrdí, že „*v Německu je diferenciace mezi subjekty ohledně práva na ochranu soukromí ještě dalekosáhlejší*“ a v souvislosti s tím cituje Ch. Degenharta: „*Kdo se o svém soukromém životě šíří na veřejnosti, vyhledává, aby byl znám prostřednictvím médií, musí na druhé straně přijmout, že se jí veřejnost zabývá. Totéž platí pro toho, kdo svým chováním, svým veřejným působením, postavením, které ve společnosti zaujímá nebo o které usiluje, opodstatňuje stupňovaný veřejný zájem o svou osobu*“.⁷⁸

Svým dobrovolným vstupem do veřejného kolbiště musí osoby veřejného zájmu prokázat vyšší míru tolerance ve vztahu k zájmu o svou osobu, což dokládá i rozhodnutí ESLP ve věci *Lingens v. Austria*,⁷⁹ kde se výslovně hovoří o politikovi a uvádí se zde, že „*limity přijatelné kritiky jsou širší u politiků než u soukromých osob. Na rozdíl od soukromé osoby se politik nevyhnutelně a vědomě podrobuje důkladné kontrole každého svého slova a činu ze strany novinářů i ze strany široké veřejnosti, a v důsledku toho musí prokázat vyšší míru tolerance*“. Ráda bych podotkla, že dle rozsudku ESLP *Castells v. Spain*,⁸⁰ pokud jde

---

⁷⁶ Veřejný zájem je neurčitý právní pojem, platné právo neobsahuje jeho obecnou definici, viz. rozsudek Krajského soudu v Brně, ze dne 3. června 2010, č. j.: 62 Af 32/2010-286,

⁷⁷ Citát Thomase Jeffersona, [online], [cit. 04.03.2013], dostupný z :

<http://www.washingtonmonthly.com/features/2006/0603.carville.html>

⁷⁸ BOGUSZAK, J.: *Diferenciace lidských práv*, Právník, 2000, č. 3, s. 258

⁷⁹ *Lingens v. Austria*, rozhodnutí ESLP ze dne 8. července 1986, stížnost č. 9815/82, bod 42

⁸⁰ *Castells v. Spain*, rozhodnutí ESLP ze 23. dubna 1992, stížnost č. 11798/85, bod 46

o oprávněnost kritiky v politice, tak také „*limity přípustné kritiky vůči vládě jsou širší ve srovnání s hranicí kritiky soukromých osob či dokonce politických osobností. V demokratické společnosti musí být činnost vlády podrobena pečlivé kontrole ze strany zákonodárné i soudní moci, jakož i ze strany tisku a veřejného mínění*“.⁸¹

Bartoň tento pohled dále doplňuje, když uvádí, že „*nějaký jasný výčet osob s nižší ochranou osobnostních práv v rozhodnutích ESLP nenalezneme, jde spíše o kombinaci obecného vymezení a ad hoc formulovaných upřesnění*“.⁸²

Ústavní soud ČR se k této problematice, resp. k důvodům odlišného zacházení s osobami veřejného zájmu (osoby veřejně činné i známé) vyjádřil v nálezu sp. zn. I. ÚS 367/03 ze dne 15. března 2005, v němž tyto důvody formuloval následovně: „*Jednak se tím podporuje veřejná diskuze o veřejných věcech a svobodné utváření názorů. Co největší bohatost diskuze o věcech veřejných by měla být státní mocí regulována jen v míře nezbytně nutné (srov. čl. 17 odst. 4 Listiny základních práv a svobod). Současně tím stát akceptuje, že jeho mocenský zásah do svobody projevu, za účelem ochrany dobrého jména jiných občanů by měl přijít subsidiárně, tedy pouze tehdy, pokud nelze škodu napravit jinak. Škodu lze napravit jinak než zásahem státu, např. užitím přípustných možností k oponování kontroverzních a zavádějících názorů. Tak lze často minimalizovat škodlivý následek sporných výroků mnohem efektivněji než cestou soudního řízení.*“

V rámci této podkapitoly bych ráda zmínila, že nejčastějším důvodem sporů o ochranu soukromí veřejných osob je publikace informací difamační povahy. Judikatura týkající se této oblasti je u osob veřejného zájmu poměrně různorodá a mnohdy také nekomplikovanější. Troufám si tvrdit, že nejbohatší judikatura na toto téma je v USA, kde byl přelomovým případem známý spor *New York Times Co. v. Sullivan* z roku 1964,⁸³ v němž Nejvyšší soud USA mimo jiné shledal, že na veřejné činitele je zde ve sporech s tiskem kladeno velmi výrazné důkazní břemeno, protože dle tohoto precedenčního případu, aby mohla veřejná osoba uspět se žalobou na ochranu osobnosti, musí prokázat nepravdivost proti ní vzneseného tvrzení, ale také prokázat, že dané tvrzení bylo zveřejněno se skutečně zlým úmyslem (*actual malice*) čili specifickou formu zavinění na straně novináře. Prokázání zlého úmyslu

⁸¹ DOLEŽÍLEK, J.: *Přehled judikatury ve věcech ochrany osobnosti*. Praha : ASPI, 2002, s. 40

⁸² BARTOŇ, M.: *Svoboda projevu: principy, garance, meze*. Praha: Leges, 2010, s. 246-247

⁸³ *New York Times Co. v. Sullivan*, 376 U.S. 254, 84 S. Ct. 710, 11 L. Ed. 2d 686 (1964), [online], [cit. 04.03.2013] dostupné z : http://www.bc.edu/bc_org/avp/cas/comm/free_speech/nytvtsullivan.html

je však velmi obtížné a osoba poškozená difamačním tvrzením zpravidla spor prohrává.⁸⁴

Evropská judikatura se tímto případem nechala zcela jistě v některých ohledech inspirovat, avšak není z hlediska důkazního břemene kladeného na difamovanou osobu takto striktní, což dokládá i názor Bartoně, který tvrdí, že „rozlišování statusu difamované osoby v pojetí ESLP není s takto radikálním důkazním břemenem uvaleným na kritizovanou osobu spojeno, a slouží tak pouze pro možnost zdůvodnění rozdílné míry ochrany různých subjektů při vyvažování svobody projevu a ochrany osobnosti“.⁸⁵ Ústavní soud ČR se s tímto názorem také ztotožňuje, což dokládá ve svém nálezu č.j. IV. ÚS 23/05-02 ze dne 7. července 2007, kde shledal, že „je třeba, aby dotčená osoba prokázala, že kritika nebyla vyřčena v dobré víře nebo nešlo o fair kritiku“ a zdůraznil, že pouze pravdivá tvrzení budou chráněna, a proto musí kritik sám prokazovat pravdivost tvrzených skutečností, což mimo jiné platí za evropský ústavní standard, který je potvrzován i judikaturou ESLP.⁸⁶ Z daného nálezu Ústavního soudu také vyplývá i další obecné pravidlo, které je odvoditelné z i evropské judikatury, a to že „nelze považovat za rozumné (legitimní) zveřejnění difamační informace o jiné osobě působící ve veřejném životě, pokud (1) se neprokáže, že existovaly rozumné důvody pro spoléhání se na pravdivost difamační informace, dále (2) pokud se neprokáže, že byly podniknuty dostupné kroky k ověření pravdivosti takové informace, a to v míře a intenzitě, v níž bylo ověření informace přístupné a definitivní a (3) pokud ten, kdo difamační informaci zveřejnil, měl důvod nevěřit, že tato informace je pravdivá. Zveřejněním takové informace nelze považovat za legitimní či rozumné i tehdy, pokud si šířitel takové informace neověří její pravdivost dotazem u osoby, již se informační údaj týká, a nezveřejní její stanovisko, s výjimkou nemožnosti takového postupu anebo tam, kde tento postup zjevně nebyl nutný. Důležité pro posouzení legitimacy zveřejnění informace je zkoumání motivu. Legimititu nelze dovodit, pokud bylo zveřejnění dominantně motivováno touhou poškodit osobu, k níž se informace váže, a pokud šířitel sám informaci nevěřil anebo pokud ji poskytl bezohledně a hrubě nedbale bez

---

⁸⁴ BARTOŇ, M.: *Svoboda projevu: principy, garance, meze*. Praha : Leges, 2010, s. 248

⁸⁵ BARTOŇ, M.: *Svoboda projevu: principy, garance, meze*. Praha : Leges, 2010, s. 252

⁸⁶ Např. rozhodnutí ESLP ve věci *Pedersen a Baadsgaard v. Denmark* zde dne 17. prosince 2004, stížnost č. 49017/99, kde dva novináři obvinili policistu za zanedbání jeho povinností při vyšetřování vraždy. Svá tvrzení opírali o svědectví taxikářky, které brali za prokázané, avšak již neponechali otevřenou otázku její pravdivosti.

toho, aby si ověřil, zda informace je pravdivá či nikoliv“.⁸⁷ Avšak jak shledal Ústavní soud ČR ve svém nálezu sp. zn. IV. ÚS 146/04 ze dne 4. dubna 2005, měřítko posouzení skutkových tvrzení a hodnotících soudů jsou v mnoha případech měkčí ve prospěch šířitelů těchto výroků. Stejně dokládá i rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 30 Cdo 2573/2004 ze dne 15. července 2005, kde je slovy Matese řečeno, že *„třebaže osoby veřejně činné, zejména pak politici, musí snášet zásady do soukromí i kritiku v širší míře než jiní občané, mají být informace o nich publikované pravdivé a případná kritika věcná, konkrétní a přiměřená co do obsahu i formy. Jsou-li tyto meze překročeny, bude třeba v daném případě dát přednost ochraně soukromí před právem na informace*“.⁸⁸

V souvislosti s tím také Ústavní soud ČR ve svém nálezu sp. zn. I. ÚS 1586/09 ze dne 6. března 2012 uvádí, že: *„součástí práva na ochranu lidské důstojnosti, osobní cti, dobré pověsti a jména a na ochranu soukromého a rodinného života je také právo na přiměřeně vysoké finanční zadostiučinění za nemajetkovou újmu, vzniknuvší v důsledku zveřejnění difamační a nepravdivé informace, jež nepožívá ústavní ochrany. Výše přiznaného zadostiučinění musí dostatečně odrážet intenzitu zásahu do uvedených práv, jinak dochází k porušení práv garantovaných článkem 10 odst. 1 a 2 Listiny základních práv a svobod a článkem 8 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod*“.

Pokud bychom vše výše řečené shrnuli, je jasné, že veřejné osoby jistě nepožívají „méně práva“ na ochranu soukromí, ale je zřejmé, že definice pojmu soukromí je u nich podstatně užší, protože samy vystoupily na veřejnost a vystavily se tak jejímu zájmu. Jinými slovy řečeno, neznámá účetní z malého městečka kdesi v ČR bude mít mnohem širší oblast soukromí, kterou si přeje chránit. Naproti tomu například ministr financí, jakožto politik ve vysoké funkci, má oblast svého soukromí podstatně užší, protože svým vstupem do veřejného prostoru se stal předmětem veřejné diskuze, a tudíž oblasti jako například soukromí, rodina či zdraví mohou mít vliv na výkon jeho povolání, a proto jsou z velké části věci veřejnou. Ovšem nárok na ochranu tohoto práva je ze zákona dán oběma osobám stejně, ať už se jedná o vrcholného politika či neznámou účetní.

---

⁸⁷ Toto obecné pravidlo dokládá i nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 453/03 ze dne 11. 11. 2005

⁸⁸ MATES, P. *Ochrana soukromí ve správním právu*: 2. aktualizované a podstatně přepracované vydání. Praha : Linde, 2006, s. 28

4.2 Zásadní rozhodnutí v oblasti práva na soukromí - případ *Von Hannover v. Germany* – No.1

Klíčovým rozsudkem ESLP a tím i obecným vodítkem pro evropské soudy v případech týkajících se práva na respektování soukromého a rodinného života se stal případ ze dne 24. června 2004 - *Von Hannover v. Germany (No. 1)*,⁸⁹ o kterém bych ráda blíže pojednala v této podkapitole. Jako první shrnu skutkové okolnosti⁹⁰ a posléze také procesní vývoj daného případu jak u německých soudů,⁹¹ tak i u ESLP.

4.2.1 Ke skutkovému stavu

Stěžovatelka, Caroline von Hannover (dále jen stěžovatelka), nejstarší dcera monackého knížete Rainiera III. se od začátku 90. let pokoušela prostřednictvím soudů zabránit publikaci fotografií ze svého soukromého života v bulvárním tisku. Ač Caroline von Hannover je prezidentkou mnoha humanitárních či kulturních nadací a jakožto členka knížecí rodiny reprezentuje vládnoucí rod na společenských událostech, jménem státu Monako či některé z jeho institucí nevykonává žádnou funkci. Jejím oficiálním bydlištěm je Monako, ačkoli většinu roku žije v Paříži.

Celý tento mediální kolotoč začal v roce 1993 a postupně gradoval v následujících letech, kdy vyšla v německých časopisech *Bunte*, *Freizeit Revue* a *Neue Post* série tří cyklů fotografií, pořízených převážně ve Francii, s palcovými titulky zachycující stěžovatelku a její rodinu či přátele. Jednalo se o tyto série:

1. První série fotografií

Fotografie publikované v časopisech *Freizeit Revue* z července 1993 zachycující stěžovatelku s přítelem Vincentem Lindonem v rohu zahradní restaurace v Saint-Rémy-de-Provence. Titulní strana časopisu tehdy odkazovala na sérii fotografií s titulky: „*Nejněžnější fotky z jejího románu s Vincentem*“ či „*Tyto fotky*

---

⁸⁹ *Von Hannover v. Germany*, (dále jen rozsudek) rozhodnutí ESLP ze dne 24. června 2004, stížnost č. 59320/00. Originál rozsudku byl publikován v anglickém jazyce.

⁹⁰ Skutkový stav daného případu je shrnut v bodech 8-17 rozsudku.

⁹¹ Procesní vývoj před německými soudy je obsažen v bodech 18-38 rozsudku.

jsou důkazem nejněžnější románci současnosti“. V časopisu *Bunte* ve dvou srpnových vydáních roku 1993 byla v č. 32 stěžovatelka zachycena při jízdě na koni, kterou doprovázel titulek: „*Caroline a melancholie. Její život je románem s nespočetnými neštěstími, říká autor článku Roith.*“ Na další fotografii byla se svými syny Pierrem a Andreou. Tyto fotografie byly uveřejněny v článku s názvem: „*Nemyslím si, že bych mohla být pro muže ideální ženou.*“ Ve vydání č. 34 byla v článku nazvaném „*Čisté štěstí*“ zveřejněna fotografie stěžovatelky s dcerou Charlotte na kánoji a se synem Andreou, který má kytici v náručí. Další fotografie ukazovaly stěžovatelku při nákupu, s přítelem Vincentem Lindonem a s dětmi v restauraci, či ji samotnou na kole.

2. Druhá série fotografií

Tyto fotografie byly vydány v časopisu *Bunte* v únorovém, březnovém a dubnovém vydání roku 1997. Únorové vydání neslo titulek: „*Caroline... žena vracející se do života*“ doprovázený fotografiemi zachycujícími stěžovatelku na lyžařské dovolené v Zürsu. Březnové vydání ukazovalo fotografie stěžovatelky s knížetem Ernstem Augustem Hannoverským na výstavě koní v Saint-Rémy-de-Provence s titulkem: „*Polibek. Nebo: Nyní se již neskryvají*“ a také jak stěžovatelka opouští svůj dům v Paříži s popiskem „*S kněžnou Caroline v Paříži*“. Dubnové vydání otisklo na své titulní stránce stěžovatelku s knížetem Ernstem Augustem Hannoverským a na vnitřních stranách byly otištěny fotografie, kde spolu hrají tenis či jezdí na kole.

3. Třetí série fotografií

Tato série publikovaná v časopisu *Neue Post* v dubnu 1997 ukazovala stěžovatelku v Plážovém klubu v Monte Carlu, v plavkách a zahalenou ručníkem, jak zakopla a upadla. Tyto fotografie, značně rozmazané, byly doprovázeny titulkem: „*Kníže Ernst August předstíral boxování a Caroline upadla na nos.*“

Byla to právě publikace těchto tří sérií fotografií, kvůli kterým se stěžovatelka domáhala prostřednictvím řady evropských soudů ochrany svého soukromí a rodinného života vůči bulvárnímu tisku, včetně zamezení další publikace těchto fotografií.

4.2.2 Řízení před německými soudy

O každé této sérii fotografií bylo vedeno samostatné soudní řízení, z důvodu odlišného data publikace ve zmíněných německých časopisech. V těchto řízeních se stěžovatelka prostřednictvím německých soudů domáhala ochrany práv, která jí jsou garantována v článku 2 odst. 1 a článku 1 odst. 1 Základního zákona (dále jen Ústava),⁹² jakož i právo na ochranu soukromého života a možnost kontroly užívání své image podle § 22 a následující autorského zákona (dále jen KUG).⁹³

Stěžovatelka se svá práva snažila uplatnit u Krajského soudu v Hamburku, Vrchního zemského soudu v Hamburku, u Spolkového soudního dvora a dokonce i u Spolkového ústavního soudu, od kterých požadovala, aby byl vydán soudní zákaz další publikace fotografií vydaných vydavatelstvími *Heinrich Bauer Media* a *Hubert Burda Media*,⁹⁴ na kterých je zobrazena. První řízení, vztahující se k prvnímu cyklu fotografií, začalo 13. srpna 1993 a poslední řízení o třetím cyklu fotografií skončilo 13. dubna 2000. Za celou tuto dobu všechna řízení, která o zmíněných fotografiích probíhala, skončila pro stěžovatelku neúspěchem. Pouze u čtyř fotografií byla její snaha úspěšná a došlo k zákazu jejich dalšího publikování.

Neúspěch byl zapříčiněn především tím, že německé soudy shledaly, že stěžovatelka neprokázala dostatek oprávněného zájmu, který by odůvodňoval soudní zákaz další publikace fotografií. Hlavní argumentací Krajského soudu bylo to, že stěžovatelka je osobou „*par excellence*“ současné společnosti a právo na ochranu soukromého života takovýchto osob končí na prahu jejich soukromých dveří, a proto stěžovatelka musí tuto pozornost a tento typ publikace tolerovat, obzvláště u fotografií pořízených na veřejných místech a to i bez jejího souhlasu. Zcela výstižně zde Herczeg uvádí, že Spolkový soudní dvůr v odůvodnění rozsudku uvedl, že dle „§ 22 KUG směji být fotografie fyzické osoby použity jen s jejím souhlasem. Podle § 23 odst. 1 KUG není souhlasu třeba, pokud se jedná o fotografie z oblasti soudobých dějin. Tato výjimka neplatí, jestliže by zveřejnění bylo v rozporu

---

⁹² Základní zákon Spolkové republiky Německo - Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland, je ústavním zákonem ze dne 23. května 1949, publikovaný v BGBl. S. 1, [online], [cit. 14.03.2013] dostupné z: <http://www.bundestag.de/bundestag/aufgaben/rechtsgrundlagen/grundgesetz/gg.html>

⁹³ Německý autorský zákon - das Gesetz betreffend das Urheberrecht an Werken der bildenden Künste und der Photographie (Kunsturheberrechtsgesetz, zkráceně: KUG) BGBl III. 440-3, ze dne 9. ledna 1907 [online], [cit. 14.03.2013] dostupné z: <http://www.gesetze-im-internet.de/bundesrecht/kunsturhg/gesamt.pdf>

⁹⁴ „Burda“ či „Hubert Burda Media“ je německé vydavatelství vydávající časopisy: *Bunte*, *Frei Zeit Revue* atd. a „Bauer Media grup či *Heinrich Bauer Verlag*“ je německé vydavatelství vydávající časopis *Neue Post* a další.

s oprávněnými zájmy této osoby. K soudobým dějinám patří zejména fotografie osob, které patří mezi tzv. absolutní osobnosti současných dějin („Absolute Person der Zeitgeschichte“). Pro zařazení do okruhu takových osob je rozhodující význam, který jim veřejnost na základě jejich postavení a známosti ve společnosti přikládá. Patří sem zejména monarchové, představitelé států, jako prezidenti, premiéři a další význační politici. Patří sem i stěžovatelka jako nejstarší dcera monackého knížete⁹⁵. Proto i neustálý hon fotografů na stěžovatelčinu osobu činící její život obtížnější je zde odůvodněn dle názoru soudů legitimní touhou informovat veřejnost o tom, kde stěžovatelka byla nebo jak se na veřejnosti chovala, tj. o jejím každodenním životě, ač nezastávala žádnou z oficiálních funkcí. Nicméně Spolkový ústavní soud také podotkl, že všechny fotografie byly pořízeny na místě hojně navštěvovaném veřejností, a konstatoval, že ochrana práva na soukromí je těmto osobám poskytnuta, pokud se uchýlí do ústraní s jasně rozpoznatelným záměrem být sami a kde se v důvěře, že jsou sami, chovají způsobem, kterým by se na veřejnosti nechovali.

Stěžovatelka však považovala takto zjištěná kritéria za nedostatečná a domnívala se, že jí nebyla poskytnuta účinná ochrana práva na soukromí, včetně svobodného rozvoje osobnosti a rodinného života. Namítla, že takto stanovená kritéria ohledně „místa v ústraní“ jsou v praxi příliš úzká a že může být fotografována kdykoli a kdekoli mimo své obydlí a tyto fotografie pak mohou být publikované v periodickém tisku.

Krajský soud se také vyjádřil k námitce stěžovatelky, že fotografie nebyly určeny k informování veřejnosti o její osobě, ale především k jejímu pobavení. Stěžovatelka tím narážela především na to, že soudu předložila mj. i prohlášení ředitele plážového klubu v Monte Carlu, že toto zařízení je soukromé, jeho přístup je přísně kontrolován a vstup povolen jen těm, kdo zaplatí vysoké vstupné. Vstup novinářů a fotografů je možný pouze na zvláštní povolení majitele klubu. Dané fotografie byly vysoce rozmazané a dokazují, že byly pořízeny tajně na vzdálenost několika stovek metrů ze střechy nebo okna sousedního domu. Krajský soud i Vrchní soud shodně v odůvodnění uvedly, že „plážový klub v Monte Carlu je třeba považovat za venkovní bazén otevřený veřejnosti“,⁹⁶ který tudíž není místem v ústraní, i když vstup byl omezen a platilo se vysoké vstupné a fotografie ukazující

---

⁹⁵ Herczeg, J.: *Případ Caroline von Hannover – zveřejnění fotografií ze soukromí prominentů*, in: *Právní rozhledy*, 2004, č. 23, s. 877

⁹⁶ Výše zmíněné vyjádřeno v bodech 34 a 36 rozsudku.

stěžovatelku, jak zde upadla, ji nikterak v očích veřejnosti nezesměšňovaly či neponižovaly a právo na respektování soukromého života tak zde dle názoru soudů nebylo narušeno. K vyjádření stěžovatelky se, jak uvádí Herczeg, vyjádřil i Ústavní soud a argumentoval tím, že „*k jádru svobody tisku patří, že tisk má uvnitř zákonných hranic dostatek prostoru, ve kterém podle publicistických kritérií rozhoduje, co si veřejný zájem žádá a co se v procesu tvorby veřejného mínění ukazuje jako záležitost obecného zájmu. Tvorba veřejného mínění a zábava nejsou žádné protiklady. Také prostřednictvím zábavních pořadů a příspěvků je uskutečňována tvorba veřejného mínění. V poslední době se rozmáhá trend, který smazává ostré hranice mezi věcnými informacemi a zábavou tím, že informace jsou šířeny v zábavné formě nebo jsou se zábavnými příspěvky smíchány („Infotainment“). Mnoho čtenářů přitom získává informace pouze z takových zábavných pramenů. Bylo by jednostranné předpokládat, že zábava slouží pouze k odpočinku a rozptýlení. Může zprostředkovat obrazy reality a je námětem rozhovorů, které se vztahují k životnímu stylu, vzorcům chování a hodnotovým stupnicím. A tím plní důležitou společenskou funkci. Zábavu v médiích nelze pominout nebo hodnotit jako bezcennou a z toho důvodu ji odejmout ústavněprávní ochranu. To platí i o zpravodajství o osobnostech. Prominentní osoby často ztělesňují určitá hodnotová měřítká a životní styly. To odůvodňuje veřejný zájem na životních osudech takových osob. Pro politicky činné osoby je takový zájem veřejnosti z důvodu transparentnosti výkonu funkce a kontroly moci již uznáván jako legitimní. I pro ostatní veřejně činné osoby nelze takový zájem veřejnosti upřít. Veřejnost tak má dle Ústavního soudu oprávněný zájem vědět, zda soukromý život osob, které často platí za vzory či idoly, je v souladu s jejich pracovním či veřejným vystupováním. Omezení svobody tisku pouze na snímky vztahující se k výkonu funkce takové osoby by nedostatečně zohledňovalo veřejný zájem a současně by bylo selektivním zobrazením takové osobnosti“.*⁹⁷

Jak se tedy ukazuje, v těchto soudních rozhodnutích právo svobody tisku, jak je garantované Ústavou, převážilo nad právem na soukromí, které bylo v tomto případě reprezentováno možností kontroly své image ohledně scén ze soukromého života.⁹⁸

---

⁹⁷ Herczeg, J.: *Případ Caroline von Hannover – zveřejnění fotografií ze soukromí prominentů*, in: *Právní rozhledy*, 2004, č. 23, s. 878

⁹⁸ Tato myšlenka byla vyjádřena v bodu 24 rozsudku.

Jediný úspěch zaznamenala stěžovatelka u fotografií publikovaných časopisem *Freizeit Revue*, kde byla zachycena s Vincentem Lindonem v rohu zahradní restaurace, protože takovéto fotografie zasáhly do práva na respektování jejího soukromého života. Spolkový soudní dvůr v odůvodnění uvedl, že „i postavy „*par excellence*“ současné společnosti mají právo na respektování svého soukromého života, které se neomezuje pouze na jejich obydlí, ale zahrnuje i publikaci fotografií“.⁹⁹ Jinak řečeno, „mimo své obydlí se nemohou osoby „*par excellence*“ spoléhat na ochranu svého soukromí, pokud se nestáhly do ústraní, mimo dosah očí veřejnosti, kde je každému jasné, že chtějí být samy a kde s vírou v to, že jsou samy, se chovají v dané situaci způsobem, jakým by se na veřejnosti nechovaly. Takovým místem tak může být i místo jinak veřejně přístupné. Nezákonný zásah do ochrany soukromí by existoval, kdyby byly zveřejněny fotografie pořízené tajně a/nebo využívaly nevědomosti osoby, která se do ústraní uchýlila“,¹⁰⁰ což se zde prokazatelně stalo, když se stěžovatelka se svým společníkem uchýlila na samý konec zahradní restaurace s jasným cílem být mimo očí veřejnosti. Úspěch zaznamenala stěžovatelka také u fotografií, které byly publikovány v časopisu *Bunte* č. 32 a 34, z 5. srpna a 19. srpna 1993, zobrazující stěžovatelku s jejími dětmi. Publikací těchto fotografií došlo k porušení práv jí garantovaných Ústavou na ochranu osobnostních práv a práva na ochranu rodiny. V souvislosti s těmito fotografiemi se vydavatelství *Burda* zavázalo dané fotografie ukazující stěžovatelku s jejími dětmi znovu nepublikovat.

Z této naznačené vývojové linky, která, nutno podotknout, trvala téměř deset let, je vidět jasná snaha stěžovatelky, aby jí byla poskytnuta ochrana práva, které jí je garantováno německým právním systémem i mezinárodními úmluvami. Domnívám se, že německé soudy zde selhaly v poskytnutí této ochrany. Použitá argumentace, že stěžovatelka je osobou „*par excellence*“ současné společnosti, a tudíž její právo na ochranu soukromí končí na prahu jejích soukromých dveří, je zde, dle mého názoru zcela nedostatečná. Kladu si zde například otázku, pokud soudy zastávají tento názor, že soukromí těchto osob končí na prahu jejich soukromých dveří, není snad i soukromý plážový klub takovýmto místem? Proč pak tedy soudy nepřihlédly k tomu, že stěžovatelka předložila vyjádření ředitele plážového klubu v Monte Carlu,

---

⁹⁹ Odůvodnění Spolkového soudního dvora, bod 23 rozsudku.

¹⁰⁰ Odůvodnění Spolkového soudního dvora, bod 23 rozsudku.

který jasně uvedl, že se jedná o soukromý pozemek, kde je novinářům vstup zakázán, a kterému soud nepřikládal příliš významu, ač bylo jasně patrné, že fotografie zachycující zde stěžovatelku byly pořízené z velké dálky. Podobně, proč to musela být až poslední německá soudní instance, Spolkový ústavní soud, který zakázal další publikaci fotografií stěžovatelky s jejími dětmi, proč na toto nižší soudy nereagovaly dříve? Domnívám se, že ač je stěžovatelka nepopíratelně osobou „*par excellence*“, neznamená to, že toto označení se vztahuje automaticky i na její nezletilé děti a že ona sama nemá nárok, aby byla ponechána o samotě v ústraní plážového klubu. Jsem toho názoru, že německé soudy měly toto stěžovatelčino právo brát na vědomí již v začátcích soudního řízení a tuto publikaci zakázat.

Na druhou stranu se částečně přikláním k názoru soudů, že fotografie stěžovatelky, na kterých nebyla zachycena při výkonu veřejné funkce, avšak na veřejných místech, jak například nakupuje, nejsou zásahem do jejího práva na soukromí. Všechny snímky, ač pořízené bez souhlasu stěžovatelky, byly pořízeny na veřejných místech, kde většinou bylo i mnoho dalších lidí, a tudíž se nejednalo o situace, kde by sama stěžovatelka nevěděla, že se vystavuje očím veřejnosti. I přesto zde opět shledávám argumentaci soudu, že hon fotografů na její osobu je odůvodněn legitimní touhou informovat veřejnost o jejím soukromém životě, za nedostatečnou. Konstatování, že veřejnost má oprávněný zájem dozvědět se, jak se stěžovatelka na veřejnosti chovala v běžných situacích, jako je například nakupování či jaký je její životní styl a osud, zde neshledávám důvodné, protože jak sama stěžovatelka několikrát podotkla, většina fotografií se netýkala jejich oficiálních povinností jakožto dcery monackého knížete, ale sloužily k pobavení veřejnosti, nikoli k jejímu informování, což dokládá i to, že byly uveřejněny v bulvárním tisku, na což dle mého názoru také nebyl brán soudy dostatečný zřetel.

Ráda bych shrnula, že z celého soudního řízení je jasně patrné, že německé soudy se zabývaly otázkou hranice svobody projevu s právem na soukromý a rodinný život, přičemž došly k závěru, že stěžovatelka jakožto osoba „*par excellence*“ musí tolerovat fotografování na veřejných místech, a to i bez jejího souhlasu, tam, kde je jasně zřetelné, že se dobrovolně vystavila očím veřejnosti. Ve stěžovatelčině případu tak právo svobody projevu převážilo nad právem na soukromý a rodinný život. Avšak soudy se již nezabývaly otázkou toho, že zveřejněné fotografie jistě nesloužily jako základ politické či veřejné diskuze

v demokratické společnosti, ale pouze informovaly o soukromí veřejné osoby, čímž se jen uspokojila zvědavost určité části společnosti, což dokládají i titulky doprovázející uveřejněné fotografie.

S výsledky dosavadních soudních sporů se stěžovatelka neztotožnila, a proto se obrátila na ESLP pro porušení článku 8 Úmluvy.

4.2.3 Řízení před ESLP a jeho rozhodnutí

Celému případu se dostalo značné mediální pozornosti, když se stěžovatelka 6. června 2000 obrátila na ESLP a zažalovala Spolkovou republiku Německo za to, že nedostatečně chránila její osobnostní práva, když německé soudy několikrát připustily publikaci fotografií soukromé povahy, které ji ukazují v běžných situacích. Díky této publikaci a rozsudkům německých soudů došlo k porušení jejího práva na respektování soukromého a rodinného života, které je garantované článkem 8 Úmluvy.

V úvodu této podkapitoly bych nejprve shrnula vyjádření stran a posléze uvedu názor ESLP a důvody, o které své rozhodnutí opíral.

Názor stěžovatelky byl v předmětné stížnosti řečen jasně. Německé soudy selhaly v poskytnutí ochrany soukromého a rodinného života stěžovatelky, čímž byla zbavena soukromí a možnosti volně se pohybovat, aniž by byla pod neustálým hledáčkem paparazzů, jakmile opustila svůj dům. Německé soudy nebyly schopny posoudit hranici soukromí veřejných osob, která se nevztahuje jen na „*místo v ústraní*“, které bylo definováno v rozsudku Spolkového soudního dvora i Spolkového ústavního soudu. Podotýká, že „*ve Francii byl pro každou fotografii neukazující ji při oficiální akci vyžadován její souhlas s publikací. Takové fotografie byly pravidelně pořizovány ve Francii a pak prodávány a publikovány v Německu. Rozhodnutími německých soudů tak byla ochrana soukromého života, kterou měla ve Francii, systematicky obcházena.*“ Stěžovatelka uvádí, že svoboda slova je nepopíratelným pilířem demokratické společnosti, ale v jejím případě neměly

fotografie a dané články žádný informativní přínos k veřejné diskuzi, pouze tím byla uspokojena zvědavost veřejnosti a zábavní tisk tak vydělal velké sumy peněz.¹⁰¹

Německá vláda (dále jen vláda) konstatovala, že „*německé soudy v projednávaném případě našly spravedlivou rovnováhu mezi právem stěžovatelky na respektování jejího soukromého života zaručeného článkem 8 a svobodou tisku zaručenou článkem 10 Úmluvy, vzhledem k míře uvážení, kterou má v této oblasti stát.*“ Soudy dle vlády správně shledaly, že chování osoby „*par excellence*“ na veřejnosti je podnětem k rozvoji veřejného mínění, a proto je zájem o činnosti těchto osob odůvodněný. Dále vláda uvedla, že „*i když je soukromý život chráněn méně účinně, když byla veřejná osoba fotografována na veřejném místě, je třeba brát v úvahu i jiné skutečnosti, jako je např. charakter fotografií, které nemají veřejnost šokovat,*“ o což se nejednalo v daném případě.¹⁰²

Své stanovisko předsedovi ESLP dodaly i *Sdružení vydavatelů německých časopisů* a *Hubert Burda Media GmbH & Co. KG*.¹⁰³ Shodně obě vydavatelství uvedla, že „*německé právo, které se nachází někde mezi francouzským a anglickým právem, našlo spravedlivou rovnováhu mezi právem na ochranu soukromého života a svobodou tisku.*“ Tisk plní už po mnoho let úlohu tzv. „*hlídacího psa demokracie,*“ a proto stěžovatelku, vzhledem k oficiálním funkcím, nelze považovat za oběť médií. Ve svém stanovisku společnosti mimo jiné uvedly, že „*od smrti své matky v roce 1982 je stěžovatelka oficiálně první dámou vládnoucí dynastie v Monaku, a je proto i vzorem pro veřejnost.*“¹⁰⁴

Pokud jde o samotný předmět stížnosti, ESLP nejprve zhodnotil, které fotografie jsou předmětem stížnosti. Vyloučeny byly fotografie stěžovatelky, na kterých je zachycena se svými dětmi a s Vincentem Lindonem v rohu zahradní restaurace, o jejichž publikaci rozhodly již německé soudy a shledaly porušení práva na soukromý a rodinný život stěžovatelky. Ostatní fotografie publikované v časopisu

¹⁰¹ Názor stěžovatelky je vyjádřen v bodu 44 rozsudku.

¹⁰² Názor německé vlády je vyjádřen v bodu 45 rozsudku.

¹⁰³ V souladu s čl. 36 odst. 2 Úmluvy, kde je stanoveno: „*Předseda Soudu může v zájmu řádného výkonu spravedlnosti vyzvat každou Vysokou smluvní stranu, která není stranou v řízení, nebo každou dotčenou osobu, která není stěžovatelem, aby předložily písemná vyjádření nebo se účastnily slyšení.*“ in: MRÁZEK, J. *Dokumenty ke studiu mezinárodního práva*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2004, s. 147

¹⁰⁴ Stanoviska vydavatelů německých časopisů jsou vyjádřena v bodech 46 a 47 rozsudku.

Bunte z roku 1993, kde byla stěžovatelka zachycena v čísle 32 při jízdě na koni a v čísle 34, jak nakupuje, s Vincentem Lindonem v restauraci, na kole či s bodyguardem na trhu. Z roku 1997 se u stejného časopisu jednalo o číslo 10, kde byla stěžovatelka zachycena na lyžařské dovolené, dále v čísle 12 s Ernstem Augustem Hannoverským na výstavě či jak jde sama z domu a také v čísle 16 s Ernstem Augustem Hannoverským na kolech nebo při hře tenisu. Také se jednalo o fotografie publikované časopisem *Neue Post* zachycující stěžovatelku, jak zakopla a upadla v plážovém klubu v Monte Carlu.

ESLP se v úvodu řízení zabýval aplikovatelností a výkladem článku 8 Úmluvy. Konstatoval, že „*pojetí soukromého života zahrnuje prvky týkající se osobní identity jako je jméno či portrét, stejně tak jako zahrnuje i fyzickou a duševní integritu. Záruka daná tímto článkem je primárně zaměřena na zajištění vývoje osobnosti každého jednotlivce v jeho vztazích s ostatními lidmi, a to bez vnějších zásahů.*“¹⁰⁵ V souvislosti s tím také připomněl, že „*ačkoli cílem článku 8 Úmluvy je ochrana jednotlivce před svévolným zasahováním veřejné moci, povinností státu není jen zdržet se takového zásahu, ale stát má i povinnost přijmout opatření ke zdržení se takového zásahu, což se vztahuje i na ochranu fotografií osoby před zneužitím druhými.*“¹⁰⁶ Publikace fotografií v různých německých časopisech zachycujících každodenní život stěžovatelky, buď jí samotné, nebo s jinými osobami, jsou nesporně zásahem do jejího soukromého života.

ESLP zároveň zopakoval, že „*svoboda projevu patří k základním předpokladům demokratické společnosti a že tisk hraje v demokratické společnosti významnou roli, ačkoli nesmí překročit určité hranice, zejména ve vztahu k pověsti a právům druhých. Jeho úlohou je sdělovat „informace“ nebo „myšlenky“ týkající se všech oblastí veřejného zájmu.*“¹⁰⁷ Avšak v daném případě „*je nepochybné, že se netýká šíření „myšlenek“, ale fotografií obsahujících velmi osobní či dokonce intimní „informace“ o jednotlivci.*“¹⁰⁸

---

¹⁰⁵ Dané zhodnocení je obsaženo v bodu 50 rozsudku. Tento názor shledal ELSP již v rozsudku *Niemietz v. Germany*, ze dne 16. prosince 1992, stížnost č. 13710/88, § 29 a v rozsudku *Botta v. Italy*, ze dne 24. února 1992, stížnost č. 21439/93, bod 32

¹⁰⁶ Názor vyjádřený v bodu 58 rozsudku.

¹⁰⁷ Názor konstatoval ESLP v bodě 58 rozsudku a zároveň odkázal na svá předchozí rozhodnutí ve věci *Handyside v. the United Kingdom* ze dne 7. prosince 1976, stížnost č. 5493/72, bod 49 a také ve věci *Observer and Guardian v. the United Kingdom*, ze dne 26. listopadu 1991, stížnost č. 13585/88, bod 59a

¹⁰⁸ Vyjádřeno v bodu 59 rozsudku.

ESLP mimo jiné zdůraznil, že fotografie pořízené bulvárními médii často vznikají v situacích, kdy je daná osoba pronásledována a dané focení je pro ni buď obtěžující, nebo o něm ani neví. Následnou publikací těchto fotografií tak může být narušen její soukromý a rodinný život. Proto nelze ani opomíjet fakt, že fotografie stěžovatelky z plážového klubu, kde upadla, byly pořízeny bez jejího souhlasu a tajně, což dokládá i to, že dané fotografie byly silně rozmazané.

Dále upozornil na to, že pro stát je základním kritériem při posouzení ochrany soukromého života se svobodou projevu to, „*jaký přínos či příspěvek fotografie nebo články v tisku mají k debatě o obecném zájmu*“.¹⁰⁹ Dle ESLP musí být dána zřetelná hranice mezi zpravodajským sdělením, byť rozporuplným, které má svůj nepopíratelný přínos k veřejné diskuzi, a zpravodajstvím, které pouze informuje o detailech ze soukromí jednotlivce, který například stejně jako v tomto případě nevykonává žádnou oficiální funkci. Zatímco v prvním případě tisk vykonává svou důležitou roli jakožto „*hlídacího psa v demokracii*“ tím,¹¹⁰ že přispívá k šíření „*informací*“ a „*myšlenek*“ o otázkách veřejného zájmu, v druhém případě tomu tak není.¹¹¹ ESLP shledal, že „*daná situace nespadá do sféry politické či veřejné diskuze, neboť publikované fotografie a je doprovázející komentáře se týkají výlučně detailů ze soukromého života stěžovatelky*“ a jako takové je nelze považovat za příspěvek k jakékoli diskuzi.¹¹² ESLP se domnívá, že „*veřejnost nemá legitimní zájem vědět, kde se stěžovatelka nachází a jak se chová ve svém soukromém životě, i když se objeví na místech, která nelze vždy označit za místa v ústraní a navzdory tomu, že je dobře známa veřejnosti. A i když takový veřejný zájem existuje, stejně jako komerční zájem časopisů v publikování těchto fotografií a těchto článků, v projednávaném případě musí takový zájem ustoupit stěžovatelčině právu na účinnou ochranu jejího soukromého života*“ a za těchto podmínek nemůže být svoboda projevu interpretována široce.¹¹³

---

¹⁰⁹ Výše zmíněné je vyjádřeno v bodu 60 rozsudku. Přínos sdělení k debatě o obecném zájmu zmiňuje ESLP ve svých rozhodnutích pod pojmem tzv. „*naléhavé společenské potřeby*“ (*pressing social need*). Např. rozsudky ESLP *News Verlags GmbH & Co.KG v. Austria*, ze dne 11.1.2000, stížnost č. 31457/96, bod 52 nebo *Krone Verlag GmbH & Co. Kg v. Austria*, ze dne 26.2.2002, stížnost č. 34315/96, bod 33

¹¹⁰ Pojem "tisk jako hlídací pes demokracie" vysvětluje ve svém článku Colin Sparks, kde tvrdí, že v rámci tohoto pojmu není tisk součástí mocenské elity, ale „*jedná na základě veřejnosti a zveřejňuje případy zneužívání moci vládou, státním aparátem či ekonomickými mocnostmi. [...] Motivem pro toto prospěšné jednání je buď občanské uvědomění novinářů anebo komerční hodnota tohoto druhu novinářské práce.*“ SPARKS, C. *The Media as a Power for democracy*, [online] in: *Javnost/The Public*, vol.II, no.1, pp. 52. (1995), [cit. 17.03.2013] dostupné z : <http://javnost-thepublic.org/article/pdf/1995/1/3/>

¹¹¹ Vyjádřeno v bodu 63 rozsudku.

¹¹² Bod 64 rozsudku.

¹¹³ Názor vyplývající z bodu 77 rozsudku.

Z tohoto rozsudku jasně vyplývá názor ESLP, že „každý, i když je znám veřejnosti, musí mít „legitimní naději“ na ochranu a respektování svého soukromého života“¹¹⁴ a také že Úmluva je zde proto, aby garantovala práva, která nejsou jen teoretická či iluzorní, ale práva, která jsou praktická a účinná.¹¹⁵ ESLP tudíž může jen těžko akceptovat interpretaci § 23 odstavce 1 KUG, kde byla stěžovatelka vnitrostátními soudy popsána jako osoba „par excellence“ současné společnosti a z toho důvodu je jí poskytnuta ochrana soukromého života a image v menší míře. ESLP podotýká, že „toto pojetí by bylo myslitelné spíše pro politiky vykonávající oficiální funkci, avšak není ospravedlnitelné pro soukromou osobu jako je stěžovatelka, o níž má veřejnost a tisk zájem pouze proto, že je členkou vládnoucího rodu, zatímco ona sama žádné oficiální funkce nevykonává“.¹¹⁶ ESLP zopakoval, že hranice mezi osobností „par excellence“ a osobností veřejného života tak musí být jasně rozpoznatelná pro snazší určení, kde hranice soukromí končí. Avšak nutno podotknout, že ESLP zastává názor, že „kritérium prostorové izolace je ve skutečnosti příliš neurčité a pro dotyčnou osobu obtížné ho posoudit předem. V projednávaném případě je označení stěžovatelky jako osoby „par excellence“ současné společnosti nedostatečné k ospravedlnění takových zásahů do jejího soukromého života“.¹¹⁷

Závěr ESLP byl jednoznačný. „Kritéria stanovená vnitrostátními soudy nebyla dostatečná k zajištění účinné ochrany soukromého života stěžovatelky, která by měla mít za okolností tohoto případu „legitimní očekávání“ ochrany svého soukromého života. S ohledem na všechny výše uvedené skutečnosti, navzdory míře uvážení, kterou má v této oblasti stát, ESLP je toho názoru, že německé soudy nedosáhly spravedlivé rovnováhy mezi navzájem si konkurujícími zájmy a došlo tak k porušení článku 8 Úmluvy“.¹¹⁸

Stěžovatelka na základě článku 41 Úmluvy požádala o spravedlivé zadostiučinění za morální újmu ve výši 50.000,- EUR a za to, že jí německé soudy znemožnily vést normální život s jejími dětmi, aniž by byli pronásledováni médii,

---

¹¹⁴ Výše zmíněné je vyjádřeno v bodu 69 rozsudku.

¹¹⁵ To že práva garantovaná Úmluvou „nejsou jen teoretická či iluzorní, ale jsou praktická a účinná“ shledal ESLP již ve svém rozsudku *Artico v. Italy* ze dne 13. května 1980, stížnost č. 6694/74, bod 33

¹¹⁶ Bod 72 rozsudku.

¹¹⁷ Bod 75 rozsudku.

¹¹⁸ Body 78-80 rozsudku.

a za náklady řízení před německými soudy požadovala částku 142.851,31 EUR.¹¹⁹ Stěžovatelka s vládou uzavřela přátelské narovnání, které 28. července 2005 ESLP schválil s tím, že stěžovatelce bude zaplácena částka o celkové výši 115.000,- EUR.¹²⁰

Dovolím si konstatovat, že skutkové závěry zjištěné ESLP se v mnoha ohledech shodují s mými, vyjádřenými ve shrnutí jednání německých soudů vůči stěžovatelce, a proto je zde již opětovně rozebírat nebude. Jsem si však vědoma toho, že ESLP se, na rozdíl ode mne, musel formálně, v návaznosti na svou judikaturu vypořádat s dvěma základními otázkami, a to jaký příspěvek měly dané fotografie k veřejné diskuzi a vztahuje-li se na soukromí dané osoby veřejný zájem. A tak Matesovými slovy byla v tomto průlomovém rozsudku „*naznačena césura mezi zpravodajstvím vyvolávajícím politickou nebo veřejnou diskuzi a takovým, které slouží pouze k uspokojení zvědavosti, vůči němuž mají i tzv. absolutní osobnosti současných dějin právo na ochranu soukromí, bez ohledu na to, že určitá informace se týká události odehrávající se na veřejnosti*“.¹²¹

Tento rozsudek se však dle mého názoru netýkal jen jedné konkrétní strany, Německa, ale po přečtení a zhodnocení tohoto případu jsem si položila otázku, jaký asi bude mít tento rozsudek ESLP dopad na svobodu slova, tedy na tisk a média v Evropě. V kontextu judikatury ESLP je jasné, že soud se svými názory postupně odklání od americké právní doktríny, která tisku přiznává poměrně široké pole působnosti¹²² a přiklání se více k ochraně osobnostních práv veřejných osob. Nedomnívám se ale, že by svoboda slova sdělovaného prostřednictvím tisku byla tímto rozsudkem výrazně potlačena či omezena, protože jak již uvedl ESLP, úlohou tisku je být tzv. „*hlídacím psem demokracie*.“ A tak souhlasím s Herczegem, který tvrdí, že „*skutečné kritické zpravodajství či investigativní žurnalistika omezeny nebudou*“, na rozdíl od bulvárních médií, přinášejících snímky „*prominentů*“ a jejich soukromí bez jakékoli informační hodnoty.¹²³

---

¹¹⁹ Bod 83 rozsudku.

¹²⁰ Tato celková suma byla součet následujících částek: 10.000,- EUR za morální újmu a 105.000,- EUR za náklady řízení.

¹²¹ MATES, P. *Ochrana soukromí ve správním právu v judikatuře ESLP*. in: *Právo v evropské perspektíve*. 1. vyd. Editor. Peter Blaho, Adriana Švecová. Trnava: Trnavská univerzita, 2011,, s. 526

¹²² Viz. *New York Times Co v. Sullivan* 376 U.S. 254 (1964) [online], [cit. 17.03.2013], modelový případ, kde je na žalobce (veřejnou osobu) kladeno poměrně silné důkazní břemeno vůči tisku.

¹²³ Herczeg, J.: *Případ Caroline von Hannover – zveřejnění fotografií ze soukromí prominentů*, in: *Právní rozhledy*, 2004, č. 23, s. 880

4.3 Související judikatura ESLP

Jak již ESLP několikrát uvedl, pro posouzení zásahu do soukromí, ať již oprávněného či nikoli, bude vždy důležitý přínos či příspěvek tohoto zásahu k obecné diskuzi. V tomto kontextu je nutno brát v úvahu i vlastní chování dané osoby, která si tak vlastně sama určuje meze ochrany svého soukromí. Pokud totiž daná osoba je sdílná o svém soukromí, nemůže pak okolo sebe „kopat nohama“ a bránit se proti tomu, co ona sama zveřejnila. Dle mého názoru je to právě tento faktor chování, který je klíčový v posuzování limitů ochrany soukromí, které je garantováno všem bez rozdílů.

V této podkapitole bych ráda uvedla judikaturu ESLP související s veřejnými osobami, s odlišením osob veřejně činných – politici a veřejně známých – celebrity. Obě tyto kategorie byly již specifikovány v úvodu této kapitoly.

4.3.1 Politici

*„Žádné společenství se nemůže obejít bez politického života, a tudíž nemůže postrádat ty, kdo se politickou činností zabývají profesionálně“.*¹²⁴

ESLP již několikrát ve svých rozsudcích vyjádřil, že politik je osobou veřejného života, která z titulu své funkce podléhá zvýšenému zájmu a pozornosti ze stran médií a veřejnosti, a tudíž se od ní očekává, že bude tolerovat i vyšší stupeň zájmu o svou osobu. Je to právě lid, který mu vyjadřuje svou důvěru, a proto od něj bude politik muset snést i kritiku, která může působit příjemně či lichotivě, ale i takovou, která může působit urážlivým, šokujícím a rušivým způsobem. Stejně tak jako je vysoce pravděpodobné, že každý jeho čin či výrok bude bedlivě zkoumán veřejností a že jeho život bude na rozdíl od každodenního života běžného jedince neustále pod lupou.¹²⁵ Výše zmíněné potvrdil i Nejvyšší soud ČR, který ve svém rozsudku 30 Cdo 923/2004 ze dne 19. listopadu 2004 konstatoval, že politik svým

---

¹²⁴MOKREJŠ, A. *Veřejnost: skutečnost - iluze - fikce*. Vyd. 1. Praha: Triton, 2005, s. 44

¹²⁵ Rozsudek ESLP ve věci *Oberschlick v. Austria (no.2)* ze dne 1. července 1997, stížnost č. 20834/92, bod 29, či rozsudek *Oberschlick v. Austria (no.1)* ze dne 23. května 1991, stížnost č. 11662/85, bod 59 nebo rozsudek *Castells v. Spain* ze dne 23. dubna 1992, stížnost č. 11798/85, bod 46

„vstupem do politiky konkludentně souhlasil s větší mírou zveřejňování informací o své osobě, a to nejen informací pozitivních“.

Avšak neměla by být i u politika nějaká hranice, kam média zasahovat nesmí? Nemá snad i on právo na soukromí, byť je mnohými považován za tzv. osobu „*par excellence*“? Myslím si, že tato hranice může být spatřována v rozsudcích českých soudů i ESLP, které dokazují, že ač je někdo veřejnou osobou, vždy je nutné posoudit logickou návaznost mezi obsahem zveřejňovaných informací o soukromí dané osoby a veřejným zájmem.

Ráda bych proto uvedla několik modelových situací ukazujících různý zásah do soukromí, kde se soudy musely vypořádat s otázkou přínosu publikované informace a veřejného zájmu.

4.3.1.1 *Krone Verlag v. Austria*

První modelovou situací je rozhodnutí ESLP ve věci *Krone Verlag v. Austria* (dále jen nakladatelství),¹²⁶ kde je jasně vidět, že ne vždy politik dovede zabránit publikaci svých fotografií, které mohou následně v budoucnu narušit jeho soukromí. V daném případě Korutanská regionální pobočka rakouských novin *Kronezeitung* zveřejnila v roce 1995 sérii článků o finanční situaci jistého pana Posche, který byl v té době poslancem Národní rady, europoslancem a zároveň vykonával povolání učitele. Avšak podle rakouských zákonů je protiprávní pobírat učitelský plat a zároveň plat europoslance. A byly to právě tyto noviny, které na toto protiprávní jednání v několika provokativních člancích, za použití poměrně ostrých výrazů, upozornily a spolu s fotografiemi poslance Posche jej vykreslily jako osobu těžící z nezákonných výsad. Pan Posch (dále jen stěžovatel) proto na nakladatelství těchto novin podal žalobu k rakouským soudům na základě článku 78 autorského zákona¹²⁷

---

¹²⁶ Rozsudek ESLP ve věci *Krone Verlag v. Austria* ze dne 26. února 2002, stížnost č. 34315/96. *Krone Verlag* je rakouské nakladatelství.

¹²⁷ Rakouský autorský zákon (Urheberrechtsgesetz, BGBl. Nr. 111/1936), [online], § 78/1 stanovuje, že: „*Vyobrazení osoby nesmí být veřejně vystaveno nebo jinak veřejně šířeno bez souhlasu nebo žádosti zobrazené osoby, pokud se tím porušují její oprávněné zájmy, nebo pokud tato osoba zemřela, pokud se tím porušují oprávněné zájmy jejího blízkého příbuzného*“. Díky tomuto článku jsou rakouské soudy poměrně striktní ohledně zveřejňování fotografií osob. [cit. 24.03.2013], dostupné z : <http://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10001848>

a domáhal se toho, aby se nakladatelství zdrželo publikování jeho fotografií v souvislosti s osočujícími články. Nakladatelství se hájilo tím, že zveřejnění fotografií spolu s články je plně v souladu s článkem 10 Úmluvy a veřejnost má právo vidět i tyto fotografie. Německé soudy všech instancí však byly jiného názoru a stěžovateli vyhověly. Argumentovaly především tím, že stěžovatelův zájem na nezveřejnění těchto fotografií převažuje nad zájmem nakladatelství, protože publikace těchto fotografií nemá žádný informační přínos k veřejné diskuzi, a konstatovaly, že je nutné zohlednit, zdali a jak moc je daná osoba známa veřejnosti, protože právě takováto publikace fotografií může napomoci k její pozdější identifikaci, což může být zásahem do jejího soukromí. Soudy shledaly, že tvář pana Posche nebyla široké veřejnosti známa, navzdory tomu, že je členem Národní rady, a proto je v jeho zájmu nepublikovat tyto fotografie. Dále konstatovaly, že nakladatelství má právo informovat veřejnost o aktivitách a finanční situaci stěžovatele, avšak neshledaly legitimní důvod v publikaci jeho fotografií, které nemají žádnou informační hodnotu. Nakladatelství s tímto rozsudkem nesouhlasilo a podalo stížnost k ESLP.

ESLP se s danými závěry německých soudů neztotožnil a zdůraznil, že veřejnost má zájem být informována o politicích a jejich chování, obzvláště u politika jako je pan Posch, který není jen bezvýznamným regionálním politikem, ale je členem rakouského parlamentu, i Evropského parlamentu, a fakt, že pobírá nezákonný výdělek, je bezpochyby veřejnou záležitostí. Dále shledal, že limity kritiky by měly být u politiků širší oproti neznámému jedinci a daný politik svým vstupem do politiky musí počítat s tím, že každé jeho slovo bude podrobena diskuzi a přezkoumání ze stran novinářů i veřejnosti. Pan Posch je osobností, která je známa veřejnosti a jeho fotografie ve spojitosti s články o jeho finanční situaci ho dozajista identifikují, což může narušit jeho zájmy, avšak ESLP je toho názoru, že rakouské soudy danou situaci špatně posoudily a nevzaly v potaz základní funkci tisku v demokratické společnosti, a to informování veřejnosti. Nakladatelství tak touto publikací pouze podnítilo veřejnou diskuzi, což je základní úloha tisku. V tomto případě není podstatné, jak moc je daná osoba veřejnosti známa, ale důležité je, zdali daná osoba vstoupila dobrovolně do politické arény. Pan Posch se proto nemůže dovolávat ochrany, protože dané fotografie neodhalují žádné detaily z jeho soukromí, a proto zde není žádný zákonný důvod zákazu publikace jeho fotografií. Navíc, jak

ESLP uvádí, fotografie pana Posche je na stránkách rakouského parlamentu veřejně přístupná a může ji zde vidět kdokoli.

Ač je rakouské právo v otázkách publikace fotografií osob poměrně striktní, v tomto případě je vidět, že tentokrát rakouské soudy byly příliš formalistické, když zakázaly zveřejnění fotografií. V publikaci takovýchto fotografií v daném případě neshledávám žádný problém, resp. možnost narušení soukromí, kterým argumentoval pan Posch, protože jak soudy konstatovaly, jedině přínos fotografií k veřejnému zájmu může převážit nad právem na soukromí. V daném případě je veřejný zájem nezpochybnitelný a nejsem toho názoru, že zveřejnění fotografie, která je volně přístupná veřejnosti, může narušit soukromí pana Posche. Ostatně samo napadení těchto fotografií mi připadá zvláštní, když pan Posch je vrcholným politikem, který jistě sám ví, že není pro veřejnost neznámý. Argumentaci pana Posche bych shledávala teoreticky přijatelnou v případě, že by již pan Posch nevykonával žádnou veřejnou funkci. Zde by se pak o možném zásahu do soukromí mohlo polemizovat.

4.3.1.2 *Craxi v. Italy*

Druhou modelovou situací představuje případ *Craxi v. Italy*.¹²⁸ V tomto soudním sporu šlo o bývalého předního italského politika Benedetto (též zvaného Bettino) Craxiho, který byl odsouzen za braní úplatků a korupci během italské kampaně „Čisté ruce – Mani Pulite“, která v Itálii probíhala od počátku 90. let 20. století.¹²⁹

---

¹²⁸ Rozsudek ESLP ve věci *Craxi v. Italy* ze dne 17. července 2003, stížnost č. 25337/94.

¹²⁹ Biaggianiová uvádí, že „v roce 1992 skupina milánských žalobců a soudců iniciovala kampaň, která je známá pod názvem „Mani Pulite“ či „Operation Clean Hands“. Cílem této kampaně bylo očistit vládu od zkorumpovaných politiků a businessmanů, kteří byli nebo jsou u moci.“ Biggiani, B. *Designs for Immunity: A Comparison of the Criminal Prosecution of United States Presidents & (and) Italian Prime Ministers*, [online], in: *Cardozo Journal of International and Comparative Law*, Vol. 14, Issue 1 (spring 2006) pp. 214-215 [cit. 26.03.2013], dostupné z: http://heinonline.org/HOL/Page?handle=hein.journals/cjic14&div=11&collection=journals&set_as_cursor=10&men_tab=srchresults&terms=Biggiani,|B&type=matchall

Pro upřesnění bych ráda uvedla, že cílem této evaluace není zabývat se soudním procesem a trestnými činy pana Craxiho v Itálii, proto se omezím pouze na stručný procesní vývoj, ze kterého následně vycházel ESLP při svém rozhodnutí.

Bettino Craxi byl italský státní příslušník narozený v roce 1934, který byl dlouhou dobu generálním tajemníkem Italské socialistické strany (PSI) a také předsedou italské vlády v letech 1983-1987. Od roku 1994 až do své smrti v roce 2000 žil v Hammametu v Tunisku. V roce 1993 bylo proti panu Craximu vzneseno státním zastupitelstvím v Miláně v rámci kampaně „Čisté ruce“ celkem na 26 trestních obvinění - například pro korupci, podplácení, zneužití moci veřejného činitele, zatajování nepoctivého zisku a nelegální financování politických stran. Během této kampaně bylo obviněno mnoho milánských politiků, businessmanů a představitelů veřejných institucí, tudíž tyto kauzy byly značně mediálně propírané.

Všechna soudní řízení o panu Craxim (dále jen stěžovatel) probíhala v jeho nepřítomnosti. Údajně se procesů nemohl zúčastnit ze zdravotních důvodů. Státní zástupce si tehdy vyžádal, za účelem získání usvědčující evidence proti stěžovateli, povolení soudu k nahrávání veškerých telefonních konverzací mezi domem stěžovatele v Hammametu a Itálií. Soud toto rozhodnutí odůvodnil důvodnou potřebou vědět, kde se stěžovatel nachází a jaké jsou jeho vztahy s okolím, které mu pravděpodobně pomáhají v útěku před spravedlností. Speciální oddělení italské policie tak nahrávalo rozhovory stěžovatele v období od 20. července do 30. září 1995. Během soudního jednání případu *Metropolitana Milanese*¹³⁰ ze dne 29. září 1995 státní zástupce předložil soudu přepis nahrávek telefonních hovorů stěžovatele a požádal, aby mohly být přijaty jako důkaz proti stěžovateli k podpoření tvrzení, že stěžovatel hodlá nadále prchat před spravedlností. Před soudem a veškerými přítomnými, včetně veřejnosti, pak přečetl řadu úryvků z těchto telefonních odposlechů. Přepisy telefonních konverzací byly následně uloženy do soudního spisu a ihned po skončení jednání byly k dispozici k nahlédnutí u soudu účastníkům řízení. A zde vznikl celý problém, který následně vyústil v projednávání u ESLP, protože vzápětí po jednání se v tisku objevily úryvky z přepisů konverzací včetně jmen účastníků dialogů.

---

¹³⁰ *Metropolitana Milanese* je italská stavební společnost, která se podílela na stavbě metra v Miláně v letech 1983 až 1992 a jejímž prostřednictvím byly vypláceny značné sumy peněz politickým stranám a na oplátku jí a dalším firmám byly přidělovány stavební kontrakty. – Viz. bod 15 rozsudku *Craxi v. Italy*.

V soudním jednání, které následovalo, italský okresní soud řešil nejprve otázku přípustnosti daných nahrávek a otázku úniku zveřejněných informací. Bylo shledáno, že soud pochybil v neposkytnutí speciálního slyšení, při kterém by byla vyloučena veřejnost (tisk), a že nikterak nebyla omezena publikace skutečností, které se tisk v průběhu slyšení dozvěděl. Z tohoto důvodu byly dané nahrávky shledány nepřipustnými, stejně tak jako nahrávky pořízené od 4. srpna 1995, protože příkaz k odposlechu byl vydán pouze na 15 dní a nebyl prodloužen. Stěžovatel byl v tomto soudním sporu odsouzen k trestu odnětí svobody, který byl u odvolacího soudu 24. července 1998 snížen na 4 roky a 6 měsíců a k pokutě 150 miliónů italských lir (cca 77.468 eur).

Stěžovatel se obrátil na ESLP z důvodu porušení článku 8 Úmluvy. Žádost byla přijata Evropskou komisí pro lidská práva 16. června 1994 a postoupena ESLP 1. listopadu 1998. Vzhledem k tomu, že v roce 2000 stěžovatel zemřel, jeho roli převzala vdova, dcera a syn stěžovatele a informovali ESLP, že si přejí v řízení pokračovat.

Stěžovatel ve své stížnosti poukázal na to, že zveřejněním předmětných nahrávek telefonních konverzací při soudním slyšení, kde některé z nich byly čistě soukromého charakteru, došlo k porušení článků 8, 14 a 18 Úmluvy.¹³¹ Dle názoru stěžovatele za jejich zveřejněním byla pouze snaha poškodit pověst stěžovatele a účastníků dialogů v očích veřejnosti, a proto také státní zástupce dané nahrávky neuvedl pouze jako důkaz, ale veřejně je předčítal při slyšení, přičemž nerozlišil, které nahrávky jsou pro řízení předmětné jako důkaz a které byly čistě soukromého charakteru, a vše tak vystavil očím veřejnosti. Mimo jiné vytknul soudu i to, že nenařídil ihned slyšení bez přítomnosti veřejnosti, popř. neomezil publikaci takto získaných skutečností, a také státnímu zástupci, že přepisy byly volně přístupné u soudu, takže si mohla kterákoli ze stran soudního sporu (případ *Metropolitana Milanese*, nikoli jen soudní spor s Craxim) pořídit opis.

Vláda podala vyjádření, že před soudním slyšením byly přepisy nahrávek telefonních odposlechů a jejich obsah drženy v tajnosti. A shledala, že publikování těchto nahrávek tiskem bylo v souladu s právem garantovaným v článku 10 Úmluvy. Tisk tak pouze informoval veřejnost. Zároveň vláda dodala, že stěžovatel nepředložil

---

¹³¹ Úmluvy vyjadřuje v článku 8 – právo na respektování soukromého a rodinného života, v článku 14 – zákaz diskriminace a v článku 18 – omezení výkonu práv.

žádný důkaz, že by účastníci dialogů využili některý z vnitrostátních opravných prostředků či žalobu na náhradu škody nebo žalobu na zahájení trestního řízení.

ESLP v úvodu řízení konstatoval, že smysl článku 8 Úmluvy (právo na respektování soukromého a rodinného života) se vztahuje i na telefonní hovory a korespondenci.¹³² A dále přezkoumával zvláště publikaci úryvků v tisku a veřejné čtení úryvků při soudním slyšení.

Z hlediska publikace úryvků konverzací v tisku ESLP nejprve zopakoval, že svoboda projevu je jedním ze základních pilířů demokratické společnosti a že úloha tisku zde z tohoto důvodu má zvláštní význam.¹³³ ESLP byl toho názoru, že „*v projednávaném případě některé rozhovory publikované v tisku byly čistě soukromé povahy. Týkaly se vztahu žadatele a jeho manželky, jeho právníka, bývalých kolegů, přátel a manželky pana Berlusconiho. Obsah těchto konverzací neměl žádnou spojitost s trestními obviněními vznesenými proti stěžovateli, tudíž zde nebyl ani shledán veřejný zájem na publikaci těchto konverzací*“.¹³⁴ Pokud jde o to, jak tisk získal přístup k přepisům konverzací, ESLP se neztotožnil s názorem stěžovatele, že státní zástupce jejich uložení do soudního spisu je zpřístupnil veřejnosti. V rámci italského právního systému toto uložení neznamena, že jsou dokumenty přístupné veřejnosti, ale pouze účastníkům řízení. Z čehož ESLP vyvodil závěr, že vyzrazení přepisů konverzací není přímým důsledkem činů státního zástupce, ale nesprávnou ochranou soudního spisu nebo tím, že tisk získal informace od některého z účastníků řízení či jeho právního zástupce. A jako podstatné shledal, že italské soudy nesplnily svou povinnost ochrany stěžovatele a jeho soukromého života a zároveň selhaly v tom, že nepodalý vysvětlení, jak k úniku informací došlo.

Ohledně čtení jistých úryvků z přepisů nahrávek při veřejném slyšení, čímž došlo k částečnému odhalení jejich obsahu, ESLP shledal, že stěžovatel byl zbaven procesní záruky poskytované italským právním systémem na ochranu svých práv podle článku 8 Úmluvy tím, že v jeho případě nebylo nařízeno předběžné soudní slyšení, kde by se strany a soud dohodly, které nahrávky jsou relevantní k danému soudnímu řízení. ESLP tak zhodnotil stížnost stěžovatele jako důvodnou a shledal, že

---

¹³² Vyjádřeno v bodu 57 rozsudku. Stejně shledal ESLP i v případech *Malone v. the United Kingdom* ze dne 2. srpna 1984, stížnost č. 8691/79, bod 64 nebo *Halford v. the United Kingdom*, ze dne 25. června 1997, stížnost č. 20605/92

¹³³ Stejně shledal již v rozsudku *Jersild v. Denmark*, ze dne 23. září 1994, stížnost č. 15890/89, bod 31

¹³⁴ Výše zmíněné je uvedeno v bodu 66 rozsudku.

italské státní orgány nepostupovaly v souladu se zákonem ohledně veřejného čtení prepisů konverzací, čímž došlo k porušení článku 8 Úmluvy.

ESLP závěrem konstatoval, že stěžovatel utrpěl újmu nemajetkové povahy, a proto s ohledem na okolnosti mu byla přiznána částka 6.000 Eur, která má být rovným dílem rozdělena mezi dědice stěžovatele.

Verdikt ESLP byl v tomto případě jasný – italské soudy se dopustily porušení práva garantovaného stěžovateli v článku 8 Úmluvy. S tímto výrokem bez námitek souhlasím. V případě pana Posche¹³⁵ byl nezpochybnitelný zájem veřejnosti (viz. předchozí rozsudek), který byl určujícím faktorem otázky práva na soukromí a jeho mezí, ale dá se totéž říci i o situaci pana Craxiho? Zveřejnění odposlechů bylo dle mého názoru pouze jistým mediálním trhákem, který účelně zvýšil prodejnost novin. Některé ze zveřejněných informací se však netýkaly předmětného trestního řízení, ale byly čistě soukromého charakteru, proto zde shledávám právo pana Craxiho obrátit se na ESLP zcela důvodné. Jinak řečeno, jednalo se o neetický vpád do soukromí pana Craxiho a také do práv třetích osob, osob zúčastněných na dialogu. Zájem tisku o stěžovatele zde vycházel z toho, že byl veřejnou osobností dobře známou lidu, avšak i takováto osobnost má právo na stejnou ochranu svých práv jako každý jednotlivec. Veřejný zájem na publikování informací z jeho života měl být, dle mého názoru, omezen pouze na informace týkající se jeho trestního řízení a novináři se tudíž měli omezit pouze na sdělení informací ohledně tohoto řízení. Trefně uvádí Vantuch, že „pokud byl odposlech a záznam telekomunikačního provozu povolen soudem (nebo v přípravném řízení soudcem), nedává to sdělovacím prostředkům možnost jejich zveřejnění“.¹³⁶

Nicméně, závěrem si kladu otázku, jak se to stalo. Jak to, že bylo možné uložit do spisu všechny prepisy nahrávek telefonních rozhovorů, ač některé z nich se předmětného trestního řízení netýkaly a byly čistě soukromého charakteru, které tak i nadále měly zůstat tajné, a proč italské soudy důsledně nepátraly po viníkovi zveřejněných informací? Odpovědi na tyto otázky bohužel v rozsudcích italských soudů ani v rozsudku ESLP nenajdeme, a proto by byla čirá spekulace je hledat.

---

¹³⁵ Viz. předchozí rozsudek *Krone Verlag v. Austria*.

¹³⁶ VANTUCH, P.: *Zveřejňování odposlechů v médiích*, in: Právní rádce, 2008, č. 5, s. 11

4.3.1.3 *Von Hannover v. Germany – No.2*

Třetí modelovou situací je případ *Von Hannover v. Germany (No.2)*.¹³⁷ I v tomto rozhodnutí, jak již napovídá samo jméno stěžovatele, opět se jedná o monackou princeznu Caroline von Hannover, nejstarší dceru knížete Rainiera III., a opět se jedná o spor s německými soudy, avšak výsledek již byl v tomto sporu odlišný.

Jak uvádí Kmec, „stěžovatelkou je monacká princezna Caroline (spolu se svým manželem), jež se do Štrasburku v minulosti již jednou obrátila. V rozsudku z roku 2004 ESLP shledal, že německé soudy porušily její právo na respektování soukromého a rodinného života, když odmítly vydat zákaz publikovat fotografie zachycující princeznu při jejích soukromých aktivitách na veřejnosti“.¹³⁸

Tento soudní spor je obsahově stejný jako *Von Hannover v. Germany (No.1)*. Monacká dcera knížete Rainiera III. Caroline von Hannover i její manžel, německý kníže, Ernst August von Hannover (dále jen stěžovatelé) se nezávisle na sobě u německých soudů domáhali zákazu publikace fotografií publikovaných v německém bulvárním tisku, které se týkaly jejich soukromého života. Jednalo se o čtyři fotografie, které zachycovaly zmíněný pár samotný nebo spolu s ostatními členy knížecí rodiny.¹³⁹

První fotografie byla otisknuta v magazínu *Frau Aktuell* i v magazínu *Frau im Spiegel* v únoru 2002. Stěžovatelé zde byli zachyceni na procházce v lyžařském středisku St. Moritz ve Švýcarsku, přičemž fotografie prvního magazínu byla doprovázena titulkem „Kníže Rainier – není doma sám“ a článkem, který popisoval špatný zdravotní stav knížete, který byl spatřen na procházce se svou dcerou Stéphaníí. Článek také obsahoval zmínku, že děti se o svého otce jistě bojí, a že princ Albert je na olympijských hrách v USA a princezna Caroline v St. Moritz. V druhém magazínu byla fotografie doprovázena titulkem „Ryzí láska princezny Stéphanie. Je jedinou, která se stará o nemocného knížete“ a článkem pojednávajícím o velmi nemocném knížeti, o kterého se stará jen jeho dcera princezna Stéphanie, protože

---

¹³⁷ Rozsudek ESLP ve věci *Von Hannover v. Germany (No.2)* ze dne 7. února 2012, stížnost č. 40660/08 a č. 60641/08. Stížnost má dvě čísla, protože ESLP spojil dvě stížnosti v jedno jednání. Jednalo se o stížnost Caroline von Hannover a stížnost Ernsta Augusta Hannoverského.

¹³⁸ Kmec, J.: *Evropský soud pro lidská práva*, in: Soudní rozhledy, 2012, č. 4, s. 158

¹³⁹ Tři fotografie byly publikované v magazínech *Frau Aktuell* (vydavatelství WZV Westdeutsche Zeitschriftenverlag GmbH & Co. KG) a jedna v magazínu *Frau im Spiegel* (vydavatelství Ehrlich & Sohn GmbH & Co. KG). Informace o daných fotografiích jsou obsaženy v bodech 17-20 rozsudku.

druhé dvě děti cestují, princezna Caroline je s rodinou v St. Moritz a princ Albert je na olympijských hrách v USA. Článek také zmiňoval, že kníže je šťastnější, když svou nejmladší dceru Stéphanii vidí.

Druhá fotografie se objevila v únoru 2003. Opět se jednalo o fotografii stěžovatelů na procházce v St. Moritz s titulkem: „*Ernst August Hannoverský a jeho žena princezna Caroline si užívají sluníčko a sníh v St. Moritz*“. K článku byla také připojena fotografie prince Alberta a dalších dvou členů knížecí rodiny doprovázené titulkem „*Královská zábava na sněhu*“.

Třetí fotografie byla otištěna v roce 2004 a zachycovala knížecí pár na lanovce v rakouském zimním středisku Züers am Arlberg. Fotografie byla doprovázena další fotografií, z monackého národního svátku z 19. listopadu 2003, kde byla zachycena princezna Caroline spolu se svým otcem knížetem Rainierem a bratrem princem Albertem, doprovázená titulkem „*Princeznino poslední veřejné vystoupení*“ a další velkou fotografií na půl strany, kde byla zachycena pouze princezna Caroline. Tyto tři fotografie doprovázel článek s titulkem „*Celé Monako čeká na princeznu Caroline*“. Článek se tematicky zabýval plesem Růží, který je každoročně v březnu pořádán v Monaku a který dle tradice, po své matce, vždy zahajuje Caroline. Článek spekuloval o tom, zda se princezna objeví, když její poslední veřejné vystoupení bylo právě zmíněného 19. listopadu 2003 a mimo jiné zmiňoval, že knížecí pár oslavil výročí svatby v St. Moritz, stejně tak jako princ Albert své narozeniny.

Německé soudy všech stupňů inspirované a dozajista poučené rozhodnutím a principy stanovenými v případě *von Hannover v. Germany (No.1)* rozhodly v neprospěch stěžovatelů ohledně první fotografie. Shledaly, že tato fotografie sama o sobě nebyla zpravodajsky nikterak zajímavá, avšak sloužila jako ilustrace k článku, který popisoval zdravotní stav knížete Rainiera, který byl v té době těžce nemocný, a tudíž tak měla informativní charakter, který jistě vzbudil veřejný zájem. Fotografie sloužila pouze k dokreslení skutečnosti, že zatímco kníže Rainier je těžce nemocný, jeho děti jsou na dovolené. Zájem veřejnosti na publikování dané informace (o zdravotním stavu knížete Rainiera) tak převážil nad ochranou osobnostních práv stěžovatelů. Tato ochrana by byla poskytnuta u fotografií, které by přímo zasahovaly do osobního života stěžovatelů, což se stalo u druhé a třetí fotografie. Soudy ohledně těchto dvou fotografií vydaly zákaz jejich další publikace, protože předmětné

fotografie neměly nic společného s veřejným zájmem a podporou veřejné diskuze, ačkoli byly pořízeny na místech veřejných a jednalo se o osoby „*par excellence*“.

Stěžovatelé ovšem s rozhodnutími německých soudů ohledně první fotografie nesouhlasili a obrátili se na ESLP pro porušení článku 8 Úmluvy.

ESLP byl tentokrát se zamítavým rozhodnutím německých soudů spokojen a kvitoval, že německé soudy ve své judikatuře zohlednily jeho rozsudky, vč. rozsudku *von Hannover v. Germany (No.1)* z roku 2004. Dále zhodnotil, že se německým soudům podařilo najít správnou bilanci mezi veřejným zájmem, teorií osoby „*par excellence*“ a především mezi právem na soukromí a právem na svobodu projevu, která jsou v takovýchto soudních sporech nejčastěji v konfliktu.

ESLP se v předmětném řízení zabýval otázkou práva na soukromí a jeho výkladu, otázkou, za jakých podmínek byly fotografie pořízeny (zda skrytě, pomocí teleobjektivu či skrytou kamerou nebo zcela otevřeně) a také v jakém kontextu byly publikovány. A právě kontext celé informace je dle ESLP nejdůležitějším kritériem tohoto případu. Článek v předmětných magazínech přinášel jako podstatnou informaci zdravotní stav vládnoucího monarchy Monaka a pro dokreslení informací v daném článku byly použity fotografie jeho dětí. Takto použitá fotografie dle názoru soudu nikterak nenarušuje právo na soukromí stěžovatelů, protože v tomto smyslu, ač se sice jedná o fotografii soukromé povahy, může se vztahovat k důležitému veřejnému zájmu nebo společenskému kontextu. ESLP tak v tomto řízení neshledal, z výše zmíněných důvodů, žádné porušení článku 8, které by ospravedlňovalo zákaz publikace fotografie stěžovatelů v předmětných magazínech.

Oproti rozhodnutí *von Hannover v. Germany (No.1)* je zde dle mého názoru vidět jistý posun soudní praxe německých soudů, které se z tohoto rozhodnutí náležitě poučily, ale i ESLP, který zde vlastně nově projevil názor ohledně limitů svobody slova, že i informace soukromé povahy (v našem případě ve formě fotografie) v kontextu veřejného zájmu může převážit nad osobnostním právem.

I v tomto sporu bych s názorem ESLP souhlasila. Informace o zdravotním stavu vládnoucího monarchy je jistě informací, která určitým způsobem podnítl veřejnou diskuzi, a předmětné fotografie pouze dokreslovaly publikované informace.

4.3.2 Celebrity

„Proč bych se měla dělit o svůj osobní život, když už se svět dělí za mě bez mého svolení?“¹⁴⁰

Kieran ve své knize uvádí, že *„celebrita je svým způsobem veřejným majetkem“¹⁴¹* a dle mého názoru má pravdu. Celá kariéra celebrity se odvíjí od její atraktivity pro veřejnost, proto je zcela běžné že některé celebrity odhalují svá soukromí veřejnosti, aby se tak staly populárnějšími, či některé dělají přesný opak a informace o sobě nesdílejí, čímž se paradoxně stávají ještě více žádanými ze stran tisku. Řečeno slovy Sidovského: *„Vztah tiskových médií a slavných osobností je historicky považován za spojené nádoby. Aura hvězd se třpytí úměrně jejich mediální prezentaci, tisková média zvětšují náklad úměrně senzačnosti informace, kterou o celebritě přinesou“¹⁴²*.

Avšak pokud mluvíme o celebritě, kdo jí vlastně je? Slovník spisovaného jazyka českého uvádí, že celebrita je *„věhlasná, ve společnosti vážená osobnost, at' již světová či místní“¹⁴³*, naproti tomu Kieran tento pohled rozšiřuje, když tvrdí, že celebrity jsou osoby, které nám jsou neustále na očích, avšak bez faktického mocenského vlivu, přičemž do tohoto výčtu zahrnuje i ty osoby, které se staly známé na základě činů negativního charakteru.¹⁴⁴ Celebritami tak podle tohoto názoru jsou například herci, zpěváci, lékaři, vědci, sportovci nebo i zločinci, účastníci soudních sporů, teroristé, sérioví vrazi či jiné osobnosti. V dnešní době je však pravdou, že pod pojmem celebrita je možné si představit téměř kohokoli, kdo plní titulky novin, toho, o kom se píše v internetových magazínech, či toho, kdo se objeví v televizních zprávách. Stačí jen, že takovýmto způsobem se tato osoba stane pro veřejnost známou, protože tisk, a to nejen bulvární, plní úlohu zprostředkovatele životních

---

¹⁴⁰ Slova herečky Mily Kinis v rozhovoru: *„Na své soukromí mám právo a budu o něj stále bojovat“* [online], [cit. 30.03.2013], dostupné z: <http://www.novinky.cz/zena/styl/278499-mila-kunisova-na-sve-soukromi-mam-pravo-a-budu-o-nej-stale-bojovat.html>

¹⁴¹ KIERAN, Matthew. *Media ethics: a philosophical approach*. Westport, Conn.: Praeger, 1997, ix, s. 80

¹⁴² SIDOVSKÝ, J.: *Celebrity a tisková média: odvěké spojené nádoby*, [online], [cit. 30.03.2013], dostupné z: <http://mam.ihned.cz/c1-14216930-celebrity-a-tiskova-media-odveke-spojene-nadoby>

¹⁴³ Slovník spisovného jazyka českého, [online], [cit. 30.3.2013], dostupný z: <http://ssjc.ujc.cas.cz/search.php>

¹⁴⁴ KIERAN, Matthew. *Media ethics: a philosophical approach*. Westport, Conn.: Praeger, 1997, ix, s. 79-80

příběhů slavných osobností. Koneckonců „hvězda žije jedině tehdy, když se o ní píše“.¹⁴⁵

Nicméně i celebrita, jakožto veřejně známá osoba, má právo na soukromí ve všech oblastech, které toto právo pokrývá, srovnatelné s jakoukoli jinou osobou. Ačkoli je někdo celebritou, opět tato skutečnost neopravňuje tisk informovat o všem, co se děje v životě takovéto osobnosti nebo jaký je například její životní styl, rodinné zázemí nebo kde tato osoba bydlí, pokud ona sama se s danou informací nechce podělit.¹⁴⁶

Pouze pro upřesnění dodávám, že většina soudních sporů těchto osob má opět, stejně jako u politiků, především povahu difamačních sporů. Nejčastěji jsou zveřejňovány fotografie těchto osobností, popř. jejich karikatury, což zpravidla souvisí s jejich společenskou angažovaností, a to bez jejich souhlasu.

První soudní spor, popsáný níže, je ze Spolkové republiky Německo, které má na toto téma poměrně bohatou judikaturu. Další dva soudní spory jsou z Velké Británie, která je známa svým nekompromisním bulvárním tiskem, který se nebojí „obout“ i do královské rodiny. Ačkoli první dvě rozhodnutí, *Axel Springer AG v. Germany* a *MGN Limited v. the United Kingdom*, byla ESLP řešena pro porušení práva na svobodu projevu dle článku 10 Úmluvy, ráda bych ukázala, že skutkově vycházejí z žalob celebrit na ochranu soukromí.

4.3.2.1 *Axel Springer AG v. Germany*

Prvním příkladem, který uvedu, je německý soudní spor *Axel Springer AG v. Germany*.¹⁴⁷ V tomto sporu německé nakladatelství *Axel Springer AG*¹⁴⁸ (dále jen nakladatelství) publikovalo v roce 2004 a 2005 dva články zabývající se zatčením známého německého televizního herce X za držení drog (kokainu) na Oktoberfestu

¹⁴⁵ SIDOVSKÝ, J.: *Celebrity a tisková média: odvěké spojené nádoby*, [online], [cit. 30.03.2013], dostupné z: <http://mam.ihned.cz/c1-14216930-celebrity-a-tiskova-media-odveke-spojene-nadoby>

¹⁴⁶ Například německým Spolkovým soudním dvorem byla v případě VIZR 373/022 (KG) ze dne 9. prosince 2003 řešena problematika leteckých fotografií sídel prominentů, vč. popisu cesty k nim a bylo shledáno narušení soukromí těchto osob za předpokladu, že toto soukromí nebylo zpřístupněno jimi samotnými. LINHART, T., NĚMEČEK, P. *SRN: Spolkový soudní dvůr: Uveřejnění leteckých snímků prázdninových sídel prominentů bez jejich souhlasu*, in: *Právní rozhledy*, roč. 2004, č. 16, s. 621-624

¹⁴⁷ *Axel Springer AG v. Germany*, rozsudek ESLP ze dne 7. února 2012, stížnost č. 39954/08

¹⁴⁸ *Axel Springer AG* je německé nakladatelství vydávající např. deník *Bild*, *Die Welt*, *Auto Bild* a jiné.

(mnichovském pivním festivalu) a jeho následným odsouzením, poté co se herec k činu plně doznal.

Herec X (dále jen herec) hrál od roku 1998 postavu policejního komisaře Y v německém televizním seriálu, který měl do října 2004 víc jak 103 epizod s průměrnou sledovaností epizody 3 - 4,5 milionů diváků. Herec byl tudíž veřejnosti v době zatčení dobře známý. Avšak poté se v deníku *Bild* objevil první článek zachycující jej na titulní straně s titulkem „*Kokain! Policejní komisař Y byl zadržen na Oktoberfestu*“ a následnými dalšími fotografiemi a článkem popisujícím hercovo zatčení a zmínku, že herec byl již jednou za držení drog v podmínce. Herec se obrátil na krajský soud v Hamburku a požadoval předběžné opatření k zamezení další publikace článku včetně daných fotografií, v čemž mu bylo vyhověno a následně bylo toto rozhodnutí krajského soudu potvrzeno i Vrchním zemským soudem v Hamburku. Nakladatelství však zákazu soudu neuposlechlo a publikovalo v červenci 2005 další článek opět v deníku *Bild*, který přinesl zprávu o tom, že herec se soudu plně doznal a jako trest obdržel pokutu 18.000 Eur. Za tuto publikaci byla nakladatelství uložena pokuta.

Německé soudy byly toho názoru, že publikací článku s přesnou identifikací herce (jméno a fotografie) ještě před zahájením soudního řízení došlo k zásahu do jeho osobnostních práv a zároveň tím byl poškozen v očích veřejnosti.¹⁴⁹ Konkrétně krajský soud v odůvodnění svého rozhodnutí byl v tomto případě názoru, že „*právo veřejnosti na informace o trestném činu herce X bylo převáženo individuálním právem na ochranu osobnostních práv herce X, bez ohledu na to, že zveřejněné informace byly pravdivé. Nadto trestný čin, kterého se herec X dopustil, je klasifikován jako méně závažný, proto zde není shledán důvodný zájem veřejnosti na zveřejněné informaci*“.¹⁵⁰ Vrchní zemský soud podotkl, že odhalením identity herce v předmětném článku v souvislosti s trestným činem došlo k narušení jeho osobnostních práv, což bude mít vliv na budoucí působení herce ve veřejné sféře. A mimo jiné shledal, že článek se více zabýval osobou herce v souvislosti s charakterem role, kterou herec v televizním seriálu ztvárňoval, než samotným trestným činem, který nadto nebyl spáchán na veřejném místě, ale na toaletách, které by se daly považovat za soukromý prostor. Stejně tak i konstatoval, že kdyby se

---

¹⁴⁹ Soudy vzaly v potaz i to, že již v minulosti se o herci několikrát v novinách psalo, avšak většinou u daných článků nebyla fotografie, nebo se jednalo o fotografie z různých společenských akcí či fotografie, které herec pro různé rozhovory sám autorizoval.

¹⁵⁰ Názor ESLP vyjádřený v bodu 19 rozsudku.

jednalo o neznámou osobu, tisk by o této události pravděpodobně ani neinformoval. Hercova popularita založená na ztvárnění role policejního komisaře, zde Y, tak byla hybným motorem k publikaci dané informace. A jak to u všech těchto sporů bývá, německému nakladatelství se výrok německých soudů o zákazu publikace nelíbil, a proto se obrátilo na ESLP pro porušení článku 10 Úmluvy.

ESLP ve svém rozhodnutí nesdílel s německými soudy jejich poměrně liberální přístup k osobě herce. Své rozhodnutí soud postavil na několika kritériích, dle kterých pak rozhodl. Jako první se zabýval otázkou toho, zdali zveřejněná informace měla přínos k veřejné debatě, a shledal, že ano, protože *„zatčení herce se odehrálo na veřejném místě a veřejnost má právo na to být informována o kterémkoli trestním řízení, přičemž je nutné dodržet presumpci nevinu. Zájem veřejnosti se odvíjí od známosti dané osoby a okolností za kterých dané trestní řízení vzniklo“*.¹⁵¹ Druhou otázkou bylo posouzení toho, jak moc je daná osoba známa veřejnosti, přičemž ESLP vyjádřil názor, že *„herce X byl dostatečně známý veřejnosti, a proto jej lze považovat za osobu veřejně známou, a tudíž jeho zatčení a trestní stíhání vzbuzuje zájem veřejnosti“*.¹⁵² Jako další kritérium posuzoval chování herce před publikací daných článků a zhodnotil, že *„herce X odhalil již mnoho detailů ze svého soukromí v mnoha rozhovorech a tudíž „legitimní očekávání“ ochrany jeho práva na soukromí tak bylo oslabeno“*.¹⁵³ Čili soud dospěl k názoru, že herce, který je veřejnosti dobře znám, spadá do kategorie veřejných osob, což samo o sobě značí, že o jeho osobu bude ze stran veřejnosti zvýšený zájem. Tento předpoklad spolu s tím, že byl zatčen na veřejném místě, při konání Oktoberfestu a za hojně účasti veřejnosti předjímá, že očekávání ochrany práva na soukromí bude již těmito podmínkami značně sníženo, stejně tak jako tím, že herce sám v předchozích letech odhaloval detaily ze svého soukromí dobrovolně tisku. Nicméně základním kritériem byl skutečný obsah předmětných článků. ESLP si tak oproti německým soudům správně povšiml toho, že předmětné články měly souvislost pouze s veřejným zatčením herce a s jeho odsouzením poté, co u soudu doznal svou vinu, avšak, což je podstatné, neobsahovaly žádné detaily ze soukromého života herce. Zákaz publikace tak nebyl důvodný.

---

¹⁵¹ Názor ESLP obsažený v bodu 96 rozsudku.

¹⁵² Názor ESLP obsažený v bodu 99 rozsudku.

¹⁵³ Názor ESLP obsažený v bodu 101 rozsudku.

S názorem ESLP souhlasím, nicméně bych ráda podotkla, že problematikou tohoto případu bylo to, že pan X byl populárním hercem, který ztvárňoval roli policejního inspektora Y bojujícího proti zločinu. A právě tento paradox – postava bojující proti zločinu a reálná postava, která sama zločin páchá – zapříčinil, že byl o tuto informaci takový mediální zájem, přičemž pak bylo dle mého názoru, pro veřejnost velmi problematické tyto dvě postavy od sebe oddělit a oddělit tak i jejich soukromí. Myslím si však, že pokus herce o zamezení publikace předmětných článků byl zbytečný. Pokud bychom si povšimli jen dvou základních okolností, musí nám být dopředu jasné, že právo na soukromí zde bude značně oslabeno z toho důvodu, že se jednalo o postavu veřejně známou, možná i populární a že zatčení za trestný čin této osoby se odehrálo na veřejně medializované akci. Tudíž zveřejnění takovéto informace bylo, ze strany tisku, zcela předvídatelné.

4.3.2.2 *Campbell v. MGN Ltd.*

Další modelová situace tentokrát Britských ostrovů se zabývá publikací článků a fotografií o modelce Naomi Campbell ve sporu *Campbell v. MGN Ltd.*,¹⁵⁴ který následně vyústil ve spor *MGN Limited v. the United Kingdom* (dále jen rozsudek).¹⁵⁵

Tento soudní spor začal v roce 2001 tím, že o známé modelce Naomi Campbell (dále jen Campbell) vyšla v bulvárním deníku *The Daily Mirror*¹⁵⁶ série článků popisující její drogovou závislost, která byla dokreslena fotografiemi, které byly pořízeny tajně a na nichž je modelka zachycena, jak vychází z centra Anonymních narkomanů. Jeden z titulků například zněl: „*Naomi: Jsem závislá na drogách*“ či „*Naomi se konečně snaží zatočit s démony, kteří ji pronásledují*“. Právní zástupce Campbell nejprve poslal nakladatelství dopis, aby upustilo od další takovéto publikace. Cílený efekt byl však opačný, deník *Mirror* o několik dní později uveřejnil další články, kde byla Campbell propírána hrubě urážlivým a zraňujícím

---

¹⁵⁴ Rozhodnutí House of Lords ve věci *Campbell v. MGN* [2004] UKHL 22, [online], [cit. 5.04.2013], dostupné z: <http://www.publications.parliament.uk/pa/ld200304/ldjudgmt/jd040506/campbe-1.htm>.

¹⁵⁵ Rozsudek ESLP ve věci *MGN Limited v. the United Kingdom* ze dne 18. dubna 2011, stížnost č. 39401/04

¹⁵⁶ *The Daily Mirror* či jen *Mirror* je britský bulvární deník (obdoba našeho deníku Blesk či Aha), který je vydáván již od roku 1903 a jeho vydavatelem *MGN Ltd.*, které je součástí *Trinity Mirror plc*, což je největší britský novinový nakladatel.

způsobem.¹⁵⁷ Proto se Campbell rozhodla celý spor řešit soudní cestou a předmětný deník zažalovala na základě práva na ochranu soukromí, které jí je garantováno podle zvykového práva platného na Britských ostrovech a podle článku 8 Úmluvy¹⁵⁸ a požadovala náhradu škody. Řešení sporu před domácími soudy různých instancí trvalo několik let, avšak s pozitivním výsledkem pro Campbell. Soudy shledaly, že ač je Campbell modelkou celosvětově známou, předmětnými články bylo zasaženo do jejího soukromí a stejně tak jí tím byla způsobena značná psychická újma, což mělo nepříznivý dopad na její další terapii u Anonymních narkomanů. Nejvyšší soud mimo jiné poznamenal, že „*právní nauka týkající se Úmluvy rozlišuje několik úrovní soukromí: o co více důvěrný aspekt soukromého života, do kterého má být zasaženo, se jedná, o to závažnější musí být zdůvodnění takového zásahu*“.¹⁵⁹ Při navzájem si konkurujících zájmech obsažených v článku 8 (právo na soukromí) a 10 (právo na svobodu projevu) Úmluvy soudy shledaly, že zveřejnění samotné skutečnosti o tom, že Campbell je závislá na drogách a navštěvuje protidrogovou terapii, bylo zcela legitimní, protože v minulosti Campbell brání drog výslovně popírala a dopouštěla se tak lži, nicméně v důsledku neoprávněného zveřejnění a odhalení detailů o její terapii v předmětných článcích Campbell utrpěla psychickou a citovou újmu, a proto je toto zveřejnění nepřijatelné. Názory Lordů soudců, rozhodujících v daném soudním sporu, se dají vyjádřit slovy Lorda Hopea z Craigheadu následovně: „*V posuzovaném případě se jednalo o zveřejnění informací týkajících se drogově závislé osoby podstupující léčeni. S ohledem na skutečnost, že odhalení detailů o tomto léčení společně se zveřejněním tajně pořízené fotografie mohlo ohrozit takové léčení či terapii, se jednalo o odhalení soukromých informací*“.¹⁶⁰

Campbell byla britskými soudy přiznána náhrada nemajetkové újmy ve výši 3,500 liber a nadto bylo nakladatelství *MGN Ltd.* přikázáno zaplatit veškeré soudní náklady, které Campbell v předmětném soudním sporu vynaložila a které dosahovaly částky 1,086,295.47 liber.¹⁶¹

Nakladatelství *MGN Limited* s rozsudkem nesouhlasilo a obrátilo se na ESLP pro porušení svého práva na svobodu projevu garantovaného v článku 10 Úmluvy.

---

¹⁵⁷ Byla například nazvána „*neužitečným čokoládovým vojákem*“ - bod 12 rozsudku.

¹⁵⁸ Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod je dokumentem, který je důležitou zárukou dodržování lidských práv v zemi, jež nemá psanou ústavu, která by ochranu práv zajišťovala.

¹⁵⁹ Vyjádřeno v bodu 15 rozsudku.

¹⁶⁰ Názor Lorda Hopea z Craigheadu vyjádřený v bodu 26 rozsudku. Názory ostatních Lordů soudců jsou dostupné z: <http://www.publications.parliament.uk/pa/ld200506/ldjudgmt/jd051020/camp-1.htm>

¹⁶¹ Tato částka je součtem nákladů hlavního líčení (377.070,07 £) s náklady za odvolání k Odvolacímu soudu (114.755,40 £) a s náklady za odvolání ke Sněmovně Lordů (594.470,- £).

ESLP v předmětném řízení nejprve shledal, že „svoboda projevu představuje jeden ze základních pilířů demokratické společnosti, [...] že tisk má klíčovou úlohu v právním státě, [...] a že jeho hlavní úlohou je zprostředkovávat informace a myšlenky týkající se záležitostí veřejného zájmu“.¹⁶² Mimo jiné také zopakoval názor, že „zveřejnění fotografií a článků, jehož jediným účelem je uspokojit zvědavost určitého okruhu čtenářů, pokud jde o podrobnosti o soukromém životě veřejně známé osobnosti, nemůže přispět k žádné debatě všeobecného společenského zájmu, navzdory tomu, že jde o osobu veřejnosti známou. A za těchto okolností je potřeba svobodu slova vykládat v užším smyslu“.¹⁶³

ESLP se tak přiklonil k názoru a rozhodnutí britských soudů a konstatoval, že informace týkající se fyzického i duševního zdraví N. Campbell a jejího léčení jsou čistě soukromé povahy a jejich zveřejnění mohlo způsobit značnou psychickou újmu a ohrozit tak možnost jejího zotavení. Veřejný zájem byl naplněn již samotným zveřejněním základních údajů o její závislosti a léčbě, žádné doplňující informace (např. fotografie či podrobnosti z terapie Campbell) tak nebyly potřeba a byly čistě soukromého charakteru. Závěr je tedy jasný, předmětným článkem bylo zasaženo do práva na soukromí Campbell a zákazem publikace předmětného článku a fotografií nebylo zasaženo právo nakladatelství na svobodu projevu.

Tento soudní spor mi z procesního hlediska připadal dosud nejatraktivnějším. Připadalo mi velmi zajímavé číst jednotlivá odůvodnění Lordů soudců, kdy každý z nich vyslovil svůj názor a ten také následně velmi podrobně rozebral a zdůvodnil, proč rozhodl oním způsobem. Ač je Naomi Campbell mezinárodně známou modelkou, nic dle mého názoru neopravňuje tisk, v jejím případě ani v případě kohokoli jiného, aby informoval o podrobnostech jejího zdravotního stavu, pokud si to ona sama výslovně nepřeje. Předmětné články tak měly za cíl pouze uspokojit zájem či zvědavost určité části společnosti, avšak s veřejným zájmem podněcujícím veřejnou diskuzi neměly tyto články ani fotografie nic společného.

---

¹⁶² Názor ESLP vyjádřený v bodu 139 a 141 rozsudku.

¹⁶³ Předmětný závěr ESLP je vyjádřen v bodu 143 rozsudku. Stejně shledal ESLP i ve svém rozsudku *von Hannover v. Germany (no.1)*, stížnost č. 59320/00.

4.3.2.3 *Max Mosley v. the United Kingdom*

Opět zajímavý soudní spor z Britských ostrovů, tentokrát o bývalém prezidentu FIA¹⁶⁴ Maxi Mosleym. Tento soudní spor řešený nejprve britskými soudy v případě *Mosley v. News Group Newspapers Ltd.*¹⁶⁵ nakonec vyústil v žalobu *Max Mosley v. the United Kingdom*¹⁶⁶ (dále jen rozsudek) podanou k ESLP.

Na konci března 2008 deník *News of the World*¹⁶⁷ (dále jen deník) otiskl na své titulní straně článek s názvem „Šéf Formule 1 si užíval zvrácených nacistických orgií s pěti prostitutkami“. Na dalších několika stranách pak byl otištěn detailní průběh onoho incidentu spolu s fotografiemi z tajně pořízeného videa jedné z účastnic sexuálních praktik.¹⁶⁸ Vše, včetně celého videa, bylo umístěno na webové stránky deníku a dále sdíleno prostřednictvím internetu.

Max Mosley (dále jen stěžovatel) nejprve u Vrchního soudu¹⁶⁹ požadoval předběžné opatření k zamezení dalšího šíření předmětného videa na stránkách deníku, což však bylo jeho ctihodností soudcem Eadym zamítnuto, protože daný materiál byl již v té době široce veřejnosti dostupný a toto opatření by tak bylo zcela neúčelné.¹⁷⁰ Stěžovatel tedy podal na deník žalobu na náhradu škody, která mu byla způsobena porušením jeho soukromí neoprávněným zveřejněním informací čistě soukromé povahy. Mosley tvrdil, že sadomasochistické (zkr. S-M) aktivity zachycené na videu byly čistě privátní povahy, která měla zůstat zachována. Ohledně nacistického podtextu vypověděl, že šlo o klasickou vězeňskou S-M tematiku, která neměla s nacizmem ani jeho prvky nic společného. Žalovaný deník byl však toho názoru, že bylo právem veřejnosti dozvědět se, že šéf FIA se účastní S-M orgií s nacistickou tematikou vzhledem k minulosti jeho rodiny.¹⁷¹

---

¹⁶⁴ FIA (*the Fédération Internationale de l'Automobile*) je Mezinárodní automobilová federace. Laické veřejnosti je známa především jako pořadatel automobilových závodů, například Formule 1.

¹⁶⁵ *Mosley v. News Group Newspapers Ltd.* [2008] EWHC 1777 (QB), [online], [cit. 5.04.2013], dostupné z: http://news.bbc.co.uk/2/shared/bsp/hi/pdfs/24_07_08mosleyvnewsgroup.pdf

¹⁶⁶ Rozsudek ESLP ve věci *Max Mosley v. United Kingdom* ze dne 15. září 2011, stížnost č. 48009/08

¹⁶⁷ Deník *News of the Word* je britským bulvárním deníkem, jehož vydavatelem je nakladatelství *News Group Newspapers Ltd.*

¹⁶⁸ Za prodej tohoto videa účastnice incidentu obdržela od deníku odměnu 20.000,- liber, bod 44 rozsudku *Mosley v. News Group Newspapers Ltd.*

¹⁶⁹ High court of Justice má v britském soudním systému postavení soudu první instance v civilních sporech. V tomto sporu byl tento soud reprezentovaný jeho ctihodností soudce Eadym.

¹⁷⁰ V období 30. – 31. března 2008 bylo dané video online shlédnuto 1,4 milionkrát, online verze článku byla zobrazena více jak čtyřistatisíckrát a do tisku šlo více jak tři miliony kopií. Bod 11 rozsudku.

¹⁷¹ Otec Maxe Mosleyho, Sir Oswald Mosley byl v čele Britské Unie fašistů, jeho matka Diana Mitford byla blízkou známou A. Hitlera a F. Franka. Jedinými svědky na jejich svatbě byli

Soud tak v tomto případě musel správně vyvážit svobodu projevu s právem na informace. Jeho ctihodnost soudce Eady, rozhodující v daném sporu, tak došel k závěru, že „*předmětné novinové články, fotografie a video představují zásah do práva na soukromí stěžovatele. Shledal, že sexuální aktivity stěžovatele neměly nacistický podtext, a tudíž zde nebyl shledán žádný veřejný zájem nebo opodstatnění v publikaci daného článku, spolu s fotografiemi o osobním životě stěžovatele*“.¹⁷²

Stěžovateli byla přiznána nemajetková újma ve výši 60.000,- liber a náhrada nákladů ve výši 420.000,- liber. K takto vysoké částce soudce uvedl, že žalobce mnoho nepřeháněl, když prohlásil, že jeho život je v troskách.¹⁷³

Dle mého názoru není potřeba rozhodnutí Nejvyššího soudu podrobněji komentovat. V tomto soudním sporu je zcela jasné, že právo na soukromí bylo porušeno velmi hrubým způsobem, protože zveřejněné informace byly výsostně intimní záležitostmi, na kterou veřejnost neměla právo. Zákonný důvod zveřejnění těchto informací by byl dle mého názoru pouze v případě, že by dané praktiky byly spojeny s přílišným násilím nebo nezletilými nebo v případě, že by se sami aktéři dobrovolně rozhodli dané informace sdílet s veřejností, což se v tomto případě zcela jistě nestalo.

Max Mosley byl s tímto rozsudkem však spokojený jen částečně a obrátil se na ESLP pro porušení článku 8 Úmluvy. Porušení tohoto článku spatřoval především v tom, že tisk měl stěžovatele varovat předtím, než se rozhodl publikovat článek, který závažným způsobem obviní stěžovatele, aby tak stěžovatel měl možnost požádat soud o zákaz dané publikace. Tím, že mu tato možnost byla deníkem odepřena, došlo k narušení jeho soukromí, dobré cti a pověsti.

ESLP shledal, že „*jednání deníku si zaslouží ostrou kritiku, protože nejenže deník publikoval informace o soukromých sexuálních aktivitách stěžovatele, ale také související fotografie a video, které mělo daleko větší dopad na veřejnost i na*

J. Goebbels a jako čestný host sám A. Hitler. in: STANLEY, E. J.: *Max Mosley and the english right to privacy*, [online], in: Washington University Global Studies Law Review, Vol. 10, Issue 3 (2011), pp. 641, [cit. 5.04.2013], dostupné z: http://law.wustl.edu/WUGSLR/Issues/Volume10_3/stanley.pdf

¹⁷² Názor jeho ctihodnosti, soudce Eadyho vyjádřený v bodu 25 rozsudku.

¹⁷³ Výše zmíněné je obsaženo v bodu 28 rozsudku. Jako doplnění uvádím, že Max Mosley následně čelil rodinným i pracovním problémům a pravděpodobně díky velkému tlaku ze stran médií ztratil pozici ředitele FIA.

*stěžovatele než dané články.*¹⁷⁴ Dále konstatoval, že soukromý život veřejně známých lidí mnohdy přispívá k rozmanitosti dostupných informací veřejnosti, ačkoli je nepopíratelné, že takovéto informace často slouží spíše k pobavení veřejnosti nežli k jejímu vzdělání. V daném případě je však jasné, že informace soukromé či intimní povahy nezahrnují žádný požadavek veřejného zájmu ani jejich dalšího šíření. Nicméně ESLP zdůraznil svůj názor, že obsah článku 8 Úmluvy nelze vykládat tak, že by tento článek zakládal státu povinnost upravit zákonem předběžnou oznamovací povinnost možného zásahu do práva na soukromí, a v tomto smyslu tak nedošlo k porušení stěžovatelova práva na soukromí. Max Mosley tak tento svůj soudní spor v květnu 2011 prohrál.

Tento soudní spor řešený na britské soudní půdě je dle mého názoru modelovou situací zásahu do práva na soukromí. Tisk otiskne něco delikátního, co je vyloženě soukromé či intimní povahy, jen aby zvýšil svůj denní náklad a uspokojil tím tak zájem veřejnosti lačnickí po novinkách ze světa populárních osobností, a daný aktér se pak logicky a mnohdy právem brání. V tomto sporu bylo vše o to horší, že video, kde byl stěžovatel zachycen, se stalo na internetu volně přístupným a bylo tak dále jako lavina šířeno. Dle mého názoru nešlo nikterak zamezit, aby dané video dále internetem kolovalo, když pomíneme skutečnost, že sám deník tuto informaci nemusel publikovat, aniž by nevěděl, že se svým jednáním vystaví žalobě a poškodí tím tak stěžovatele na jeho osobnostních právech a poníží jej v očích veřejnosti.

4.3.3 Shrnutí pohledu ESLP na veřejnou osobu

Ve své judikatuře ESLP opakovaně odkazuje ohledně vymezení osob veřejného zájmu na doporučující rezoluci č. 1165 (1998) Parlamentního shromáždění Rady Evropy, kde jsou v článku 7 označeny osoby veřejného zájmu jako *„osoby, jež zastávají nějaký veřejný úřad anebo využívají veřejné zdroje a široce řečeno, všechny ty, kteří hrají roli ve veřejném životě, ať už v politice, ekonomii, umění, sociální sféře, sportu nebo v nějakém jiném oboru“*.¹⁷⁵

¹⁷⁴ Názor soudu vyjádřený v bodu 130 rozsudku.

¹⁷⁵ Rezoluce Parlamentního shromáždění Rady Evropy ohledně práva na soukromí (*Resolution of the Parliamentary Assembly of the Council of Europe on the right to privacy*), č. 1165 (1998) byla přijata

ESLP sám ovšem nikdy ve své judikatuře výslovně nesestavil jasnou hierarchii osob veřejného zájmu. Možný vznik této pomyslné hierarchie lze, dle mého názoru, spatřovat v případě *Lingens v. Austria*, kdy ESLP výslovně hovoří o politikovi a konstatuje, že „*limity přijatelné kritiky jsou širší u politiků než u soukromých osob. Na rozdíl od soukromé osoby se politik nevyhnutelně a vědomě podrobuje důkladné kontrole každého svého slova a činu ze strany novinářů i ze strany široké veřejnosti, a v důsledku toho musí prokázat vyšší míru tolerance*“.¹⁷⁶ ESLP šel ale dál a v rozsudku *Castells v. Spain* zmínil i kritiku vlády v tom smyslu, že „*limity přípustné kritiky vůči vládě jsou širší ve srovnání s hranicí kritiky soukromých osob či dokonce politických osobností. V demokratické společnosti musí být činnost vlády podrobena pečlivé kontrole ze strany zákonodárné i soudní moci, jakož i ze strany tisku a veřejného mínění*“.¹⁷⁷ Ve své judikatuře se nicméně neomezil jen na tyto výše zmíněné osoby veřejného zájmu, ale vyjádřil se i k dalším jako například k celebritám, mezi které zahrnul členy královské rodiny nevykonávající oficiální funkci,¹⁷⁸ zpěváky či slavné sportovce.¹⁷⁹ Do kategorie veřejných osob však zahrnul i význačné podnikatele,¹⁸⁰ osoby, které se staly známými díky svému jednání,¹⁸¹ ale i policisty, státní úředníky či soudce.¹⁸²

Všem těmto výše zmíněným osobám, jak již ESLP několikrát poznamenal, je společné, že právě z hlediska jejich postavení je o ně zvýšený zájem ze stran tisku, ale i samotné veřejnosti. Bezpodmínečně i u těchto osob platí, že každá z nich má nárok na jakékoli osobnostní právo stejně jako kterýkoli jiný člověk. Nicméně je jasné, že na rozdíl od neznámé soukromé osoby, osoba veřejného zájmu svým

---

Parlamentním shromážděním 26. června 1998, [online], [cit. 5.04.2013]. Anglický originál článku je dostupný z: <http://assembly.coe.int/Main.asp?link=/Documents/AdoptedText/ta98/ERES1165.htm>

¹⁷⁶ *Lingens v. Austria*, rozhodnutí ESLP ze dne 8. července 1986, stížnost č. 9815/82, bod 42

¹⁷⁷ *Castells v. Spain*, rozhodnutí ESLP ze dne 23. dubna 1992, stížnost č. 11798/85, bod 46

¹⁷⁸ Pokud však člen královské rodiny vykonává nějakou oficiální funkci, hledí se na něj jako na politika.

¹⁷⁹ Příklady judikatury - například případ monacké princezny ve věci *von Hannover v. Germany (No.1)*, stížnost č. 59320/00 nebo případ zpěváka Tarkana ve věci *Sapan v. Turkey* ze dne 8. června 2010, stížnost č. 44102/04, nebo známého sportovce H. Maiera ve věci *Nikowitz and Verlagsgruppe News GmbH v. Austria* ze dne 22. února 2007, stížnost č. 5266/03.

¹⁸⁰ Příklad judikatury - podnikatelé či obchodní společnost jsou zmíněni v rozsudku *Steel and Moris v. the United Kingdom* ze dne 15. února 2005, stížnost č. 68416/01, bod 94.

¹⁸¹ Příklad judikatury - například rozsudek ESLP ve věci *Flinkkilä and Others v. Finland* ze dne 6. dubna 2010, stížnost č. 25576/04.

¹⁸² Příklady judikatury - policisté jsou zmíněni například v rozsudku ESLP *Pedersen a Baadsgaard v. Denmark* ze dne 17. prosince 2004, stížnost č. 49017/99; státní úředníci, konkrétně státní zástupce, v rozsudku ESLP *Nikula v. Finland* ze dne 21. června 2002, stížnost č. 31611/96; soudce je zmíněn například v rozsudku *Buscemi v. Italy* ze dne 16. září 1999, stížnost č. 29569/95.

vstupem do veřejné arény se nevyhnutelně a vědomě vystavuje důkladné kontrole svých činů, ale i života. Slovy soudce ESLP Barreta: „*Sláva a veřejný zájem nevyhnutelně vedou k rozdílnému pojmání soukromého života obyčejného člověka a veřejného činitele*“.¹⁸³ Z tohoto důvodu musí také osoba veřejného zájmu snést větší míru kritiky vůči své osobě. Veřejnost má zájem i právo na to být informována, avšak hranice soukromého života veřejných osob může být překročena jen ze zákonných důvodů a musí zde být shledán naléhavý veřejný zájem. V judikatuře uvedené v předchozích kapitolách je však zcela zřetelně vidět, že ne vždy lze přesně určit, co je oním naléhavým veřejným zájmem.

Pohled ESLP na veřejnou osobu by se tak dal shrnout slovy jeho soudce Župančiče následovně - „*ten, kdo ochotně vstoupí na veřejnou scénu, nemůže tvrdit, že je soukromou osobou oprávněnou k anonymitě. Příslušníci královských rodin, herci, vědci, politici, atd. vykonávají vše veřejně. Možná nevyhledávají publicitu, ale samozřejmě, jejich image je do jisté míry veřejným majetkem*“.¹⁸⁴

---

¹⁸³ Rozdílný názor soudce Cabrala Barreta vyjádřený v rozsudku *von Hannover v. Germany (No.1)*, stížnost č. 59320/00.

¹⁸⁴ Rozdílný názor soudce Župančiče vyjádřený v rozsudku *von Hannover v. Germany (No.1)*, stížnost č. 59320/00.

5. PŘÍKLADY KOLIZE PRÁVA NA SOUKROMÍ S PRÁVEM NA SVOBODU PROJEVU

5.1 *Éditions Plon v. France, News Verlags v. Austria, Tammer v. Estonia*

Právo na soukromí je podstatným právem každého jedince, avšak není právem absolutním majícím přednost před ostatními. Je právem, které je rovné jiným právům, a z tohoto důvodu se s nimi může dostat do přímé kolize. Pokud se to stane, je pak úlohou vnitrostátních soudů, popřípadě ESLP, aby našly správnou bilanci mezi těmito právy.

Právo na svobodu projevu je vyjádřeno například v článku 10 Úmluvy následovně:

1. *Každý má právo na svobodu projevu. Toto právo zahrnuje svobodu zastávat názory a přijímat a rozšiřovat informace nebo myšlenky bez zasahování státních orgánů a bez ohledu na hranice. Tento článek nebrání státům, aby vyžadovaly udělování povolení rozhlasovým, televizním nebo filmovým společnostem.*
2. *Výkon těchto svobod, protože zahrnuje i povinnosti i odpovědnost, může podléhat takovým formalitám, podmínkám, omezením nebo sankcím, které stanoví zákon a které jsou nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, územní celistvosti nebo veřejné bezpečnosti, předcházení nepokojům a zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky, ochrany pověsti nebo práv jiných, zabránění úniku důvěrných informací nebo zachování autority a nestrannosti soudní moci.¹⁸⁵*

ESLP se o právu na svobodu projevu vyjadřuje ve své judikatuře jako o právu, které je „jedním ze základních pilířů demokratické společnosti a představuje jednu ze základních podmínek pro její pokrok a pro seberealizaci každého jedince. Jeho hlavní úlohou je zprostředkovávat informace a myšlenky týkající se záležitostí

---

¹⁸⁵ MRÁZEK, J. *Dokumenty ke studiu mezinárodního práva*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2004, s. 144-145

veřejného zájmu, které mohou být považovány za neškodné nebo bezvýznamné, ale i na ty, které urážejí, šokují nebo znepokojují.¹⁸⁶

V případě kolize práva na soukromí a práva na svobodu projevu je vždy nutné posoudit skutkové okolnosti jednotlivých případů. Nelze totiž dopředu a priori stanovit, které z nich bude mít přednost, a proto ESLP používá v případě kolize těchto dvou práv několik základních kritérií, jakýsi test proporcionality, jimiž jsou:

- a) *přínos dané informace k veřejnému zájmu či společenské potřebě*
- b) *jak moc je osoba, do jejíchž práv bylo zasazeno, známa veřejnosti*
- c) *dřívější chování osoby, do jejíchž osobnostních práv bylo zasazeno*
- d) *způsob získávání informací a jejich pravdivost, popř. okolnosti, za kterých byly dané informace získány*
- e) *obsah, forma a důsledky zveřejnění*.¹⁸⁷

Na základě posouzení těchto kritérií, kdy každé z nich v daném případě má jinou váhu, je pak jasné, ve prospěch kterého práva bude rozhodnuto.

Jako příklady kolize těchto dvou práv jsem zvolila několik soudních sporů, v nichž stěžovatelé pocházejí z různých částí společnosti. Spor *Éditions Plon v. France*¹⁸⁸ je o bývalém francouzském prezidentovi, který tajil svůj zdravotní stav, spor *News Verlags v. Austria*¹⁸⁹ je o osobě, která se stala známou na základě trestného činu, a *Tammer v. Estonia*¹⁹⁰ je sporem novináře, který slovně zaútočil na manželku politika. Všechna tato rozhodnutí ESLP měla společný cíl, hledala spravedlivou bilanci mezi právem na soukromí a právem na svobodu projevu, která zde byla představována publikací informací veřejného zájmu. Ve všech těchto sporech ESLP shledal, že úloha tisku je v demokratické společnosti nepopíratelná, nicméně ani tisk si nemůže dělat, co chce a nesmí překračovat hranice, zejména pokud jde o pověst a práva druhých nebo řádný chod spravedlnosti. Jeho úlohou je sdělování informací a myšlenek v otázkách veřejného zájmu, který má podněcovat veřejnou diskuzi a být přínosný.

---

¹⁸⁶ Například v rozsudky *Rothe v. Austria*, ze dne 4. března 2013, stížnost č.6490/07, bod 44, nebo *Craxi v. Italy*, stížnost č. 25337/94, bod 62 nebo *Éditions Plon v. France*, stížnost č. 58148/00, bod 42

¹⁸⁷ Tato kritéria byla stanovena například v rozsudku ESLP *Rothe v. Austria*, ze dne 4. března 2013, stížnost č.6490/07, nebo *Axel Springer AG v. Germany*, stížnost č. 39954/08 a jiné.

¹⁸⁸ Rozsudek ESLP ve věci *Éditions Plon v. France* ze dne 18. srpna 2004, stížnost č. 58148/00

¹⁸⁹ Rozsudek ESLP ve věci *News Verlags v. Austria* ze dne 11. ledna 2000, stížnost č. 31457/96

¹⁹⁰ Rozsudek ESLP ve věci *Tammer v. Estonia* ze dne 4. dubna 2001, stížnost č. 41205/98

Velmi sporné a těžké je určení hranice mezi těmito právy v případech, kdy se jedná o zdraví veřejné osoby. Otázka zájmu veřejnosti na těchto informacích je možná nepopíratelná, avšak vždy je nutné, aby rozšířením těchto informací nebyla narušena lidská čest a důstojnost. Předmětné téma vystihuje i soudní spor *Éditions Plon v. France*.¹⁹¹ V tomto sporu šlo o zákaz publikace knihy „*Le Grand Secret – Velké tajemství*“, která byla vydána jen pouhých devět dní po smrti francouzského prezidenta Mitteranda 17. ledna 1996 jeho bývalým osobním lékařem a která popisovala prezidentův boj s rakovinou a mimo jiné líčila i obtíže lékaře, který vše tajil na přání prezidenta. To, že tato kniha vyšla, velmi ranilo prezidentovo pozůstalé, vdovu a jeho děti, kteří se ihned obrátili na soud s tím, že došlo k narušení soukromí prezidenta i jejich citů a také že došlo k porušení lékařského tajemství. Soud ještě téhož dne vydal předběžné opatření zakazující další publikaci knihy s tím, že touto publikací došlo k neomluvitelnému a vážnému narušení privátní sféry prezidenta a jeho rodiny v době jen pár dní po smrti prezidenta. Nakladatelství *Éditions Plon* v průběhu několika dalších měsíců podalo několik neúspěšných odvolání proti trvalému zakazu publikace knihy a následně se obrátilo na ESLP s tím, že došlo k porušení jejich práva na svobodu projevu.

ESLP tak stál před závažnou otázkou, jak danou situaci posoudit. Rozhodnutí bylo překvapivé. ESLP shledal, že ač distribuce knihy prohloubila zármutek pozůstalých, nemohla být odkládána do nekonečna. ESLP tak vyslovil obecné pravidlo, že „*čím více času od smrti známého politika uplynulo, tím více převažuje zájem veřejnosti na informacích o jeho životě, o jeho zdravotním stavu nad ochranou jeho soukromí*“.¹⁹² ESLP byl toho názoru, že vydání předběžného opatření k zakazu publikace knihy jen pár dní po prezidentově smrti bylo zcela správné a francouzské soudy v tomto případě nepochybily. Nicméně tento faktor po několika měsících ztratil na důležitosti a daný zákaz již byl nepřiměřený, čímž došlo k zásahu do práva na svobodu projevu nakladatelství *Éditions Plon*. ESLP mimo jiné připomenul, že v době kdy vyšel konečný zákaz publikace knihy, bylo již v oběhu na 40.000 kopií knihy včetně online verze a kniha byla velmi mediálně komentována, tudíž bez ohledu na lékařské tajemství informace uveřejněné v knize již nadále nebyly tajné.

---

¹⁹¹ *Éditions Plon* je francouzské nakladatelství založené roku 1852.

¹⁹² Pravidlo ESLP vyjádřené rozsudku *Éditions Plon v. France*, bod 53.

Dalším příkladem situace, kdy došlo ke konfliktu svobody projevu a práva na soukromí, byl soudní spor *Tammer v. Estonia* z roku 2001. V tomto sporu šlo o článek uveřejněný v roce 1996 novinářem Enno Tammerem o rozhovoru s jiným novinářem, který psal paměti bývalé političky Vilji Laanaru a nyní manželky bývalého předsedy vlády, v němž dotazovanému Tammer položil otázku: „*Nemyslíte si, že jste udělal hrdinu z nesprávné osoby? Z osoby, která rozvrátila cizí manželství (abielulõhkuja), nezpůsobilé a nepečující matky, jež opustila své dítě (rongaema). To se nezdá jako příklad hodný následování pro mladé dívky*“.¹⁹³ A právě kvůli této otázce, respektive kvůli použití slov „*abielulõhkuja*“ a „*rongaema*“,¹⁹⁴ čelil novinář Tammer žalobě pro urážku na cti paní Laanaru. Tammer se bránil tím, že těmito slovy nevyjadřoval svůj negativní názor, ale pouze vyjádřil otázku ohledně osoby paní Laanaru. Estonský soud, na základě posudku lingvistického experta, nařídil Tammerovi omluvit se a zaplatit pokutu. Tammer podal několik neúspěšných odvolání, avšak estonské soudy shledaly, že jeho výrokem bylo zasaženo do cti a důstojnosti druhé osoby, ač tato osoba byla veřejně známou. Jeho právo na svobodu slova tak bylo převáženo právem jiné osoby. Tammer se obrátil na ESLP pro porušení jeho práva na svobodu projevu namítaje, že paní Laanaru byla veřejnou osobou zastávající post političky, tudíž musela počítat s možnou kritikou její osoby ze strany tisku a v tomto případě kritika její osoby byla dle novináře přiměřená.

ESLP se však se stěžovatelovým tvrzením neztotožnil a byl toho názoru, že „*výrazy „abielulõhkuja“ a „rongaema“ mají jednoznačně urážlivý význam a stěžovatel mohl svůj negativní postoj k jednání paní Laanaru vyjádřit bez použití těchto ponižujících slov*“.¹⁹⁵ Dále také shledal, že paní Laanaru v době, kdy článek vyšel, již nezastávala žádnou politickou funkci, status její osoby se tak změnil a užití těchto slov tak bylo zcela nepřiměřené. ESLP konstatoval, že vnitrostátní soudy správně posoudily kolizi práva na soukromí s právem na svobodu projevu, když shledaly, že na publikovaných informacích nebyl nalezen žádný veřejný zájem a že daná slova narušila čest a důstojnost jiné osoby, čímž celkově došlo k zásahu do jejího práva na soukromí.

---

¹⁹³ Vyjádřeno v bodu 22 rozsudku *Tammer v. Estonia*. V té době bylo všeobecně známé, že paní Laanaru je milenkou politika, který byl v té době ještě ženatý a se kterým měla dítě, které však odložila do péče svých rodičů, aby se mohla věnovat své kariéře v politice.

¹⁹⁴ Tato slova bohužel nemají do angličtiny jednoslovný překlad. Jejich přibližný význam je uveden výše nebo také synonymicky se slova „*abielulõhkuja*“ a „*rongaema*“ dají vyjádřit jako „rozvracečka manželství“ a „krkavčí matka“.

¹⁹⁵ Vyjádřeno v bodě 67 rozsudku *Tammer v. Estonia*.

ESLP rozhodoval také ve sporu *News Verlags v. Austria* z roku 2000, kde společnost *News Verlags GmbH & CoKG* žalovala Rakousko za to, že jí bylo odepřeno právo na svobodu slova a došlo k její diskriminaci. Celý tento spor začal v prosinci 1993, kdy tato společnost ve svém časopise publikovala sérii článků o dopisních bombách adresovaných politikům. V jednom z článků se objevila spekulace, že za těmito atentáty možná stojí aktivity extrémní pravice, zejména podezřelého extrémisty B. Články byly doprovázeny několika fotografiemi B, včetně jeho svatební fotografie. Extrémista B se v lednu 1994 obrátil na soud a požadoval, aby byla zamezena další publikace jeho fotografií, a žádal předběžné opatření k zamezení publikace jeho fotografií ve spojení se zprávami o jakémkoli trestním řízení proti němu. Vídeňský soud žalobci nevyhověl s tím, že na zveřejnění těchto fotografií byl veřejný zájem vzhledem k tomu, že trestní řízení se týkalo závažných trestných činů, které byly založeny na antidemokratické ideologii. Vídeňský odvolací soud ovšem vyhověl odvolání stěžovatele a poukázal na to, že napadená publikace způsobila hrubou urážku stěžovatele,¹⁹⁶ ale i závažné porušení presumpce nevin. Z těchto důvodů byla nakladatelství udělena pokuta a byl vydán zákaz jakékoli publikace fotografií B v časopise tohoto nakladatelství. Situace byla o to tíživější, že v době uložení zákazu probíhalo ostře sledované trestní řízení o panu B a jeho fotografie mohly být volně publikované ostatními periodiky. Nakladatelství se tak obrátilo na ESLP.

ESLP předmětný spor podrobil testu proporcionality¹⁹⁷ a shledal, že zprávy o útocích spáchaných prostřednictvím dopisních bomb byly zprávou značného veřejného zájmu a tisk zde tak plnil svou zásadní roli v informování demokratické veřejnosti. Mimo jiné uvedl, že pravicový extrémista B vstoupil na veřejnou scénu dávno před sérií těchto bomb a jeho fotografie, krom té svatební, neodhalovaly žádné podrobnosti z jeho soukromého života. Z hlediska výše řečeného tak ESLP nemohl souhlasit s tím, že publikací těchto fotografií bylo narušeno právo stěžovatele na respektování jeho soukromí, a konstatoval, že rakouské soudy pochybily, když udělily absolutní zákaz publikace fotografií extrémisty B. Jinými slovy řečeno,

---

¹⁹⁶ Stěžovatel byl v jednom z článků popsán jako patologicky ambiciózní, patřící k nejbrutálnějším členům neonacistické scény a jako možný nástupce jejich vůdce.

¹⁹⁷ Test byl v tomto sporu představován 4 otázkami: 1) zda došlo k zásahu do práva na svobodu projevu, 2) zda zásah je v souladu se zákonem, 3) zda zásah sledoval legitimní cíl a 4) zda zásah byl „nezbytný v demokratické společnosti“.

*„zásah do práva stěžovatele na svobodu projevu nebyl nezbytný v demokratické společnosti. Tímto zásahem tak došlo k porušení článku 10 Úmluvy“.*¹⁹⁸

Na výše uvedených soudních sporech je zřetelně vidět, jak těžkou úlohu má ESLP při posuzování kolize těchto dvou práv. S jistotou se nikdy nedá dopředu určit, které právo v oné situaci převáží nad tím druhým. Co ale je podstatné, že vždy pokud svoboda projevu má převážit nad právem na soukromí, musí být shledán veřejný zájem. Jen na základě veřejného zájmu, či dle ESLP na základě tzv. „naléhavé společenské potřeby“, může jedno právo převážit nad tím druhým. Je nicméně na soudu v daném státě, aby sám posoudil, zda v dané kauze je pocíťován veřejný zájem. Bartoň uvádí, že „*jsou-li moderní státy založeny na myšlence suverenity lidu, potažmo na myšlence zastupitelské demokracie, je co nejširší možnost vyjadřování se k jakýmkoli záležitostem týkajícím se veřejného a politického života nezbytnou součástí fungování tohoto konceptu*“.¹⁹⁹ Tohoto názoru je i ESLP, když ve svých rozsudcích často zmiňuje, že svoboda projevu je základním pilířem demokratické společnosti, avšak vždy je nutné dodržet jistá etická a morální pravidla ze stran žurnalistů.

Správnou balanci mezi právem na soukromí a právem na svobodu projevu našel ESLP i v soudních sporech, které jsem v této kapitole uvedla.

Spor *Tammer v. Estonia* je jistě sporem s velmi atraktivním tématem, avšak dle mého názoru estonské soudy správně, jak podotkl i ESLP, shledaly rovnováhu mezi kolidujícími právy. Přejde mi zcela na místě, že novinář se musel za dané výroky omluvit, protože informace, které přinesl, nikterak nesouvisely s veřejným zájmem. Sice možná podnítily diskuzi informacemi o vztahu mezi dvěma bývalými politiky, avšak byly řečeny velmi urážlivým způsobem - a navíc o osobě, která v té době již nebyla veřejně činná, a její soukromí tak je jejím výsostným územím. Myslím si, že otázky, zda někdo rozvrátil jinému manželství nebo zda je daná osoba dobrou matkou, jsou obecně předmětem veřejné diskuze, nicméně vyřčené hrubým způsobem a ve vztahu ke konkrétní osobě jsou tyto otázky zcela bezpředmětné. Je právem každého rozhodnout o svém životě a tato rozhodnutí dle mého názoru by neměla být zpochybňována tiskem.

---

¹⁹⁸ Názor ESLP vyjádřený v bodu 60 rozsudku *News Verlags v. Austria*.

¹⁹⁹ BARTOŇ, M.: *Svoboda projevu: principy, garance, meze*. Praha: Leges, 2010, s. 23

I rozhodnutí *News Verlags v. Austria* bylo zajímavé. V daném sporu, pokud pomínu trestné činy a ideologii, na základě kterých byly spáchány, se mi zdálo velmi zvláštní rozhodnutí rakouských soudů o zákazu publikace fotografií pro jedny konkrétní noviny. Zcela správně se dle mého názoru nakladatelství dovolávalo, že bylo diskriminováno. Moci publikovat článek, který zmiňuje obžalovaného, avšak bez jeho fotografie, zatímco jiné noviny mohou obojí, mi zcela jistě přijde diskriminační. Nicméně i tento soudní spor byl díky ESLP vyřešen ve prospěch stěžovatele. ESLP si totiž správně povšiml, že články spolu s fotografiemi neodhalovaly nic ze soukromí obžalovaného a zabývaly se pouze souvisejícími bombovými útoky, jejichž vyřešení bylo zcela jistě ve veřejném zájmu i vzhledem k tomu, že bomby byly určeny veřejným činitelům.

Nejzajímavějším a nejatraktivnějším sporem byl ovšem, dle mého názoru, spor *Éditions Plon v. France*. Soudy francouzské i ESLP se zde musely poprat s otázkou, zda povolit zveřejnění informací o zdravotním stavu vrcholného politika, aniž by byla narušena jeho důstojnost. Najít správnou bilanci v těchto případech, je dle mého názoru, velmi obtížné. Myslím si, že lidé mají právo dozvědět se, jaký byl zdravotní stav jejich vrcholného představitele – prezidenta, vždyť je to on, kdo celý lid zastupuje navenek. Nicméně způsob zveřejnění informací tohoto typu jen okamžik po jeho smrti je, dle mého názoru, neomluvitelným narušením privátní sféry rodiny pozůstalého, což shledal i ESLP ve svém rozsudku. Zveřejňování těchto informací či například posmrtných fotografií osob veřejného zájmu jen malý okamžik po jejich úmrtí je, dle mého názoru, projev hyenismu ze strany médií. Jsem toho názoru, že takovéto informace se dají podat i taktním způsobem, aniž by došlo ke kolizi dvou základních práv – svobody projevu a práva na soukromí.

5.2 II. ÚS 171/12

V této kapitole pro doplnění uvádím zajímavý příklad ze související české judikatury na toto téma. Ráda bych ovšem poznamenala, že většina soudních sporů řešených soudy České republiky se obecně netýká čistě práva na soukromí, tak jak

jej popisují v předchozích kapitolách, ale zpravidla se jedná o spory difamační povahy.

Na výše zmíněném nálezu Ústavního soudu ČR sp. zn. II. ÚS 171/12 ze dne 15. května 2012 je zajímavé, že Ústavní soud se zastal jak vedlejší účastnice tohoto sporu - bývalé sportovkyně a tehdejší místopředsedkyně Rady České televize Heleny Fibingerové, tak i stěžovatelky - novinového nakladatelství Ringier Axel Springer CZ, a.s. Předmětný spor vznikl z důvodu toho, že dané nakladatelství ve svých denících *Blesk* a *Aha* informovalo, že manžel vedlejší účastnice zapříčinil pod vlivem alkoholu dopravní nehodu, při níž zemřel cyklista, avšak ke zdůraznění této informace deníky použily fotografie vedlejší účastnice a palcové titulky zdůrazňující její rodinnou vazbu na pachatele trestného činu. Vedlejší účastnice se tak obrátila na Městský soud v Praze a domáhala se ochrany osobnosti uložením povinnosti stěžovatelce zdržet se ve svém periodickém tisku uveřejňování jména a fotografie vedlejší účastnice ve spojitosti se sdělováním informací o dopravní nehodě, na které neměla žádnou účast. Vedlejší účastnice toto jednání považovala za „*mediální šikanu, která nemohla být odůvodněna tím, že v té době byla veřejně činná jako místopředsedkyně Rady České televize*“.²⁰⁰ Žalobě bylo v plném rozsahu vyhověno, ač stěžovatelka namítala, že se jednalo o informace založené na pravdě a že jejich zveřejnění sloužilo pouze k veřejné kontrole. Soud poukázal především na to, že šlo „*o opětovně veřejnosti podsouvanou „implicitní kritiku“ vedlejší účastnice, která byla objektivně způsobilá vzbuzovat vůči ní zášť. Uvedl, že stěžovatelka dlouhodobě o vedlejší účastnici referovala jako o osobě, jejíž opilý manžel zabil cyklistu, ačkoliv ona sama neměla s nehodou nic společného. Takový způsob informování není ve veřejném zájmu a výkonem svobody projevu, ale pouhou honbou za senzací a šikanou vedlejší účastnice. Pokud jde o procesní obranu stěžovatelky, soud uvedl, že je sice pravda, že jí odňal možnost poskytovat zprávy týkající se předmětné dopravní nehody zcela, a to i v případě, kdy by v budoucnu mohlo být ve veřejném zájmu takový typ informace poskytnout, avšak podle jeho názoru jiné řešení sporu v úvahu nepřicházelo*“.²⁰¹ Vrchní soud v Praze, ke kterému se stěžovatelka odvolala s tím, že rozsudkem soudu prvního stupně jí bylo odňato právo informovat o dopravní nehodě, a to i v případě, že by na dané informaci byl veřejný zájem,

²⁰⁰ Viz. bod 2 nálezu sp. zn. II. ÚS 171/12 ze dne 15. května 2012.

²⁰¹ Odůvodnění Městského soudu v Praze, vyjádřené v bodu 4 nálezu sp. zn. II. ÚS 171/12.

způsobil, že byla omezena na svobodě projevu, která jí je garantována v článku 17 LZPS, odvolání zamítl se stejným odůvodněním jako Městský soud v Praze. Stěžovatelka proto podala ústavní stížnost.

Ústavní soud ČR konstatoval, že *„způsob referování o dané události může být veden takovým způsobem, že dojde k zásahu do osobnostních práv veřejně činné osoby, bezdůvodným zdůrazňováním faktu rodinné vazby mezi osobou, mající účast na trestně postižitelném jednání a touto osobou a to takovým způsobem, že se ve skutečnosti z podávané zprávy vytrácí její informační podstata a stává se z ní prostředek dehonestace veřejné osoby, vedoucí až k vyvolání pocitu o její odpovědnosti za jednání osoby blízké, ačkoliv pro takový závěr nejsou žádné indicie“*.²⁰² Tímto svým názorem tak potvrdil názory Městského soudu v Praze a Vrchního soudu v Praze, že v předmětných člancích nebyl dominantní osobou pachatel trestného činu, manžel vedlejší účastnice, ale ona sama, která však s předmětnou nehodou neměla nic společného.

Zároveň však Ústavní soud ČR zdůraznil, že *„veřejnost má právo vědět o okolnostech, které se týkají osoby veřejně činné, byť se jedná primárně o případ jejího manžela. Samotný fakt existence vážné dopravní nehody, jejímž účastníkem byl manžel osoby veřejně činné, má v sobě potenciál ovlivnit jednání a chování takové osoby ve výkonu její funkce. To platí tím spíše, jde-li o veřejnou funkci v oblasti sdělovacích prostředků“*.²⁰³ Ústavní soud proto shledal, že absolutním zákazem poskytovat informace o dopravní nehodě osoby tzv. „odvozené od osoby veřejného zájmu“, v periodickém tisku, jehož je stěžovatelka vydavatelkou, zasahuje do sféry informovanosti ve veřejném zájmu, a proto napadené rozsudky zrušil. Ústavní soud ČR však podotkl, že *„si je vědom toho, že zejména bulvární média mnohdy zneužívají svobody slova a práva na informace. Obrana proti takovému zneužívání však nemůže spočívat v absolutních zákazech. Občanský zákoník i tiskový zákon mají dostatečné prostředky na ochranu proti zneužívání svobody slova a práva na informaci, jejichž smyslem je postihovat jednotlivé excesy, nikoliv stanovovat absolutní zákazy“*.²⁰⁴

I tento spor je tak příkladem toho, že nejen ESLP, ale i Ústavní soud ČR stojí v obtížné situaci při posuzování střetu dvou základních lidských práv. I zde se

²⁰² Názor Ústavního soudu ČR vyjádřený v nálezu sp. zn. II. ÚS 171/12 ze dne 15. května 2012, bod 21.

²⁰³ Názor Ústavního soudu ČR vyjádřený v nálezu sp. zn. II. ÚS 171/12 ze dne 15. května 2012, bod 20.

²⁰⁴ Názor Ústavního soudu ČR vyjádřený v nálezu sp. zn. II. ÚS 171/12 ze dne 15. května 2012, bod 23.

ukazuje, že dopředu není nikdy možné stanovit, které právo v daném případě převáží nad tím druhým, i kde se přesně nachází hranice veřejného zájmu. Myslím si, že Ústavní soud ČR rozhodl správně ve prospěch stěžovatelky, když zrušil absolutní zákaz publikovat informace o smrtelné nehodě, která se stala, a následujícím trestním řízením. Nicméně jsem toho názoru, že v daném případě periodika informovala o dopravní nehodě s tím, že v popředí vždy stavěla jméno vedlejší účastnice, což sloužilo pouze k upoutání zájmu veřejnosti, a vzbuzovala tak i možný dojem, že vedlejší účastnice je možnou pachatelkou, ačkoli ona sama s danou nehodou neměla nic společného. Veřejný zájem by se tak na daných informacích dal eventuelně shledat pouze tehdy, pokud by osoba veřejně činná, která je s pachatelem ve spřízněném vztahu, popřípadě ona sama byla pachatelem, chtěla ovlivňovat orgány činné v trestním řízení. Zde by nepopíratelně veřejný zájem na daných informacích byl shledán.

6. SHRNU TÍ – ANALÝZA JUDIKATURY – ÚVAHY DE LEGE FERENDA

V poslední a tím i závěrečné kapitole bych se ráda zamyslela nad některými problémy a někdy i poměrně kontroverzními tématy, se kterými jsem se v průběhu zpracování této práce setkala.

6.1 Kde je ospravedlnitelná hranice veřejného zájmu? Jedná se o otázku přání či práva lidí vědět o soukromí veřejných osob?

Co je vlastně oním veřejným zájmem, který je celou dobu zmiňován? Právnícký slovník k pojmu veřejný zájem uvádí, že „*veřejný zájem je druh zájmu, který je obecně prospěšný (zejména zájem státu či jiné veřejnoprávní korporace), opak čistě soukromého zájmu. Uplatňuje se v tvorbě, interpretaci a v aplikaci práva, zvláště jako jeden ze dvou důvodů zákonné limitace základních práv a svobod. Protože se jedná o jeden z právních pojmů s neostrým významem, měl by být v zákonech blíže specifikován či definován*“.²⁰⁵ Ústavní soud ČR ve svém nálezu I. ÚS 453/03 ze dne 11. listopadu 2005 uvádí, že „*věcí veřejnou jsou veškeré agendy státních institucí, jakož i činnost osob působících ve veřejném životě, tj. např. činnost politiků místních i celostátních, úředníků, soudců, advokátů, popř. kandidátů či čekatelů na tyto funkce; věcí veřejnou je ovšem i umění včetně novinářských aktivit a showbyznysu a dále vše, co na sebe upoutává veřejnou pozornost. Tyto veřejné záležitosti, resp. veřejná činnost jednotlivých osob mohou být veřejně posuzovány. Při kritice veřejné záležitosti vykonávané veřejně působícími osobami platí z hlediska ústavního presumpce, že jde o kritiku ústavně konformní. Jde o výraz demokratického principu, o výraz participace členů občanské společnosti na věcech veřejných*“.

Nicméně veřejný zájem však není českým právním systémem definován, ani žádnou z mezinárodních smluv, kterou je Česká republika vázána, což dokládá i rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 3. června 2010, č.j. 62 Af 32/2010-286,

---

²⁰⁵ HENDRYCH, D. *Právnícký slovník*. 3., podstatně rozš. vyd. [online], v Praze: C.H. Beck, 2009, xxii, Beckovy odborné slovníky. [cit. 21.4.2013]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>.

kde se uvádí, že „veřejný zájem je neurčitý právní pojem, platné právo neobsahuje jeho obecnou definici“.

Bohužel, ani v judikatuře ESLP se s přesnou definicí veřejného zájmu nesetkáme, nicméně ESLP sám používá jistá vodítka, jak lze veřejný zájem poznat. Především je nutné k odůvodnění veřejného zájmu tzv. „*pressing social need*“ neboli „*naléhavá společenská potřeba*“ a samozřejmě legitimní důvod daných informací.²⁰⁶ Veřejný zájem tak lze nalézt tam, kde je na základě zveřejněné informace či myšlenky rozvinuta veřejná diskuze, čili v případech, kde má veřejnost oprávněný zájem být informována.²⁰⁷ Informace veřejného zájmu jsou ve většině případů zprostředkovány tiskem, který tím tak plní svou roli „hlídacího psa demokracie“. Avšak ESLP shledává, že veřejný zájem nemůže být shledán v situacích, kdy jsou šířeny informace ze soukromého života jedince pouze s jediným cílem – uspokojit zvědavost publika.²⁰⁸

Jsem toho názoru, že soudy, ať již české nebo zahraniční, by měly veřejný zájem posuzovat v rámci v každého konkrétního případu, protože veřejný zájem nelze definovat obecně ani stanovit jeho definici, která by byla obecně použitelná do budoucna.

Avšak - kde hledat odpověď na otázku, zdali se jedná o práni či právo lidí vědět o podrobnostech ze soukromí veřejných osob? Myslím si, že odpověď na tyto otázky by byla čirá spekulace. Dle mého názoru nelze odhadnout preferenci jednotlivého člověka, protože každý subjektivně vnímá hranici soukromého a veřejného jinak. Avšak jisté je, že i veřejně činná nebo známá osoba má právo na soukromí stejné jako kdokoli jiný. V případě zásahu do jejich práva na soukromí je vždy nutné prokázat logickou spojitost mezi zveřejněnou informací a zájmem veřejnosti, resp. voliče samotného, na dané informaci. Domnívám se, že u soukromí veřejných osob je velmi tenká hranice mezi jejich profesionálním a soukromým životem. Snadné je to u osob, které své soukromí sdílejí na každém kroku, což v dnešní moderní době není prostřednictvím sociálních sítí absolutně žádný problém. Nicméně, i tato tenká hranice se dá snadno překročit, a tak se můžeme v různých

---

²⁰⁶ Posouzení, zda má veřejnost oprávněný zájem být informována, je vždy na vnitrostátních soudech, které mohou nejlépe posoudit danou situaci. Což dokládá i rozsudek ESLP ve věci *Handyside v. the United Kingdom* ze dne 7. prosince 1976, stížnost č. 5493/72.

²⁰⁷ Toto odůvodnění ESLP shledává například ve svém rozhodnutí *von Hannover v. Germany (No. 1)*, stížnost č. 59320/00 a *von Hannover v. Germany (No.2)*, stížnosti č. 40660/08 a 60641/08.

²⁰⁸ SPARKS, C., viz. pozn. 109, s. 52

médiích, především bulvárních, setkat například s fotografiemi nahých veřejně činných a známých osobností²⁰⁹ nebo s velmi kontroverzními posmrtnými fotografiemi. Mnoha médiím však, dle mého názoru, otázky morálky či etiky nic v tomto ohledu neříkají a tyto informace zcela bez zábran jako senzaci otisknou a dále šíří, ačkoli na těchto informacích nemůže být shledán žádnou demokratickou společností veřejný zájem, který by takovouto publikaci ospravedlňoval. Soudy by tak měly tento exces neboli hrubý vpád do soukromí bez milosti potrestat.

A je to právě otázka posmrtných fotografií, která je dle mého názoru v tomto ohledu nejvíce kontroverzní. Mají snad lidé právo vidět, jak zemřelý vypadal,²¹⁰ a pokud ano, proč? Myslím si, že pokud se jedná o veřejnou osobu, otázka zveřejnění informace o způsobu její smrti není nikterak problematická, ba naopak oprávněný veřejný zájem zde může být shledán, pokud daná osoba zemřela za zvlášť závažných okolností, jako je například atentát, zastřelení či únos. Avšak otázka publikace fotografie zemřelého je dle mého názoru zcela jinou otázkou.

Pokud bychom se ohlédli trochu do historie, první takovýto případ, který se mi podařilo dohledat, byl řešen již v roce 1858 ve Francii. Hauchová uvádí,²¹¹ že se jednalo o tzv. „*Případ Rachel*“ nebo „*Affair Rachel*“,²¹² jehož předmětem byly volně prodejné skici mrtvého těla, tehdy známé herečky Elisabeth Rachel Félix ležící na posteli. Skici vycházely z fotografie, kterou nechala pořídit hereččina sestra, avšak s výslovným příkazem fotografovi, že fotografie nebudou dále šířeny. Z předmětných skic však bylo očividné, že jejich autor měl přístup k soukromým snímkům rodiny. Rachelina sestra tudíž zažalovala fotografa i autora skici a požadovala zabavení a zničení veškerých existujících kopií jejich práce. Soud prvního stupně Na Seině tehdy shledal, že „*nikdo nesmí bez výslovného souhlasu rodiny reprodukovat očím veřejnosti obraz člověka na jeho smrtelné posteli, nehledě na to, že je veřejnosti znám*“, a dále shledal, že toto právo rodiny nesmí být

---

²⁰⁹ V českých bulvárních denících tak například vyšly fotografie nahého politika Mirka Topolánka, polonahé političky Petry Buzkové, či známé herečky Jiřiny Bohdalové.

²¹⁰ Slovo „zemřelý“ zde myslím v kontextu veřejně činné nebo veřejně známé osobnosti. Ponechávám stranou publikaci fotografií zahrnující smrt soukromé osoby.

²¹¹ HAUCH, J. M. *Protecting Private Facts in France: The Warren and Brandeis Tort Is Alive and Well and Flourishing in Paris*, [online], in: Tulane Law Review, Vol. 68, No. 5, May 1994, pp. 1233 - 1234, [cit. 16.04.2013], dostupné z:

http://heinonline.org/HOL/Page?handle=hein.journals/tulr68&div=5&collection=journals&set_as_cursor=4&men_tab=srchresults&terms=Jeanne|M.|Hauch&type=matchall#1243

²¹² *Případ Rachel*, rozhodnutí ze 16. června 1858, Tribunal de Première Instance de la Seine, 1858 D.P. III 62 (Fr.).

ignorováno, protože jde o rodinu, jejíž city jsou následnou publikací zasaženy, a především o důstojnost mrtvého člověka. Francouzský soud tak obecně vyjádřil premisu, která se ve francouzském soudnictví uplatňuje dodnes, že je velmi důležité zohlednit, zda rodina neutrpěla zveřejněním informací tohoto charakteru citovou a psychickou újmu.

Případ na stejné téma, nicméně o něco současnější, je z roku 1998 z Francie, resp. z Korsiky.²¹³ Na tomto francouzském ostrově byl 6. února 1998 zavražděn třemi kulkami do zad francouzský prefekt Claude Erignac. Francouzský deník *Paris Match*²¹⁴ jen několik dní poté, když již byla fakta o smrti prefekta veřejnosti známa, otiskl článek s názvem „*Republika zavražděna*“, ve kterém popisoval vraždu prefekta Erignaca, článek byl doprovázen dvojstranou, kde byla barevná fotografie těla a obličeje prefekta Erignaca z místa činu, pořízená chvíli po vraždě, jak leží na vozovce. Vdova spolu s dětmi se obrátila na francouzský soud a požadovala, aby byla předmětná fotografie stažena ze všech časopisů, které ji otiskly, protože zveřejnění fotografie zakrvaveného těla prefekta Korsiky nikterak nepřispělo k informování veřejnosti, ale sledovalo čistě obchodní cíl a představovalo nepřípustný zásah do práva na respektování soukromého života. Nakladatelé se však bránili tím, že vzhledem k tomu, že šlo právě o prefekta, daný snímek zobrazoval pouze povahu národní tragické události a nikoli zásah do soukromého života rodiny. Pařížský Nejvyšší soud rozhodl v neprospěch nakladatelství, když konstatoval, že „*zveřejnění fotografie zobrazující tělo zavražděného prefekta Clauda Erignaca ležící na dlažbě ulice představuje nepřípustný zásah do citů lásky navrhovatelů k zavražděnému poté, co utrpěli zvlášť hluboký citový šok vyplývající z mimořádných okolností vraždy*“,²¹⁵ a zároveň uložil uveřejnit v následujícím čísle *Paris Match* v rámečku velkém 15x7,5 cm prohlášení, že daná fotografie byla uveřejněna bez souhlasu rodiny Clauda Erignaca, která se domnívá, že tím došlo k zásahu do jejich soukromého života. Vydavatelství *Paris Match* se pokusilo několikrát odvolat, avšak vždy neúspěšně, a proto se obrátilo na ESLP pro porušení svobody projevu, která je garantována v článku 10 Úmluvy. ESLP stál před nesnadnou úlohou posoudit, zda lze na dané publikaci shledat veřejný zájem, nebo zda je právo pozůstalých, kteří truchlí a jejichž city byly raněny, důležitější. ESLP v úvodu shledal, že „*některé*

²¹³ Rozsudek ESLP ve věci *Hachette Filipacchi v. France* ze dne 12. listopadu 2007, stížnost č. 71111/01.

²¹⁴ Deník *Paris Match* je vydáván francouzským nakladatelstvím *Hachette Filipacchi Media, S.A.*

²¹⁵ Názor francouzského soudu konstatovaný v bodu 13 rozsudku *Hachette Filipacchi v. France*.

události v životě rodiny z pohledu článku 8 Úmluvy musí být předmětem obzvláště pozorné ochrany“,²¹⁶ a z tohoto důvodu byl toho názoru, že novináři měli prokázat více obezřetnosti a opatrnosti, neboť smrt prefekta Erignaca nastala za násilných okolností, které jsou pro rodinu jistě traumatizující, a distribucí fotografie jen třináct dnů po vraždě a deset dnů po pohřbu prefekta Erignaca došlo k rozjitření jejich bolesti. ESLP také poukázal na to, že *„francouzské soudy braly v úvahu, že rodina Erignacova se pokládala za oběť takového zásahu, aniž by konstatoval výslovně zásah do soukromého práva. Tato úprava tedy ukazuje, že vnitrostátní soudy věnovaly právu redakční svobody stěžovatele dostatečnou pozornost*“.²¹⁷ Nakladatelství tak svůj spor prohrálo.

Tento soudní spor tak byl prvním sporem, kdy se ESLP musel vyjádřit k fotografii související s politickou vraždou veřejné osoby. Musel posoudit, zda uveřejnění fotografie těla mrtvého prefekta Erignaca s sebou přineslo nezbytný příspěvek k obecné diskuzi ve veřejném zájmu. Význam události – zavraždění prefekta – dle mého názoru jistě přesáhl rámec soukromého života rodiny. Je přece obecným zájmem nás lidí, abychom se dozvěděli, co se stalo s našimi předními představiteli. Pokud bychom toto právo neměli, nikdy bychom se například nedozvěděli o atentátu na prezidenta Kennedyho, o pokusu o atentát na papeže Jana Pavla II, či o teroristickém útoku z 11. září 2001 v USA. Tyto informace jsou a budou dle mého názoru vždy předmětem veřejné diskuze, protože smrt je přirozenou součástí lidských životů, avšak její podání veřejnosti by mělo vždy být důstojné a převážit tak nad zájmem a zvědavostí společnosti.

Tuto podkapitolu bych proto ráda shrnula výstižnými slovy Duboise, který uvádí: *„Nebyl bych schopen říct, kde jsem byl a co jsem dělal, když byl v roce 1963 zavražděn J. F. Kennedy. Naopak si zcela přesně si vzpomínám na rodinnou večeři 8. listopadu 1967, kdy televize oznámila smrt Ernesta Che Guevary. Bylo to myslím poprvé, že v čase jídla ukazovali takhle bez zábran smrt člověka. Ještě mám před očima záběry těla, proděravělého kulkami, jak tam leží, vystaveno kamerám, aby nikdo ani v nejmenším nepochyboval o tom, že guérillero je po smrti, ale také, aby všichni pochopili, že pěšinky odporu jsou slepé uličky. V tom způsobu oznámení smrti byla schválnost, záměr zapůsobit, výhružné varování*“.²¹⁸

---

²¹⁶ Vyjádřeno v bodu 46 rozsudku *Hachette Filipacchi v. France*.

²¹⁷ ESLP tento svůj názor konstatoval v bodu 59 a 60 rozsudku.

²¹⁸ Dubois, J.-P.: *Život po francouzsku*, Odeon, Praha, 2006, s. 36.

6.2 Možné následky nechtěné veřejné publicity – lze být veřejnou osobou proti své vůli?

Ten, kdo se dobrovolně stane veřejnou osobou, svým vstupem do veřejné arény zákonitě počítá s tím, že se stane sledovaným jedincem na každém kroku, ale jak je to s osobami, které se do tohoto hledáčku médií dostanou nezaviněně? Jak je to s oběťmi veřejného zájmu?

Tito lidé se objekty veřejného zájmu stávají zpravidla zcela nezaviněně či náhodně a zájem o ně je většinou pouze na určitou dobu, protože jsou například svědky nějaké kuriozity, popř. oni sami jsou kuriozitou, nebo jsou svědky tragédie, její oběti či přímo její pachatelé. Jsou prostě událostí dne.²¹⁹ Ochrana jejich soukromí by měla v těchto případech být zvlášť důležitá, protože tito lidé, na rozdíl od veřejně činných nebo známých osob, nejsou zvyklí na přítomnost médií a často mohou být až zaskočení, jaký tlak na ně může právě ze stran médií být vyvíjen, aby prezentovali svůj příběh. Je pak čistě na jejich volbě, zda s médii budou komunikovat či se budou držet v ústraní. Někteří lidé na publicitu reagují kladně, rádi se svěří se svým životním osudem či dokonce svůj příběh prodají, čímž vlastně zprostředkují celý svůj dosavadní život veřejnosti, aniž by si to možná někteří uvědomovali, a vystaví se tím tak i většímu nebezpečí, že se o svém soukromí dočtou v ranních novinách. Jedním z příkladů, které mohu uvést, je například příběh rakouské dívky Nataschi Kampuschové, která byla unesena a vězněna Wolfgangem Priklopilem do doby, než se jí podařilo uniknout. Příběh této dívky tak v roce 2006 obletěl celý svět a dlouho byl velmi diskutovaným tématem. Nicméně je otázkou, zdali sama oběť se stala veřejnou osobou proti své vůli, či zda to bylo její dobrovolné přání se zviditelnit, protože sama Kampuschová pak s reportéry veřejně mluvila a celý svůj příběh a pocity do detailů popsala.²²⁰ Nebo naopak existují lidé, kteří si své soukromí striktně chrání a nechtějí mít s médii nic společného, natož potom s veřejností, která by o nich vše věděla. Proto i přístup soudů k těmto náhodným veřejným osobnostem, které odmítají zásah do svého soukromí, je odlišný.

---

²¹⁹ KIERAN, Matthew. *Media ethics: a philosophical approach*. Westport, Conn.: Praeger, 1997, ix, s. 81

²²⁰ Rozhovor, který dívka poskytla rakouské televizní stanici ORF, je dostupný v německém jazyce na adrese: <http://news1.orf.at/060906-3607/>

Proti své vůli jsou nejčastěji osobami veřejného zájmu, dle mého názoru, oběti trestných činů, popřípadě jejich pachatelé. Téma trestného činu je pro média velmi atraktivní záležitostí, která vždy zaručí televizní sledovanost nebo zvýšený novinový náklad, a tak se z těchto osob rázem stane někdo, komu je věnována možná až přílišná veřejná pozornost. Tisk se bohužel předem nikoho neptá například na souhlas, zda z nevinné oběti či pachatele trestného činu může udělat, v podstatě přes noc, veřejnou osobu, či dalo by se říci i svým způsobem celebritu. Nebere ohled na to, jaký život pak tyto osoby bezprostředně po události budou vést, ani na to, že už nadosmrti budou v povědomí lidí známy například jako „ta, co byla vězněna“ nebo „ten, co jediný přežil“ či „ten/ta, co zabil/a“. Na druhou stranu, tisk nikdy dopředu nemůže předvídat, která informace vyvolá zájem veřejnosti takový, že pak sama veřejnost bude žádat další a další podrobnosti ze života těchto osob. Sama oběť se pak musí smířit s tím, že ač ona sama by informace o svém hrůzném zážitku pravděpodobně veřejně nesdílela a ráda by zůstala v anonymitě, média přímo dychtí přinést veřejnosti detaily z toho, co daná oběť prožila a jaký teď bude její život, ačkoli její nechtěná popularita jí může způsobit mnoho problémů v osobním i pracovním životě.

Příkladem jedné velmi známé oběti je například Elisabeht Fritzlová, jejíž tvář ani místo současného pobytu není dodnes známo, avšak její příběh zná celý svět.²²¹ Elisabeth Frizlová byla celých dvacet čtyři let vězněna a znásilňována ve sklepě rodinného domu svým otcem, který s ní zplodil sedm dětí, jedno z nich však zemřelo. Celá kauza byla odhalena zcela náhodně v roce 2008, kdy jedno z dětí muselo ze zdravotních důvodů do nemocnice. Nemocniční personál zavolal policii a Josef Fritzl byl uvězněn a po následném soudním procesu 19. března 2009 odsouzen k trestu doživotí za trestné činy únosu, znásilnění, incestu, zotročování a zabití (jednoho z dětí). Jeho proces v rakouském Sankt Pöltenu byl ostře sledovaný, avšak celý probíhal za zavřenými dveřmi. Přítomnost médií při líčení byla zcela vyloučena, aby byla zachována anonymita obětí. Ostatně fotografie samotného Josefa Fritzla byla pořízena náhodně, když vstupoval do soudní síně, tisk do té doby tak znal jen jeho jméno. Podoba Elisabeth Fritzlové není, krom její poslední fotografie v šestnácti letech, známa (nyní k roku 2013 je jí 47 let). Během procesu byl jako důkaz použit

---

²²¹ Chronologický popis událostí tzv. „*Kauzy Fritzl*“, je popsán v článku „*Austrian cellar case*“, [online], [cit. 20.04.2013], dostupný z: <http://news.bbc.co.uk/2/hi/europe/7370208.stm>

jedenáctihodinový záznam z jejího výslechu policií, Elisabeth však soudnímu procesu pravděpodobně nebyla přítomna, a média tak netuší, jak vypadá. A možná i z tohoto důvodu tato kauza vzbudila velký mediální zájem²²² jak o Josefa Fritzla, tak především o jeho dceru Elisabeth a o její další osud. Britský deník *The Independent* ve svém článku uvádí, že Elisabeth si našla přítele, jednoho z jejích bodyguardů, a spolu s dětmi se pokouší žít normální život.²²³ Ona sama si přeje nulový kontakt s médii a o jejím dosavadním životě se toho tak mnoho neví. Změnila si jméno a přestěhovala se. Pro média je však její příběh atraktivní i dnes, ačkoli ona sama pravděpodobně o prožité hrůze nikdy nebude chtít veřejně mluvit. Elisabeth Fritzlová se tak stala osobou veřejně známou, a to proti své vůli.

Není to však jen oběť, o kterou se média zajímají, mnohdy je to i pachatel trestného činu. A tak se stane, že i na českém mediálním poli existuje vězeň, kterého zná snad celá republika – Jiří Kajínek. Jiří Kajínek se ve své podstatě stal veřejně známou osobou, či by se možná dalo tvrdit i celebritou, aniž by o to záměrně usiloval, díky tomu, že se mu podařilo několikrát uniknout z přísně střežené věznice a celá jeho kauza se tak stala značně mediálním příběhem. A právě díky této poměrně silné medializaci jeho příběhu se i osoba Jiřího Kajínka dostala do povědomí většiny lidí. O jeho životě ve vězení, o pokusu o útěk a o soudním procesu byl dokonce natočen i celovečerní film a několik dokumentů. Avšak stalo by se to, kdyby si média nevšimla obyčejného vězně, kterému se podařilo utéct z vězení? Řekla bych, že nikoli.

Myslím si, že média mohou udělat veřejnou osobu v podstatě z kohokoli, aniž by o to dotyčný stál. Avšak je pak na samotném dotyčném, jak se zachová, zda si média nakloní na svou stranu, nebo zda proti nim bude bojovat. Tento boj je však, dle mého názoru bojem proti větrným mlýnům.

---

²²² Lidové noviny ve svém článku „LN: Soud s Fritzlem přitahuje pozornost celého světa“ uvádějí, že v Sankt Pöltenu mohlo být v době soudního líčení až tisíc žurnalistů, [online], [cit. 20.04.2013]. dostupné z: http://www.lidovky.cz/ln-soud-s-fritzlem-pritahuje-pozornost-celeho-sveta-f9w-/zpravy-svet.aspx?c=A090315_201152_ln_zahranici_mpr

²²³ Příběh Elisabeth po osvobození a po procesu jejího otce je popsán v článku „Whatever became of Elisabeht Fritzl“, [online], [cit. 20.04.2013], článek je dostupný z: <http://www.independent.co.uk/news/world/europe/whatever-became-of-elisabeth-fritzl-1924645.html>

6.3 Otázka stalkingu

„Pokud je něco temného v touze po sblížení se s jinou osobou, pak je to stalking.“

J.R. Meloy²²⁴

Stalking je, dle mého názoru, jedno z nejmladších a nejkontroverznějších témat současnosti.²²⁵ Protože, co se vlastně stane, když zájem veřejnosti, či jednotlivce přeroste v něco víc?

Nejprve k samotnému pojmu stalking. Dle právníckého slovníku stalking znamená „*nebezpečné pronásledování*“. Je to forma lidského chování, kdy člověk v pozici lovce pronásleduje svou kořist, která ovšem není představována zvířetem, ale samotným člověkem, a následky, stejně jako u lovu, mohou být až fatální.²²⁶ Čírtková uvádí, že „*ve forenzní psychologii je stalking obecně považován za specifickou variantu násilí. Jejím hlavním znakem je obsesivní upnutí se známého nebo neznámého pachatele na určitou osobu, kterou pak obtěžuje systematicky a úporně projevy nevyžádané a nechtěné pozornosti. Pachatel pronásleduje vyhlédnutou oběť dopisy, telefonickými hovory, SMS a vtíráním se do její blízkosti. Pronásledovatelé často uvádějí pro své jednání povrchní, nepravé a zkreslené motivy*“.²²⁷

Do obecného povědomí lidí se stalking dostal především díky zprávám o pronásledování prominentů, kterým se dostávalo zvýšené a především nechtěné pozornosti od jejich obdivovatelů. V současné době se však pronásledování netýká jen veřejně známých osob, ale i „obyčejných lidí“. Ráda bych však podotkla, že stalking není fenoménem pouze moderní doby, Hoffman uvádí, že případ stalkingu byl zaznamenán již v roce 1918, když jistá francouzská žena trpěla utkvělou představou, že je do ní zamilovaný britský král Jiří V. Celé dny čekala před

---

²²⁴ Meloy, J. R. *Stalking: An old behavior, a new crime*. [online], in: Psychiatric Clinics of North America, 1999, Vol. 22, Issue 1, 1. March 1999, pp. 85, [cit. 20.04.2013], dostupné z: <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0193953X05700617>

²²⁵ Téma stalkingu by jistě zasloužilo samostatné zpracování, proto se v této práci omezím pouze na stručné seznámení s touto problematikou.

²²⁶ HENDRYCH, D. *Právnícký slovník*. 3., podstatně rozš. vyd. [online], v Praze: C.H. Beck, 2009, xxii, Beckovy odborné slovníky. [cit. 21.4.2013]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>. V tomto slovníku je také uvedeno, že „jedním z prvních pokusů o definici stalkingu vycházejícího z klinických studií je vymezení amerických autorů Meloye a Gottharda, kteří již v polovině 90. let pod toto označení zahrnují úmyslné, zlovolné a opakované pronásledování a obtěžování jiné osoby“.

²²⁷ Čírtková, L. *Moderní psychologie pro právníky*. Praha : Grada, 2008, s. 53.

Buckinghamským palácem a čekala na pohyb záclon, což bylo dle ní znamení královy náklonnosti. Nicméně, jak to tak bývá, král o této ženě neměl ani ponětí.²²⁸

Přibližně v polovině 90. let začalo docházet k úpravě stalkingu prostřednictvím tzv. anti-stalkingových zákonů, a to v USA, Austrálii a Velké Británii. Evropské země zahrnuly skutkovou podstatu stalkingu do svých trestných zákoníků o něco později, například Belgie v roce 1998, Holandsko v roce 2000, Rakousko v roce 2006, SRN v roce 2007.²²⁹

V České republice je skutková podstata stalkingu neboli nebezpečného pronásledování samostatným trestným činem od 1. ledna 2010 a je upravena v § 354 trestního zákoníku, kde je stanoveno, že tohoto jednání se dopustí ten, „*kdo jiného dlouhodobě pronásleduje tím, že*

- a) *vyhrožuje ublížením na zdraví nebo jinou újmou jemu nebo jeho osobám blízkým,*
- b) *vyhledává jeho osobní blízkost nebo jej sleduje,*
- c) *vytrvale jej prostřednictvím prostředků elektronických komunikací, písemně nebo jinak kontaktuje,*
- d) *omezuje jej v jeho obvyklém způsobu života, nebo*
- e) *zneužije jeho osobních údajů za účelem získání osobního nebo jiného kontaktu*

*a toto jednání je způsobilé vzbudit v něm důvodnou obavu o jeho život nebo zdraví nebo o život a zdraví osob jemu blízkých“.*²³⁰

Z výše zmíněného tak vyplývá, že stalking je jistou formou útlaku, kdy oběť je vědomě či nevědomě pronásledována, což může vyústit v řadu problémů - jako například, že oběť pronásledování může ztratit svou práci nebo naopak není schopna se do ní vrátit, rodinu, přátele či trpět psychickými poruchami způsobenými neustálým strachem o svou bezpečnost. Čírtková uvádí, že „*přímým následkem stalkingu je závažné narušování soukromí, osobní svobody a lidské důstojnosti oběti. V závažných případech poškozuje stalking duševní i tělesné zdraví oběti, či dokonce*

---

²²⁸ HOFFMAN, J. *Public Figures and Stalking in the European Context*, [online], in: European Journal on Criminal Policy and Research, Vol. 15, Issue 3, September 2009, pp. 296-297, [cit. 21.4.2013], dostupné z: <http://link.springer.com/content/pdf/10.1007%2Fs10610-009-9104-0.pdf>

²²⁹ Čírtková, L. *Moderní psychologie pro právníky*. Praha : Grada, 2008, s. 53.

²³⁰ Zákon č. 40/2009 Sb., *Trestní zákoník*, ve znění pozdějších předpisů, § 354.

ohrožuje její život“.²³¹ Velmi výstižně oběť v případě *People v. Daniel* ve své výpovědi uvedla: „Kamkoliv jsem šla, on tam byl. Nemohla jsem nikam. Nemohla jsem pracovat v klidu. Ten muž mi vyhrožoval, pronásledoval mě. Sedával v noci před mým domem. [...] Já nechci skončit mrtvá. Bojím se toho muže. Nechci skončit v novinách“.²³² Myslím si, že tyto pocity jsou pro všechny oběti stalkingu totožné bez ohledu na to, zda je obětí politik, celebrita, člen královské rodiny nebo „obyčejný“ jednatel. K tomu Válková dále uvádí, že je nutné rozlišit, „zda se jedná o pronásledování vyvolané v důsledku předchozího nebo někdy dokonce ještě existujícího intimního partnerského vztahu nebo o jednání, kde se objektem nežádoucího zájmu stalkera stane pro něj víceméně cizí člověk. Zatímco v první skupině stalkerů je motivem jejich pronásledování snaha udržet si za každou cenu kontrolu a moc nad obětí a často jí tak ze života udělat peklo, je pro druhou skupinu příznačná neschopnost reálného úsudku a utkvělá představa o vztahu s prominentní osobou, která však nemá se skutečností nic společného a je výplodem jejich často chorobné posedlosti a z ní vyplývající fixace na pro ně jen povrchně známou osobu“.²³³

Myslím si, že obětí stalkingu může být téměř kdokoli, avšak snáze se jí stane ten, kdo je mediálně známý, ten, o kom se denně píše v novinách či se denně objevuje na televizních obrazovkách. Pro případného stalkera je pak snazší se s jeho obětí ztotožnit. Ve vztahu k osobám veřejného zájmu i Hoffman uvádí, že pro tyto osoby existují různé formy obtěžování a stalkingu. Uvádí, že celebrita je obtěžována či pronásledována nejčastěji formou dopisů, emailů, telefonátů, dárků, květin či osobním kontaktem. U politiků je forma obtěžování o něco jiná, zpravidla nedochází k osobnímu kontaktu - stalker se drží spíše v ústraní, avšak v jeho chování je patrný jistý prvek agrese vůči své oběti, která může vyústit až ve fyzické napadení.²³⁴

Snad nejznámější případ obtěžování a stalkingu, který bych ráda uvedla v závěru této podkapitoly, je případ, který skončil nešťastnou smrtí. Smrtí princezny

---

²³¹ Čírtková, L. *Moderní psychologie pro právníky*. Praha : Grada, 2008, s. 53.

²³² *People v. Daniel*, 670 N.E.2d 861 (III. App. Ct. 1996), [online], [cit.21.4.2013], dostupné z: http://www.leagle.com/xmlResult.aspx?xmlDoc=19961531670NE2d861_11496.xml&docbase=CSLWAR2-1986-2006

²³³ VÁLKOVÁ, H. *Česká podoba stalkingu podle § 354 TrZ v širších než jen trestněprávních souvislostech* in: *Trestněprávní revue*, 2009, č. 9, s. 257

²³⁴ HOFFMAN, J. *Public Figures and Stalking in the European Context*, [online], in: *European Journal on Criminal Policy and Research*, Vol. 15, Issue 3, September 2009, pp. 293-305, [cit. 21.4.2013], dostupné z: <http://link.springer.com/content/pdf/10.1007%2Fs10610-009-9104-0.pdf>

Diany a jejího přítele egyptského multimilionáře Dodiho Al-Fayeda. Diana se díky sňatku a následném rozvodu s následníkem britského trůnu princem Charlesem stala nejfotografovanější a zároveň nejpronásledovanější ženou světa, což se jí stalo také osudným, když 31. srpna 1997 zahynula při automobilové nehodě v pařížském tunelu ve snaze uniknout před dotěrnými paparazzi, kteří jí pronásledovali na každém kroku. Dianin přítel Dodi i řidič automobilu utrpěli zranění neslučitelná se životem a zemřeli na místě, princezna Diana byla převezena do nemocnice, kde zemřela o několik málo hodin později. Její smrt zasáhla celý svět.²³⁵ Francouzské vyšetřující orgány zjistily, že řidič limuzíny, který způsobil automobilovou nehodu, byl pod vlivem alkoholu a také, že nepopíratelný podíl na dané nehodě mělo i devět bulvárních fotografů, kteří vozidlo pronásledovali a proti nimž bylo vedeno trestní řízení.²³⁶

Smrt princezny Diany je i nyní po více jak šesnácti letech předmětem mnoha diskuzí a konspiračních teorií. Nicméně sama pravda, co se přesně oné noci stalo, dle mého názoru nikdy nebude přesně řečena.

---

²³⁵ Smrtelná nehoda princezny Diany je popsána v článku „1997: Princess Diana dies in Paris crash“, [online], [cit.21.4.2013], dostupné z:

http://news.bbc.co.uk/onthisday/hi/dates/stories/august/31/newsid_2510000/2510615.stm

²³⁶ Vyšetřování smrti princezny Diany je popsáno v článku „Za smrt princezny Diany může řidič a paparazziové, potvrdila porota“ [online], ze dne 7. dubna 2008, [cit.21.4.2013], dostupné z: <http://www.novinky.cz/zahranicni/evropa/137050-za-smrt-princezny-diany-muze-ridic-a-paparaziové-potvrdila-porota.html>

7. ZÁVĚR

„Soukromí je jako vejce, ze kterého jsme se vylíhli a vystoupili do vnějšího světa. Soukromí má své prostorové vyjádření, je to místo kam se vracíme. Je domovem s dveřmi, které otevíráme a zavíráme. Obvykle je to místo našich jistot, místo, kam chodíme spát, obnovovat naše síly a hojit své rány. Je to místo, kam patří naši nejbližší, o kterých nepochybujeme“.²³⁷

V úvodu této práce tvrdím, že každý máme tři životy – soukromý, veřejný a tajný, avšak všem těmto životům je společné, že je jen na nás, jak moc se je rozhodneme sdílet s ostatními. Každý máme právo na informační sebeurčení ohledně svého života, respektive ohledně svého soukromí. A je to právě právo na soukromí, které je každému z nás imanentní, avšak s velmi neostrými hranicemi. Jak jsem již naznačila v úvodních kapitolách této práce, právo na soukromí je respektováno národními i mezinárodními normami, avšak ani jedna z těchto norem jej přesně nedefinuje. Na celém světě neexistuje obecná definice toho, co je to soukromí, protože každý z nás jsme jiný, nikdo není dokonalou kopií toho druhého, a proto nemůžeme říci, že soukromí je vnímáno každým z nás stejně. I s ohledem na to, že hranice soukromí se mění s tím, jak se mění sama společnost. Přesná definice práva na soukromí, jak jsem již uvedla, tedy nikdy nebyla stanovena, ač každý víme, co si pod tímto pojmem představit. Je nám jasné, že některé situace našeho života, myšlenkové pochody či pocity nikdy nebudeme sdílet s ostatními, byť nám budou sebebližší. A tak se ptám, proč někteří jedinci dychtí právě po těchto informacích, proč jsou fascinováni informacemi ze života druhého člověka? Odpovědí by snad mohl být obdiv, snaha přiblížení se svému idolu, zvědavost či závist. Bohužel, v mých silách není na tuto otázku odpovědět, pouze si každý můžeme domyslet, jaká je asi motivace těchto lidí.

Právo na soukromí je právem, které se projevuje ve čtyřech základních oblastech lidského života, a to jako soukromý život, rodinný život, obydlí a korespondence. Každému je toto právo včetně jeho výše zmíněných částí garantováno a zásah je možný jen na základě zákona. Tento zásah však vždy musí

---

²³⁷ KOSTROŇ, L. *Psychologie architektury*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2011, Psyché (Grada), s. 67

být řádně odůvodněn a učiněn v zájmu veřejnosti, respektive na tomto zásahu musí být shledán veřejný zájem, který je však pojmem také poměrně vágním. Zásah do tohoto práva je ve valné většině případů způsoben kolizí s jiným základním lidským právem, a to nejčastěji s právem na svobodu projevu. Nicméně v současné společnosti je nepřijatelné, aby některé ze základních lidských práv bylo popřeno či bezdůvodně odpíráno. Proto je nutné, aby v každém sporu soud našel správnou bilanci mezi kolidujícími si právy a určil, které právo v daném případě převáží. Nutné je však podotknout, že je to právě princip proporcionality, který v daných případech hraje významnou roli z důvodu toho, že právo na soukromí je chameleonem, který má v každém sporu jinou podobu a hranice.

Jedním z cílů této práce tak bylo ukázat jisté podoby tohoto chameleona, neboli práva na soukromí, ve vztahu k jejich specifickému nositeli – osobě veřejného zájmu, osobě veřejně činné nebo veřejně známé. Dovolím si tvrdit, že právo na soukromí má neostré hranice, avšak ve vztahu k veřejné osobě jsou tyto hranice značně neostré, ač tato osoba má nárok na právo na soukromí stejné jako kterýkoli neznámý jedinec. Osoby veřejného zájmu však poutají zájem veřejnosti každým svým slovem, činem, vzhledem nebo chováním, což je způsobeno především tím, že sami dobrovolně vstoupili do veřejné arény a podrobili se tak drobnohledu veřejnosti. Veřejnost má proto možná pocit, že informace ze života osoby veřejného zájmu jsou vlastně věcí veřejnou. Tento pocit je však ve většině případů mylný. Je vždy na dané osobě, jak se ona sama zachová, zda média přijme a s ochotou jim otevře dveře do svého soukromého života, nebo zda bude striktně proti. Mnoho veřejně činných nebo známých osob se tak neváhalo obrátit na soud, když začaly pociťovat strach o své soukromí, nebo v horším případě, přímo zásah do svého soukromí. Soud, ať již vnitrostátní nebo ESLP, tak stál před velmi složitou otázkou určení hranice konce jednoho práva a začátku druhého práva a ne vždy tyto soudy byly stejného názoru, což dokládám i na analýze související judikatury v této práci. Mým cílem bylo mimo jiné ukázat jedny z nejdůležitějších, nejzajímavějších či nejkontroverznějších rozhodnutí, která souvisí s ochranou soukromí veřejně činných nebo známých osob. Společným znakem těmto rozsudkům tak bylo jediné – osoba veřejného zájmu se bránila zásahu do svého soukromí, ať již domnělého nebo skutečného.

Přelomovým rozsudkem v této oblasti se stal spor *von Hannover v. Germany (No.1)*, kde ESLP konstatoval, že tisk má plnit úlohu „hlídacího psa v demokracii“ tím, že bude šířit „myšlenky“ a „informace“ ve veřejném zájmu. V tomto rozsudku tak bylo stanoveno obecné kritérium ve vztahu k veřejným osobám, že vždy je nutné rozlišit a posoudit, zdali se jedná o zpravodajské sdělení, přispívající k rozvoji veřejné diskuze, nebo zda jde o sdělení zábavní povahy, kde veřejný zájem nemůže být nikdy shledán. Kritérium veřejného zájmu neboli jakési ospravedlnění zásahu do osobnostního práva tak provází všechny rozsudky, které jsem v této práci uvedla a kterékoli jiné, kdy osoba veřejného zájmu bude namítat zásah do svého práva na soukromí. Avšak jak je tomu i u soukromí, ani veřejný zájem není pojmem, který by byl přesně definován, a proto i zde soud plní svou nezastupitelnou roli, aby rozhodl, v čem onen veřejný zájem spočívá.

V závěru této práce uvádím, že i soukromí je spojeno s několika kontroverzními otázkami, jejichž vnímání se dle mého názoru s postupem doby mění. Co bylo před sto lety považováno za vpád do soukromí, je dnes zcela běžným jevem a nikomu nepřijde zvláštní, že tomu kdysi bylo jinak. Avšak vždy to bude smrt, která byla a do budoucna jistě stále bude mediálním trhákem, který vždy bude pro lidi atraktivní, bez ohledu na to, zda byla nebo nebyla narušena důstojnost zemřelého či zda byly raněny city pozůstalých.

8. RESUMÉ

„Everyone has three lives: public, private, and secret“.

Gabriel García Márquez²³⁸

As the words of Márquez say, everyone has three lives - private, public and secret, but for all these lives it is common that it is up to us how much we decide to share it with others and that is the main topic of my diploma thesis.

Everyone has the right to informational self-determination about their lives, mainly about privacy. The right to privacy, which is immanent in each of us, but with very fuzzy boundaries. Right to privacy is respected by national and international standards, but neither of these standards can define it precisely. Throughout the world there is no general definition of what privacy is, because each of us is different, no one is an exact copy of the others, and therefore we cannot say that privacy is perceived by each of us as well. Even if we take into an account that the boundaries of privacy are changing as society itself changes. The exact definition of the right to privacy, as I said, has never been determined, although everyone knows what this term presents. It is clear that some of the situations in our lives, some train of thoughts or feelings will never be shared with others, even with our close relatives. Therefore I ask, why some individuals are eager just for this information, why they are fascinated about the life of another person? The answer could perhaps be admiration, an effort to be closer to their idol, curiosity or even envy. Unfortunately, I cannot answer this question, it is up to each of us imagine what is the real motivation of these people.

The right to privacy is a right which is reflected in the four basic areas of human life, private life, family life, home and correspondence. Everyone has this right, including the above mentioned parts, guaranteed and intervention is possible only on the basis of law. This intervention must always be properly justified and made because of the public interest. Interference with this right is in the vast majority of cases caused by collision with another fundamental human right, mostly with the right to freedom of expression. However, in today's society it is unacceptable that some of the basic human rights could be denied or unreasonably refused. Therefore,

---

²³⁸ MARTIN, G. *Gabriel García Márquez: a life*. New York: Bloomsbury, 2008, xxiii, pp. 205

it is necessary that in every case, the court should find the right balance between the competing rights and determine which law will prevail. It is necessary to point out that it is the principle of proportionality, which in these cases plays an important role due to the fact that the right to privacy is a chameleon which in each case has a different form and boundaries.

One of the goals of this thesis was to show some kinds of the right to privacy in relation to their specific holder - a person of public interest, public officials and public figures. I dare say that the right to privacy has fuzzy boundaries, but in relation to public persons, there are considerably blurred boundaries, though such people are entitled to have same privacy like any unknown individual. These people attract public interest by their every word, acts, appearance or by their behavior, because they voluntarily entered the public arena. The public may therefore feel that the information about these people's lives is actually a public matter, because the public gave them their votes or their sympathy, but this feeling is in most cases wrong. It is always up to a concrete person, how he or she will behave, if the media have the door to their private life open, or if there is a strict ban. Many public officials or public figures did not hesitate to go to court when they began to feel worried about their privacy, or worse, a direct hit to their privacy. The national court or ECHR in these cases faces a very difficult question of determining the boundaries of the end of one right and the beginning of the other. My goal in these diploma thesis was to show ones of the most important, interesting or controversial decisions that relate to the protection of privacy of public figures or public officials. A common feature to these decisions were same - a person of public interest facing the intervention in their privacy, no matter if the intervention was alleged or real.

A landmark case in this area was the case of *von Hannover v. Germany (No.1)*, where the ECHR held that the press has the role of a watchdog in a democratic society, which brings important "ideas" and "information" in the public interest.

In this judgment general criterion was established in relation to the public officials or public figures. The ECHR considers that a fundamental distinction needs to be made between reporting facts – even controversial ones – capable of contributing to a debate in a democratic society and the information which has an entertaining nature, where the public interest can never be found. The criterion of public interest is in other words an intervention to the basic human rights. However,

the term of public interest has never, as well as the right to privacy, been precisely defined.

In this diploma thesis I also mention that privacy is associated with several controversial issues, which have been perceived differently during history. What was a hundred years ago was considered as an invasion of privacy is now quite common.

9. LITERATURA A POUŽITÉ ZDROJE

MONOGRAFIE ČESKÉ

BARTOŇ, Michal. *Svoboda projevu: principy, garance, meze*. Praha: Leges, 2010, 384 s. ISBN 978-80-87212-42-4

CVEKL, Jiří; LOKAJÍČEK, Vladimír. *Iluze soukromí v moderní společnosti*. 1. vyd. Praha : Naše vojsko, 1969. 130 s.

ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Moderní psychologie pro právníky: [domácí násilí, stalking, predikce násilí]*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2008, 150 s. ISBN 978-802-4722-078

DOLEŽÍLEK, Jiří. *Přehled judikatury ve věcech ochrany osobnosti*. Praha: ASPI, 2002, 59 s. ISBN 80-863-9538-3

DUBOIS, Jean-Paul. *Život po francouzsku*. Vyd. 1. Překlad Alexandra Pflimplová. V Praze: Odeon, 2006, 284 s., Světová knihovna (Odeon), sv. 40., ISBN 80-207-1206-2

GENESIS 3,7 – „*Oběma se otevřely oči: poznali, že jsou nazí. Spletli tedy fíkové listy a přepásali se jimi*“.

HENDRYCH, Dušan. *Právníkový slovník*. 3., podstatně rozš. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2009, xxii, 1459 s. Beckovy odborné slovníky. ISBN 978-80-7400-059-1. [online]. Dostupný online z: <https://www.beck-online.cz/>.

HUBÁLKOVÁ, Eva. *Evropská úmluva o lidských právech a Česká republika: Judikatura a řízení před soudem pro lidská práva*. Praha: Linde Praha, a.s., 2003, 743 s. ISBN 80-7201-417-X

JIRÁK, Jan, KÖPPLOVÁ, Barbara. *Média a společnost*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2007, 207 s., ISBN 978-807-3672-874

KLÍMA, Karel. *Ústavní právo*. 3.rozšířené vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2006. 759 s., ISBN 80-7380-000-4

KNAP, Karel. *Ochrana osobnosti podle občanského práva*. 4. podstatně přeprac. a dopl. vyd. Praha: Linde, 2004, 435 s. ISBN 80-720-1484-6

KOSTROŇ, Lubomír. *Psychologie architektury*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2011, 207 s. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-2926-8

MATES, Pavel. *Ochrana soukromí ve správním právu*. 2. aktualizované a podstatně přepracované vydání. Praha : Linde, 2006, 313 s., ISBN 80-7201-589-3

MOKREJŠ, Antonín. *Veřejnost: skutečnost - iluze - fikce*. Vydání 1. Praha: Triton, 2005, 142 s., ISBN 80-7254-498-5

MRÁZEK, Josef. *Dokumenty ke studiu mezinárodního práva*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2004, 144 s. ISBN 80-868-9808-3

PLECITÝ, Vladimír. *Problematika ochrany osob a majetku z pohledu soukromého a veřejného práva*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2010, 139 s., ISBN 978-80-7380-247-9

SEIDL-HOHENVELDERN, Ignaz. *Mezinárodní právo veřejné*. 1. vydání Praha: CODEX Bohemia, 1999, 415 s., ISBN 80-85963-82-5

ODBORNÉ ČLÁNKY ČESKÉ

BOBEK, Michal. *Helena, kontakt na mafiány a nové obrysy svobody slova v judikatuře Ústavního soudu*, in: Soudní rozhledy, 2005, č. 10, 357-364 s., ISSN 1211-4405

BOGUSZAK, Jiří. *Diferenciace lidských práv*, in: Právník, 2000, č.3, 254-260 s., ISSN 0231-6625

FILIP, Jan. *Úvodní poznámky k problematice práva na soukromí*, in: *Právo na soukromí*. 1. vyd. Editor Vojtěch Šimíček. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2011, 212 s., ISBN 978-802-1054-493

HERCZEG, Jiří. *Případ Caroline von Hannover – zveřejnění fotografií ze soukromí prominentů*, in: Právní rozhledy, 2004, č. 23, 877-880 s., ISSN 1210-6410

KMEC, Jiří. *Evropský soud pro lidská práva*, in: Soudní rozhledy, 2012, č. 4, 156-160s., ISSN 1211-4405

KRESÁK, Peter. *Ústavná ochrana práva na súkromie a jej význam pre zachovanie povinnosti mlčanlivosti v právnických profesiách*. in: *Ars Notaria: časopis pre notárov*. Bratislava: Notárska komora Slovenskej republiky, roč. 2008., č. 1., 11-19 s., ISSN 1355-2259, [online], dostupné z: http://www.notar.sk/ars/01_2008.pdf

LINHART, Tomáš; NĚMEČEK, Pavel. *SRN: Spolkový soudní dvůr: Uveřejnění leteckých snímků prázdninových sídel prominentů bez jejich souhlasu*, in: Právní rozhledy, 2004, č. 16, 621-624 s., ISSN 1210-6410

MATES, Pavel. *Ochrana soukromí ve správním právu v judikatuře ESLP*. in: *Právo v európskej perspektíve*. 1. vyd. Editor Peter Blaho, Adriana Švecová. Trnava: Trnavská univerzita, 2011, 634 s. ISBN 978-808-0824-600

MATES, Pavel. *ÚS k ochraně soukromí veřejně činných osob*, in: Právní zpravodaj 2007, č. 12, 13-14 s., ISSN 1212-8694

OROSZ, Ladislav. *Listina základných práv a slobôd ako súčasť ústavného systému Slovenskej republiky*, in: *Listina a súčasnosť: zborník príspevků sekce ústavního práva, přednesených na mezinárodní vědecké konferenci Olomoucké právnické dny 2010*. 1. vyd. Editor Jiří Jirásek. Olomouc: Právnická fakulta, Univerzita Palackého v Olomouci, 2010, 263 s. ISBN 978-80-87382-31-8

VÁLKOVÁ, Helena. *Česká podoba stalkingu podle § 354 TrZ v širších než jen trestněprávních souvislostech* in: *Trestněprávní revue*, 2009, č. 9, s. 257-263, ISSN 1213-5313

VANTUCH, Pavel. *Zveřejňování odposlechů v médiích*, in: *Právní rádce*, 2008, č. 5, 4-12 s. ISSN 1210-4817

CIZOJAZYČNÉ MONOGRAFIE A ODBORNÉ ČLÁNKY

BIGGIANI, Brienne.: *Designs for Immunity: A Comparison of the Criminal Prosecution of United States Presidents & (and) Italian Prime Ministers*,], in: *Cardozo Journal of International and Comparative Law*, Vol. 14, Issue 1 (spring 2006) pp. 209-246, [online], dostupné z:

http://heinonline.org/HOL/Page?handle=hein.journals/cjic14&div=11&collection=journals&set_as_cursor=10&men_tab=srchresults&terms=Biggiani,|B&type=matchall

Brandeis, L. D., Warren, S. D. : *The Right to Privacy*, in: *Harvard Law Review*, Vol. IV, No.5, 15. December 1890, [online], dostupné z:
<http://faculty.uml.edu/sgallagher/Brandeisprivacy.htm>

HAUCH, Jeanne M. *Protecting Private Facts in France: The Warren and Brandeis Tort Is Alive and Well and Flourishing in Paris*, in: *Tulane Law Review*, Vol. 68, No. 5, May 1994, pp. 1219-1300, [online], dostupné z:
http://heinonline.org/HOL/Page?handle=hein.journals/tulr68&div=5&collection=journals&set_as_cursor=4&men_tab=srchresults&terms=Jeanne|M.|Hauch&type=matchall#1243

HOFFMAN, Jens. *Public Figures and Stalking in the European Context*, [online], in: *European Journal on Criminal Policy and Research*, Vol. 15, Issue 3, September 2009, pp. 296-297, [online], dostupné z:
<http://link.springer.com/content/pdf/10.1007%2Fs10610-009-9104-0.pdf>

KIERAN, Matthew. *Media ethics: a philosophical approach*. 1st pub. Westport, Conn.: Praeger, 1997, ix, 168 p., ISBN 02-759-5634-2

MARTIN, Gerald. *Gabriel García Márquez: a life*. New York: Bloomsbury, 2008, xxiii, 664 p., [16] p. of plates. ISBN 978-074-7594-765

MELOY, John - Reid. *Stalking: An old behavior, a new crime*. in: *Psychiatric Clinics of North America*, 1999, Vol. 22, Issue 1, 1. March 1999, pp. 85-89, [online], dostupné z: <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0193953X05700617>

SPARKS, Colin. *The Media as a Power for democracy*, in: *Javnost/The Public*, vol.II, no.1, pp. 45-74. (1995), [online], dostupné z: <http://javnost-thepublic.org/article/pdf/1995/1/3/>

STANLEY, James E. *Max Mosley nad the english right to privacy*, in: *Washington University Global Studies Law Review*, Vol. 10, Issue 3 (2011), pp. 641-668, [online], dostupné z: http://law.wustl.edu/WUGSLR/Issues/Volume10_3/stanley.pdf

JUDIKATURA

Rozhodnutí Evropského soudního dvora pro lidská práva

Artico v. Italy, rozsudek ESLP ze dne 13. května 1980, stížnost č. 6694/74

Axel Springer AG v. Germany, rozsudek ESLP ze dne 7. února 2012, stížnost č. 39954/08

Botta v. Italy, rozsudek ESLP ze dne 24. února 1992, stížnost č. 21439/93

Buscemi v. Italy, rozhodnutí ESLP ze dne 16. září 1999, stížnost č. 29569/95

Castells v. Spain, rozhodnutí ESLP ze dne 23. dubna 1992, stížnost č. 11798/85

Craxi v. Italy, rozsudek ESLP ze dne 17. července 2003, stížnost č. 25337/94

Dudgeon v. the United Kingdom, rozsudek ESLP ze dne 22. října 1981, stížnost č. 7525/76

Éditions Plon v. France ze dne 18. srpna 2004, stížnost č. 58148/00

Eriksson v. Sweden, rozsudek ESLP ze dne 22. června 1989, stížnost č. 11373/85

Flinkkilä and Others v. Finland, rozhodnutí ESLP ze dne 6. dubna 2010, stížnost č. 25576/04

Glass v. the United Kingdom, rozsudek ESLP ze dne 9. března 2004, stížnost č. 61827/00

Hachette Filipacchi v. France, rozsudek ESLP dne 12. listopadu 2007, stížnost č. 71111/01.

Halford v. the United Kingdom, rozsudek ESLP ze dne 25. června 1997, stížnost č. 20605/92

Handyside v. the United Kingdom, rozsudek ESLP ze dne 7. prosince 1976, stížnost č. 5493/72

Christine Goodwin v. the United Kingdom, rozsudek ESLP ze dne 11. července 2002, stížnost č. 28957/95

Jersild v. Denmark, rozsudek ESLP ze dne 23. září 1994, stížnost č. 15890/89

Krone Verlag GmbH & Co. Kg v. Austria, rozsudek ESLP ze dne 26. února 2002, stížnost č. 34315/96

Lingens v. Austria, rozhodnutí ESLP ze dne 8. července 1986, stížnost č. 9815/82

Malone v. the United Kingdom, rozsudek ESLP ze dne 2. srpna 1984, stížnost č. 8691/79

Max Mosley v. United Kingdom, rozsudek ESLP ze dne 15. září 2011, stížnost č. 48009/08

MGN Limited v. the United Kingdom, rozsudek ESLP ze dne 18. dubna 2011, stížnost č. 39401/04

News Verlags GmbH & Co.KG v. Austria, rozsudek ESLP ze dne 11.ledna 2000, stížnost č. 31457/96

Niemietz v. Germany, rozsudek ESLP ze dne 16. prosince 1992. stížnost č. 13710/88

Nikowitz and Verlagsgruppe News GmbH v. Austria, rozsudek ESLP ze dne 22. února 2007, stížnost č. 5266/03

Nikula v. Finland, rozhodnutí ESLP ze dne 21. června 2002, stížnost č. 31611/96

Oberschlick v. Austria (no.1), rozsudek ESLP ze dne 23. května 1991, stížnost č. 11662/85

Oberschlick v. Austria (no.2), rozsudek ESLP ze dne 1. července 1997, stížnost č. 20834/92

Observer and Guardian v. the United Kingdom, rozsudek ESLP ze dne 26. listopadu 1991, stížnost č. 13585/88

Peck v. the United Kingdom, rozsudek ESLP ze dne 21. ledna 2003, stížnost č. 44647/98

Pedersen a Baadsgaard v. Denmark, rozhodnutí ESLP ze dne 17.prosince 2004, stížnost č. 49017/99

Rees v. the United Kingdom, rozsudek ESLP, ze dne 17. října 1986, stížnost č. 9532/81

Rothe v. Austria, rozhodnutí ESLP ze dne 4. března 2013, stížnost č.6490/07

Sapan v. Turkey, rozsudek ESLP ze dne 8. června 2010, stížnost č. 44102/04

Schalk a Kopf v. Austria, rozsudek ESLP ze dne 24. června 2010, stížnost č. 30141/04

Société Colas Est v. France, rozsudek ESLP, ze dne 16. dubna 2002, stížnost č. 37971/97

Steel and Moris v. the United Kingdom, rozhodnutí ESLP ze dne 15. února 2005, stížnost č. 68416/01

Sutherland v. the United Kingdom, rozsudek ESLP ze dne 27. března 2001, stížnost č. 25186/94

Tammer v. Estonia, rozhodnutí ESLP ze dne 4. dubna 2001, stížnost č. 41205/98

Uzun v. Germany, rozsudek ESLP ze dne 2. září 2010, stížnost č. 35623/05

Van Kück v. Germany, rozsudek ESLP ze dne 12. června 2003, stížnost č. 35968/97

Von Hannover v. Germany (No.1), rozsudek ESLP ze dne 24. června 2004, stížnost č. 59320/00

Von Hannover v. Germany (No.2), rozsudek ESLP ze dne 7. února 2012, stížnost č. 40660/08 a č. 60641/08

Rozhodnutí soudů amerických, britských, francouzských a německých

New York Times Co v. Sullivan, 376 U.S. 254, 84 S. Ct. 710, 11 L. Ed. 2d 686 (1964)
[online], dostupné z:
http://www.bc.edu/bc_org/avp/cas/comm/free_speech/nytvullivan.html

Grieswold v. Connecticut, 381 U.S. 479, 85 S. Ct. 1678, 14 L. Ed. 2d 510 (1965)
[online], dostupné z:
<http://caselaw.lp.findlaw.com/scripts/getcase.pl?court=us&vol=381&invol=479>

Roe v. Wade, 410 U.S. 113, 93 S. Ct. 705, 35 L. Ed. 2d 147 (1973), [online], dostupné z: http://www.law.cornell.edu/supct/html/historics/USSC_CR_0410_0113_ZS.html

Gertz v. Robert Welch, Inc 418 U.S. 323, 94 S. Ct. 2997, 41 L. Ed. 2d 789 (1974)
[online], dostupné z:
http://www.bc.edu/bc_org/avp/cas/comm/free_speech/gertz.html

People v. Daniel, 670 N.E.2d 861 (III. App. Ct. 1996),), [online], dostupné z: http://www.leagle.com/xmlResult.aspx?xmlDoc=19961531670NE2d861_11496.xml&docbase=CSLWAR2-1986-2006

Případ Rachel, rozhodnutí ze 16. června 1858, Trib. pr. inst. de la Seine, 1858 D.P. III 62 (Fr.), [online], dostupné z: http://heinonline.org/HOL/Page?handle=hein.journals/tulr68&div=5&collection=journals&set_as_cursor=4&men_tab=srchresults&terms=Jeanne|M.|Hauch&type=matchall#1243

Campbell v. MGN [2004] UKHL 22, rozhodnutí House of Lords, [online], dostupné z: <http://www.publications.parliament.uk/pa/ld200304/ldjudgmt/jd040506/campbe-1.htm>

Mosley v. News Group Newspapers Ltd. [2008] EWHC 1777 (QB), rozhodnutí High court of Justice, Queen's Bench Division, [online], dostupné z: http://news.bbc.co.uk/2/shared/bsp/hi/pdfs/24_07_08mosleyvnewsgroup.pdf

Nálezy Ústavního soudu ČR a soudní rozhodnutí českých soudů

Nález Ústavního soudu v ČR sp. zn. IV. ÚS 154/97, ze dne 9. února 1998

Nález Ústavního soudu ČR sp. zn. I. ÚS 367/03, ze dne 15. března 2005

Nález Ústavního soudu ČR sp. zn. IV. ÚS 146/04, ze dne 4. dubna 2005

Nález Ústavního soudu ČR sp. zn. I. ÚS 453/03, ze dne 11. listopadu 2005

Nález Ústavního soudu ČR sp. zn. IV. ÚS 23/05, ze dne 7. července 2007

Nález Ústavního soudu ČR sp. zn. Pl. ÚS 24/10, ze dne 22. března 2011

Nález Ústavního soudu ČR sp. zn. I. ÚS 1586/09, ze dne 6. března 2012

Nález Ústavního soudu ČR, sp. zn. II. ÚS 171/12 ze dne 15. května 2012

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 30 Cdo 923/2004 ze dne 19. listopadu 2004

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 30 Cdo 2573/2004 ze dne 15. července 2005

Usnesení Nejvyššího správního soudu ČR, č.j. 2 Afs 144/2004-110 ze dne 31. srpna 2005

Rozsudek Krajského soudu v Brně, č. j.: 62 Af 32/2010-286 ze dne 3. června 2010

ZÁKONY A MEZINÁRODNÍ DOKUMENTY

Zákon č. 141/1950 Sb., *Občanský zákoník*, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 40/1964 Sb., *Občanský zákoník*, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 509/1991 Sb., kterým se měnil, doplňoval a upravoval občanský zákoník z roku 1964

Zákon č. 89/2012 Sb., *Občanský zákoník*

Zákon č. 40/2009 Sb., *Trestní zákoník*, ve znění pozdějších předpisů, § 354

Zákon č. 293/1920 Sb. z. a nař., na ochranu osobní svobody, domovního a listovního tajemství.

Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., *Listina základních práv a svobod*, ve znění pozdějších předpisů

Ústavní zákon - *Základní zákon Spolkové republiky Německo* (Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland), ze dne 23. května 1949, publikovaný v BGBl. S.1, [online], dostupné z:

<http://www.bundestag.de/bundestag/aufgaben/rechtsgrundlagen/grundgesetz/gg.html>

Německý *autorský zákon* (Kunsturheberrechtsgesetz), zkráceně: KUG, ze dne 9. ledna 1907, publikovaný v BGBl III. 440-3,[online], dostupné z: <http://www.gesetze-im-internet.de/bundesrecht/kunsturhg/gesamt.pdf>

Rakouský *autorský zákon* (Urheberrechtsgesetz), publikovaný v BGBl. Nr. 111/1936, [online], dostupné z:

<http://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10001848>

Všeobecná deklarace lidských práv (*The Universal declaration of human rights*), ze dne 10. prosince 1948, [online], dostupné z:

<http://www.un.org/en/documents/udhr/index.shtml>

Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod, ve znění protokolů č. 11 a 14, s protokoly č. 1, 4, 6, 7, 12 a 13, ze dne 4. listopadu 1950, [online], dostupné z: http://www.echr.coe.int/NR/rdonlyres/D5CC24A7-DC13-4318-B457-5C9014916D7A/0/Convention_ENG.pdf

Mezinárodní pakt o občanských a politických právech (*International Covenant on Civil and Political Rights*), ze dne 19. prosince 1966, [online], dostupné z:

<http://treaties.un.org/doc/Publication/UNTS/Volume%20999/volume-999-I-14668-English.pdf>

Listina základních práv EU, ze dne 9. prosince 2009, [online], dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/cs/treaties/dat/32007X1214/htm/C2007303CS.01000101.htm>

Rezoluce Parlamentního shromáždění Rady Evropy ohledně práva na soukromí (*Resolution of the Parliamentary Assembly of the Council of Europe on the right to privacy*), č. 1165 (1998) ze dne 26. června 1998, [online], dostupná z: <http://assembly.coe.int/Main.asp?link=/Documents/AdoptedText/ta98/ERES1165.htm>

Ústava Slovenské republiky, vyhlášená pod č. 460/1992 Zb., ve znění pozdějších předpisů, [online], dostupné z: http://www.concourt.sk/sk/Informacie/RESOURCE/460_1992.pdf

Ústava Polské republiky, ze dne 2. dubna 1997, ve znění pozdějších předpisů, [online], dostupné z: <http://www.sejm.gov.pl/prawo/konst/angielski/kon1.htm>

Ústava Maďarské republiky, ze dne 20. srpna 1949, ve znění pozdějších předpisů [online], dostupné z: <http://www.kormany.hu/download/4/c3/30000/THE%20FUNDAMENTAL%20LAW%20OF%20HUNGARY.pdf>

Ústava Rumunské republiky, ze dne 21. srpna 1965, ve znění pozdějších předpisů, [online], dostupné z: <http://www.cdep.ro/pls/dic/site.page?id=339&par1=2&idl=2>

Ústava Řecké republiky, ze dne 9. června 1975, ve znění pozdějších předpisů, [online], dostupné z: <http://www.hri.org/docs/syntaxma/artcl25.html#A9>

Ústava Španělského království, ze dne 29. prosince 1975, ve znění pozdějších předpisů, [online], dostupné z: http://www.congreso.es/portal/page/portal/Congreso/Congreso/Hist_Normas/Norm/const_espa_texto_ingles_0.pdf

Ústava Belgického království, ze dne 17. února 1994, ve znění pozdějších předpisů, [online], dostupné z: http://www.dekamer.be/kvvcr/pdf_sections/publications/constitution/grondwetEN.pdf

Ústava Litevské republiky, ze dne 6. listopadu 1992, ve znění pozdějších předpisů, [online], dostupné z: <http://www.saeima.lv/en/legislation/constitution>

Ústav Finské republiky, zde dne 11. června 1999, zákon č. 731/1999, ve znění pozdějších předpisů, [online], dostupné z: <http://www.finlex.fi/fi/laki/kaannokset/1999/en19990731.pdf>

OSTATNÍ ZDROJE

Databáze rozhodnutí ESLP, [online], dostupná z: <http://www.echr.coe.int/>

Databáze rozhodnutí Ústavního soudu ČR, [online], dostupná z: <http://nalus.usoud.cz>

Právní informační systém Beck-online, [online], dostupný z: www.beck-online.cz

Právní informační systém Heinonline, [online], dostupný z: www.heinonline.org

Právní informační systém Codexis Acaemia

Slovník spisovného jazyka českého, [online], dostupný z:

<http://data.avcr.cz/sd/novinky/hlavni-stranka/110615-slovník-spisovneho-jazyka-ceskeho-na-webu-UJC.html>, nebo také z: <http://ssjc.ujc.cas.cz/search.php>

Citát Earla Warrena, [online], dostupný z: www.quoteid.com/Earl_Warren.html

Citát Thomase Jeffersona, [online], dostupný z:

<http://www.washingtonmonthly.com/features/2006/0603.carville.html>Tato

Interview Marka Zuckerberga o Facebooku a soukromí v magazínu TechCrunch, [online], dostupné z:

http://readwrite.com/2010/01/09/facebooks_zuckerberg_says_the_age_of_privacy_is_ov

Rozhovor Mily Kinis: „*Na své soukromí mám právo a budu o něj stále bojovat*“, [online], dostupné z: <http://www.novinky.cz/zena/styl/278499-mila-kunisova-na-sve-soukromi-mam-pravo-a-budu-o-nej-stale-bojovat.html>

Rozhovor, Nataschi Kampusch v rakouské televizní stanici ORF, [online], dostupný v německém jazyce na adrese: <http://news1.orf.at/060906-3607/>

SIDOVSKÝ, J. *Celebrity a tisková média: odvěké spojené nádoby*, [online], dostupné z: <http://mam.ihned.cz/c1-14216930-celebrity-a-tiskova-media-odveke-spojene-nadoby>

Chronologický popis událostí tzv. „*Kauzy Fritzl*“, je popsán v článku „*Austrian cellar case*“, [online], dostupný z: <http://news.bbc.co.uk/2/hi/europe/7370208.stm>

Lidové noviny - článek „*LN: Soud s Fritzlem přitahuje pozornost celého světa*“ [online], dostupný z: http://www.lidovky.cz/ln-soud-s-fritzlem-pritahuje-pozornost-celeho-sveta-f9w-/zpravy-svet.aspx?c=A090315_201152_ln_zahranici_mpr

Příběh Elisabeth Fritzlové po osvobození a po procesu jejího otce je popsán v článku „*Whatever became of Elisabeht Fritzl*“, [online], článek dostupný z: <http://www.independent.co.uk/news/world/europe/whatever-became-of-elisabeth-fritzl-1924645.html>

Smrtelná nehoda princezny Diany je popsána v článku „*1997: Princess Diana dies in Paris crash*“, [online], dostupné z:
http://news.bbc.co.uk/onthisday/hi/dates/stories/august/31/newsid_2510000/2510615.stm

Vyšetřování smrti princezny Diany je popsáno v článku „*Za smrt princezny Diany může řidič a paparazziové, potvrdila porota*“, [online], dostupné z:
<http://www.novinky.cz/zahranicni/evropa/137050-za-smrt-princezny-diany-muze-ridic-a-paparazziove-potvrdila-porota.html>

Názory lordů soudců v případě *Campbell v. MGN* [2004] UKHL 22, rozhodnutí House of Lords, [online], dostupné z:
<http://www.publications.parliament.uk/pa/ld200506/ldjudgmt/jd051020/camp-1.htm>

10. SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

ESLP	Evropský soud pro lidská práva, sídlo Štrasburk
ÚMLUVA	Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod ze dne 4. listopadu 1950, s účinností od 3.9.1953
OZ	Občanský zákoník
ČR	Česká republika
OSN	Organizace spojených národů, založená 24. října 1945 v San Francisku
LZPS	Listina základních práv a svobod, ústavní zákon č. 2/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů